

รายงาน ประจำปี 2568

โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดิน
เสื่อมโทรมเขาชะจุ่ม
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

Annual Report
2025

โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะจุ่ม
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต10 กรมพัฒนาที่ดิน

พระราชดำริ

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร
มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร
เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2537

“...เรื่องต้นไม้ขึ้นเอง มีอีกแห่งหนึ่งที่ท่านทั้งหลายก็ควรจะไปได้
เพราะไปง่าย คือโครงการเขาชะงุ้ม ที่จังหวัดราชบุรี ที่ตรงนั้นอยู่ใกล้ภูเขา
เป็นที่ที่ป่าเสียไป เป็นป่าเสื่อมโทรม ที่เรียกว่าป่าเสื่อมโทรมเพราะมันไม่มีต้นไม้
ไม่มีขึ้นดี เริ่มทำโครงการนั้นมา ประมาณ 7 ปีเหมือนกัน ไปดูเมื่อสัก 2 ปี
หลังจากทิ้งป่านั้นไว้ 5 ปี ตรงนั้นไม่ได้ทำอะไรเลย แต่ป่าเจริญเติบโตขึ้นมา
เป็นป่าอุดมสมบูรณ์ไม่ต้องไปปลูกสักต้นเดียว คือว่าการปลูกป่านี้สำคัญอยู่ที่
ปล่อยให้เขาขึ้นได้ คืออย่าไปต่อแยะต้นไม้ อย่าไปรังแกต้นไม้
เพียงแต่ว่าคุ้มครองเขาหน่อย เขาขึ้นเอง...”

คำนำ

โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นโครงการที่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร พระราชทานแนวพระราชดำริให้จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 4 มกราคม 2528 เพื่อศึกษา ทดลอง วิจัย วิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมให้สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ได้ทั้งด้านการอนุรักษ์ดินและน้ำ การปรับปรุงบำรุงดิน การพัฒนาทางการเกษตร การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาอาชีพ โดยให้ดำเนินการสาธิตและขยายผลสำเร็จที่ได้จากการศึกษาทดลองวิจัยจัดทำในรูปแบบพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติที่มีชีวิต ให้แก่เกษตรกรทั่วไปที่ประสบปัญหาในลักษณะเดียวกัน สามารถนำไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนเอง โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ จึงได้จัดทำโครงการและกิจกรรมในปีงบประมาณ 2568 ขึ้น เพื่อให้การดำเนินงานของโครงการเป็นไปอย่างต่อเนื่อง สามารถบริหารจัดการกิจกรรมต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพ รวมทั้งเพื่อสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ที่ทรงพระราชปณิธานอันแน่วแน่ในการ “สืบสาน รักษา ต่อยอด” โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และแนวพระราชดำริต่างๆ ของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตรสืบไป

โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ จึงได้รวบรวม ผลการดำเนินงานสนองพระราชดำริ และกิจกรรมต่างๆ ที่ได้ต่อยอดการพัฒนางานองค์ความรู้ ในรอบปีที่ผ่านมา ไว้ในรายงานประจำปี งบประมาณ พ.ศ. 2568 ฉบับนี้ เพื่อเผยแพร่ผลสำเร็จ และเป็นแนวทาง การขยายผลการพัฒนาพื้นที่ สร้างอาชีพ สร้างรายได้ สร้างความเป็นอยู่ที่ดีให้กับเกษตรกรในพื้นที่และประชาชนทั่วไป โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าผู้อ่านจะได้รับประโยชน์ ชาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณและร่วมกันรักษา สืบสานและต่อยอดงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริต่อไป

โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้ม
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
ตุลาคม 2568

สารบัญ

ความเป็นมาของโครงการ

ความเป็นมาของโครงการ.....	1
สถานที่ตั้ง และพื้นที่รับผิดชอบ	8
วิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์	9
โครงสร้างของโครงการ	10
การบริหารงานภายในโครงการฯ	11
หน่วยงานร่วมบูรณาการ	12
อัตรากำลัง	16
รายนามผู้บริหาร.....	17

งบประมาณ

งบประมาณ ที่ได้รับการสนับสนุน.....	18
------------------------------------	----

ผลการดำเนินงาน

ผลการดำเนินงาน.....	18
งานวิจัย สาริต	23
งานส่งเสริมและพัฒนาพื้นที่.....	28
งานฝึกอบรมและถ่ายทอดองค์ความรู้.....	32
งานฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.....	42
งานสนับสนุนโครงการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ.....	46
(กรมพัฒนาที่ดิน)	
งานประชาสัมพันธ์ และท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์.....	48

เกษตรกรตัวอย่าง

เกษตรกรตัวอย่างน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง.....	60
--	----

องค์ความรู้ พัฒนาอาชีพ

องค์ความรู้ และแปลงสาธิตในพื้นที่โครงการฯ.....	62
--	----

เขาชะงุ้มชื้อป&คาเฟ่

สินค้าเกษตรกรเครือข่ายฯ ของดีราชบุรี.....	64
---	----

4 ทศวรรษ

โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้ม.....	66
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ	

ความเป็นมา ของโครงการ

เดิมพื้นที่บริเวณเขาชะงุ้ม บ้านเขาเขียว-เขาเสด็จ ตำบลเขาชะงุ้ม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี มีภูมิประเทศเป็นที่ราบเชิงเขาลาดชัน มีลักษณะเป็นลูกคลื่นลอนลาด พืชพรรณธรรมชาติเป็นป่าเต็งรังรุ่มสองไม้ใหญ่ถูกทำลายหมดแล้ว ดินเป็นดินตื้น เนื้อดินเป็นดินร่วนปนทรายและปนกรวดลูกรัง มีการชะล้างพังทลายของดินจนสูญเสียหน้าดินที่อุดมสมบูรณ์ บางบริเวณถูกกัดเซาะจนเป็นร่องลึก ดินเสื่อมโทรมใช้ประโยชน์ไม่ได้ มีการขุดดินลูกรังไปขาย กลายเป็นหลุมเป็นบ่อขนาดใหญ่ ไม่เหมาะที่จะนำไปใช้ในการเกษตร ลักษณะภูมิอากาศเป็นแบบฝนเมืองร้อน อุณหภูมิสูงฝนตกหนักในช่วงระยะเวลาสั้น ๆ ทำให้เป็นฤดูแล้งยาวนาน ซึ่งแต่เดิมใช้เป็นฟาร์มปศุสัตว์ แต่ทำแล้วไม่ได้ผล พลตำรวจตรีทักษ์ ปัทมสิงห์ ณ อยุธยา เจ้าของพื้นที่จึงได้น้อมเกล้าฯ ถวายที่ดินบริเวณตำบลเขาชะงุ้ม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี แห่งนี้ ซึ่งมีพื้นที่ 694 ไร่ 2 งาน 41.6 ตารางวา แต่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร

วันที่ 4 มกราคม 2528 พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร พระราชทานพระราชกระแสกับพระเจ้าวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าจักรพันธ์เพ็ญศิริ ซึ่งนำความขึ้นกราบบังคมทูลเกี่ยวกับโครงการฯ ความว่า

ให้ใช้ชื่อโครงการฯ ตามที่เสนอไปคือ

“โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้ม”

แนวทางการฟื้นฟู ให้พัฒนาแหล่งน้ำ เป็นที่ปลูกไม้ยืนต้นให้มีความชุ่มชื้น ร่มเย็นและสวยงามตามธรรมชาติ

วิธีการฟื้นฟูที่ดิน ให้ดำเนินการไปตามขั้นตอนของแผนการที่เสนอโดยทำในลักษณะโครงการตัวอย่างในการศึกษาวิธีปรับปรุงบริเวณที่ดินเสื่อมโทรมอย่างหนัก โดยเสริมสร้างแหล่งรับน้ำ ปรับปรุงบ่อเดิม แก้ปัญหาลูกรังและจัดระดับให้เหมาะสมเพื่อให้มีน้ำใช้ได้

การดำเนินงานในพื้นที่สรุปได้ ดังนี้

1. แนวทางการฟื้นฟูให้พัฒนาแหล่งน้ำเป็นที่ปลูกไม้ยืนต้นให้มีความชุ่มชื้น และสวยงามตามธรรมชาติ
2. วิธีการฟื้นฟูที่ดินให้ทำในลักษณะโครงการตัวอย่างในการศึกษาหาวิธีปรับปรุงบริเวณดิน ที่เสื่อมโทรมอย่างหนักโดยเสริมสร้างแหล่งน้ำ ปรับปรุงบ่อดินแก้ไขปัญหาดินลูกรังและจัดระดับให้เหมาะสมเพื่อให้มีน้ำใช้
3. การปลูกป่าในเขตพื้นที่โครงการฯ ให้ทำการปลูกต้นไม้ต่างๆ แบบไม่เป็นแถวหรือไม่เป็นระเบียบ เพื่อให้มีลักษณะเป็นป่าแบบธรรมชาติโดยแท้จริงการปลูกต้นไม้ให้พิจารณาปลูกเป็นกลุ่ม โดยให้มีไม้โตเร็วล้อมด้วยไม้โตช้า ตามความเหมาะสม สำหรับพื้นที่ปลูกป่าไม้นั้นให้เน้นบริเวณพื้นที่สูงเชิงเขา และตามบริเวณที่เป็นขอบอ่างเก็บน้ำก่อน
4. บริเวณที่ดินดี เนื้อที่ประมาณ 50 ไร่ทางทิศใต้ของพื้นที่ให้ปลูกพืชเศรษฐกิจ เพื่อเป็นตัวอย่างการปลูกพืชให้แก่ราษฎร กรมส่งเสริมการเกษตร จัดทำแปลงสาธิตการปลูกพืชไร่ และจัดทำแปลงสาธิตการปลูกไม้ผล
5. ศึกษาหาวิธีการค้นคว้าทดลองด้านต่างๆ เพื่อพัฒนาดินเสื่อมโทรม ซึ่งมีมากในจังหวัดราชบุรี กาญจนบุรี ให้ใช้ประโยชน์ได้
6. ศึกษาการใช้หญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ โดยให้มูลนิธิชัยพัฒนาเป็นเจ้าของเรื่องในระยะเริ่มต้น เพื่อประสานช่วยเหลือการดำเนินงานร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และกรมพัฒนาที่ดิน

พระราชดำริ

ให้จัดตั้งโครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้ม
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร
พระราชทานพระราชกระแสกับพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าจักรพันธ์เพ็ญศิริซึ่งนำความ
ขึ้นกราบบังคมทูลเกี่ยวกับโครงการฯ เมื่อวันที่ 4 มกราคม 2528 ความว่า

- ❖ ให้ใช้ชื่อโครงการฯ ตามที่เสนอไปคือ โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้ม
- ❖ แนวทางการฟื้นฟูพื้นที่ ให้พัฒนาแหล่งน้ำ เป็นที่ปลูกไม้ยืนต้นให้มีความชุ่มชื้น ร่มเย็นและสวยงามตามธรรมชาติ
- ❖ วิธีการฟื้นฟูที่ดิน ให้ดำเนินการไปตามขั้นตอนของแผนการที่เสนอโดยทำในลักษณะโครงการตัวอย่างในการศึกษาวิธีปรับปรุงบริเวณที่ดินเสื่อมโทรมอย่างหนัก โดยเสริมสร้างแหล่งรับน้ำปรับปรุงบ่อเดิม แก้ปัญหาอุทกภัย และจัดระดับให้เหมาะสมเพื่อให้มีน้ำใช้ได้

นอกจากนี้ยังมีพื้นที่อีกส่วนหนึ่งที่อยู่ติดกับพื้นที่โครงการฯ ซึ่งมูลนิธิชัยพัฒนาจัดซื้อพื้นที่เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 4 มีนาคม 2542 จำนวน 91 ไร่ 3 งาน 81 ตารางวา ทรงมีแนวพระราชดำริ “ให้ปล่อยทิ้งไว้โดยไม่ต้องทำอะไร เพื่อศึกษาว่าหากมิได้เข้าไปดำเนินการพัฒนาแล้ว ที่ดินดังกล่าวจะเสื่อมโทรมลงไปตามไหน”

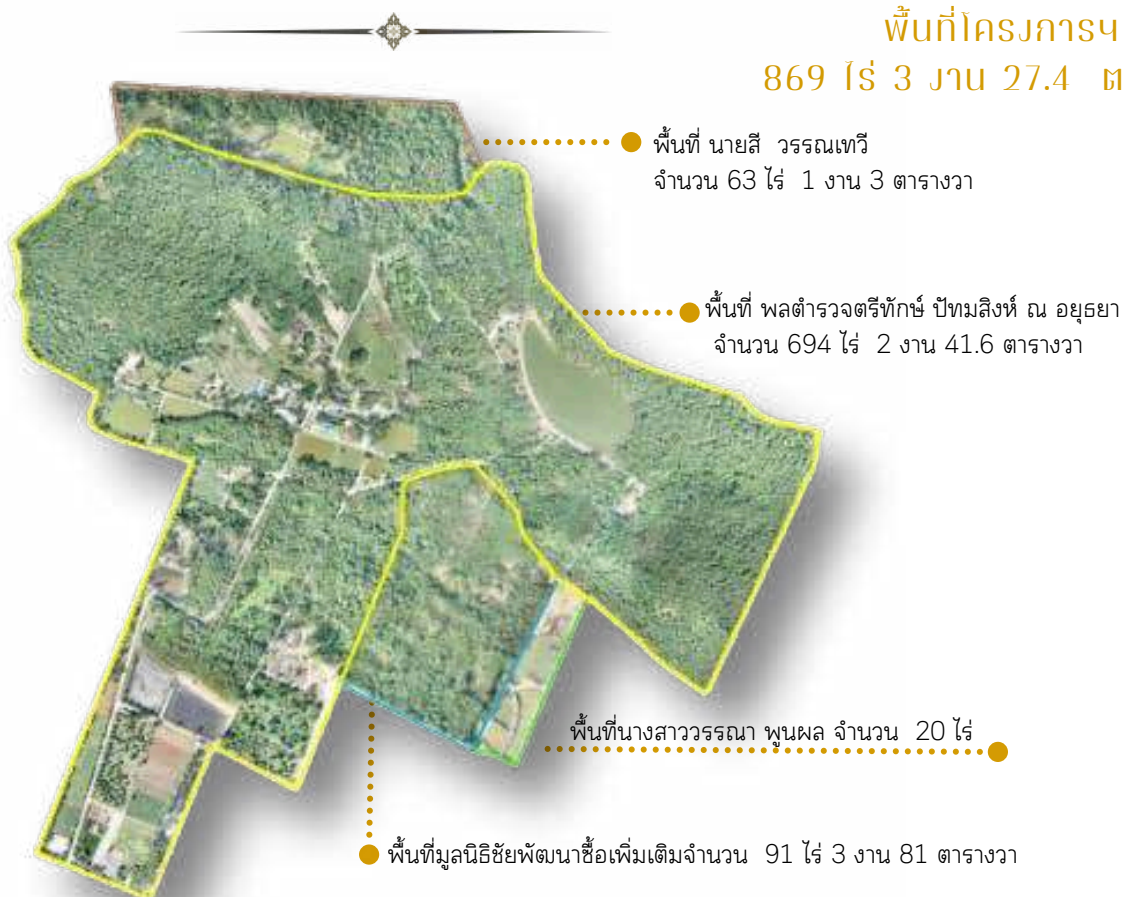
ต่อมาเมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน 2543 นายสี วรรณเทวี ได้น้อมเกล้าฯ ถวายที่ดินเพิ่มเติมอีกจำนวน 63 ไร่ 1 งาน 3 ตารางวา ซึ่งอยู่ติดกับพื้นที่โครงการฯ ทางทิศเหนือให้กับมูลนิธิชัยพัฒนาเป็นพื้นที่เชิงเขาที่มีการตัดไม้บนภูเขาเวลาฝนตกใบไม้รวมทั้งตะกอนดินจะถูกชะล้างพังทลายไหลลงมา ทบถมบริเวณดังกล่าว “ให้ทดลองปลูกพืชโดยหาวิธีป้องกันการชะล้างพังทลายโดยการปลูกต้นไม้ปลูกหญ้าแฝก และทรงเห็นชอบให้ก่อสร้างแหล่งน้ำขนาดเนื้อที่ 5 ไร่ ” (กรมพัฒนาที่ดิน ปี 2545 ปลูกหญ้าแฝกเพื่อป้องกันการชะล้างพังทลายตามแนวระดับ จำนวน 7 แถว ซึ่งปัจจุบันเรียกว่า แปลงแฝกสร้างดิน)

เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2554 นางสาววรรณ พูนผล น้อมเกล้าฯ ถวายที่ดินให้มูลนิธิชัยพัฒนาใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานของโครงการฯ โดยพิจารณาให้พัฒนาปรับปรุงเป็นสระเก็บกักน้ำเพื่อรักษาความชุ่มชื้นและสำหรับ การสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ที่จะดำเนินการในอนาคตส่วนพื้นที่ที่เหลือควรปล่อยไว้ตามสภาพธรรมชาติเพื่อเปรียบเทียบกับพื้นที่ที่มีการพัฒนา

พื้นที่ถูกชะล้างพังทลาย แปลงนายสี วรรณเทวี

แผนผังพื้นที่น้อมถวาย

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร
สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
เสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมโครงการฯ วันที่ 26 พฤศจิกายน 2529

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร
มีพระราชดำริวันที่ 26 พฤศจิกายน 2529 สรุปความว่า

ให้ดำเนินการศึกษาวิธีการปรับปรุงบำรุงดินที่เสื่อมโทรมให้สามารถใช้ประโยชน์
ในการเพาะปลูกได้ โดยทำการทดสอบ วางแผน และจัดระบบปลูกพืชที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่
โดยดำเนินการในลักษณะเป็นศูนย์สาขาของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทราย
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร
ทรงปลูกหญ้าแฝก เมื่อวันที่ 8 มิถุนายน 2535

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร
มีพระราชดำริ วันที่ 8 มิถุนายน 2535 สรุปความว่า

- ❖ 1. ให้ดำเนินการปลูกหญ้าแฝกในพื้นที่กักเก็บน้ำของอ่างเก็บน้ำ โดยสรุปเป็นแนว 3 แนว ขวางความลาดชันของพื้นที่ รวมทั้งปลูกหญ้าแฝกบริเวณพื้นที่ท้ายอ่างเก็บน้ำทางระบายน้ำล้น
- ❖ 2. ให้ดำเนินการศึกษาคัดเลือกสายพันธุ์หญ้าแฝกที่ใช้ประโยชน์จริงๆ และไม่แพร่พันธุ์โดยเมล็ด รวมทั้งทดสอบปลูกหญ้าแฝกบริเวณที่เป็นดินลูกรัง ตรวจสอบว่ารากสามารถลึกลงได้เท่าใด และสามารถระเบิดดินลูกรังและดินดานได้หรือไม่
- ❖ 3. การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ และการปลูกหญ้าแฝกป้องกันร่องน้ำที่เกิดจากการกัดเซาะของน้ำ ไม่จำเป็นต้องทำคันดินแล้วปลูกหญ้าแฝกหน้าคันดินเพียงแต่ปลูกหญ้าแฝกตามแนวระดับก็ทำให้เกิดคันดินอยู่แล้ว
- ❖ 4. ควรส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝกให้กับเกษตรกรทั่วไป โดยพิจารณาวิธีการที่ได้ผลแน่นอน และลงทุนน้อยที่สุด
- ❖ 5. ให้มูลนิธิชัยพัฒนาเป็นเจ้าของเรื่องในระยะเริ่มต้น เพื่อประสานช่วยเหลือการดำเนินงานส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝกร่วมกับสำนักงาน กปร. กรมพัฒนาที่ดิน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวมทั้งเกษตรกรเพื่อช่วยเร่งดำเนินการให้แล้วเสร็จ

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร
ทรงปลูกต้นไม้ประดู่ป่า เมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม 2539

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร
มีพระราชดำริ วันที่ 15 กรกฎาคม 2539 สรุปความว่า

- ❖ 1. ทรงเน้นถึงระยะการปลูกหญ้าแฝก ควรปลูกให้ชิด โดยใช้ระยะห่างระหว่างต้น 5 เซนติเมตร
- ❖ 2. การปลูกหญ้าแฝกเพื่อรักษาความชุ่มชื้นในดินแก่ไม้ผลและไม้ยืนต้น โดยปลูกในลักษณะเป็นแนววงกลมรอบโคนต้นไม้ต้นนี้อาจก่อให้เกิดปัญหารากของหญ้าแฝกที่มีจำนวนมากเกินไปจะแย่งอาหารจากต้นไม้ อันจะเป็นการสกัดกั้นการเจริญเติบโตของต้นไม้ที่ปลูก ให้เปลี่ยนเป็นการปลูกแบบครึ่งวงกลมเพื่อแก้ไขปัญหา และเพื่อช่วยให้หญ้าแฝกได้ทำหน้าที่รักษาความชุ่มชื้นในดินได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป
- ❖ 3. การวางแผนปลูกหญ้าแฝกแบบรูปตัววีคว่ำ (Λ) เพื่อแก้ไขการเกิดร่องน้ำแบบลึก ที่เกิดจากการกัดเซาะของน้ำ ให้ปลูกหญ้าแฝกตามแนวระดับพาดผ่านร่องน้ำ และให้ระดับของแนวหญ้าแฝกตอนบน (ปลายแหลมของตัววีคว่ำ) มีระดับสูงกว่าด้านล่าง เมื่อน้ำไหลลงตามความลาดเทของพื้นที่มาถึงหญ้าแฝก แนวหญ้าแฝกก็จะช่วยชะลอความเร็วของน้ำทำให้น้ำไหลช้าลงและแพร่กระจายออกไปจากร่องน้ำ ซึ่งจะลดการกัดเซาะในร่องน้ำ และจะช่วยลดการทับถมของตะกอนในร่องน้ำ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ❖ 4. ให้ทดลองปลูกหญ้าแฝกโดยใช้ส่วนเจาะดิน เจาะลึกลงไปในพื้นที่ดินลูกรัง จากนั้นให้ใส่ดินดีในหลุมที่ส่วนเจาะแล้วจึงปลูกหญ้าแฝก รากหญ้าแฝกจะเจริญเติบโตยังลึกลงไปในพื้นที่ดินลูกรังได้ดียิ่งขึ้น
- ❖ 5. ให้พิจารณาปลูกหญ้าแฝกในพื้นที่โครงการฯ ให้ทั่วพื้นที่
- ❖ 6. ให้ช่วยดูแลรักษาป่าไม้ อย่าไปรังแกป่า ถ้าปล่อยทิ้งไว้ไม่ให้ใครรบกวนระยะเวลาประมาณ 30 - 40 ปี ป่าแห่งนี้จะฟื้นคืนสภาพจากป่าเต็งรังเป็นป่าเบญจพรรณ
- ❖ 7. ให้เลี้ยงสัตว์ป่าและทำเป็นอุทยานเขาเขียว
- ❖ 8. ให้สำรวจป่าแห่งนี้ว่ามีชนิดพรรณไม้และสัตว์ป่า อะไรบ้าง

เสด็จมาเยือน

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และราชวงศ์ทุกพระองค์

ครั้งที่ 1 วันที่ 26 พฤศจิกายน 2529

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี เสด็จพระราชดำเนิน พื้นที่โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟู ที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ

ให้ดำเนินการศึกษาหาวิธีการปรับปรุงดินที่เสื่อมโทรมให้สามารถใช้ประโยชน์ ในการเพาะปลูกได้ โดยทำการทดสอบ วางแผน และจัดระบบปลูกพืชที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ ในลักษณะศูนย์ศึกษาการพัฒนาขนาดย่อม

ครั้งที่ 2 วันที่ 8 มิถุนายน 2535

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เสด็จพระราชดำเนิน พื้นที่โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ

ให้ใช้หญ้าแฝกมาช่วยในการป้องกันการชะล้างพังทลายของหน้าดิน การใช้หญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ ป้องกันดินที่ถูกกัดเซาะเป็นร่องลึก การปลูกหญ้าแฝกเป็นแนวกันดิน ดำเนินการศึกษา ทดลองการปลูกหญ้าแฝก ในพื้นที่โครงการฯ

ครั้งที่ 3 วันที่ 15 กรกฎาคม 2539

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนิน พื้นที่โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ

ให้ช่วยดูแลรักษาป่า อย่าไปรังแกป่า ถ้าปล่อยทิ้งไว้ไม่ให้เกิดความเสียหาย ระยะเวลา 30-40 ปี ป่าแห่งนี้จะฟื้นคืนสภาพจากป่าเต็งรัง เป็นป่าเบญจพรรณ

ครั้งที่ 4 วันที่ 6 ธันวาคม 2562

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนิน พื้นที่โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ

เสด็จฯ เปิดงานวันดินโลก ปี 2562 “ปกป้องอนาคต ลดการชะล้างดิน : Stop Soil Erosion, Save our Future”

ครั้งที่ 5 วันที่ 27 พฤศจิกายน 2563

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนิน พื้นที่โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ

เสด็จฯ ทอดพระเนตร ผลการดำเนินงานโครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ

สถานที่ตั้ง และพื้นที่รับผิดชอบ

โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรม
เขาชะงุ้มอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

- ตั้งอยู่ที่เลขที่ 99 หมู่ 2 ตำบลเขาชะงุ้ม
อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี
- พื้นที่โครงการฯ 869 ไร่ 3 งาน 27.4 ตารางวา
- พื้นที่ป่าเขาเขียว 3,041 ไร่ 1 งาน 41 ตารางวา
- พื้นที่ขยายผล ในตำบลเขาชะงุ้ม ตำบลเตาปูน
ตำบลนางแก้ว อำเภอโพธาราม และตำบลปากช่อง
อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี

ลักษณะดินที่พบในพื้นที่โครงการฯ

ปัจจุบันสภาพการใช้งานที่ดินได้รับการพัฒนาเปลี่ยนแปลงเป็นพื้นที่ที่สามารถใช้ประโยชน์ทางการเกษตรได้ดี มีการจัดระบบการปลูกพืชอย่างเหมาะสมกับลักษณะของพื้นที่ สามารถใช้ประโยชน์จากดินตื้น ดินลูกรังได้ มีพืชและป่าปกคลุมหน้าดิน มีการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น การใช้หญ้าแฝก และคันดิน ทำให้ดินมีความชุ่มชื้น มีอินทรีย์วัตถุเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นแหล่งอาหารของจุลินทรีย์และสิ่งมีชีวิตในดิน จึงเกิดกระบวนการย่อยสลายทำให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์มากขึ้น

วิสัยทัศน์

“ เป็นแหล่งเรียนรู้การพัฒนาที่ดิน
เสื่อมโทรมบนพื้นฐานความสมดุลของ
ทรัพยากรธรรมชาติ ยกกระตือรือร้นสินค้า
และบริการสู่มาตรฐาน เพื่อพัฒนา
เศรษฐกิจชุมชนอย่างยั่งยืน ”

วัตถุประสงค์

- ✓ 1. ศึกษา วิจัย ทดสอบ และสาธิต เพื่อหาแนวทางและรูปแบบการพัฒนาเชิงพื้นที่
ให้เหมาะสมกับภูมิสังคมตามแนวพระราชดำริพร้อมทั้งอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ✓ 2. พัฒนารูปแบบพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติที่มีชีวิต เพื่อยกระดับให้เป็นศูนย์เรียนรู้
และแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่ได้มาตรฐาน
- ✓ 3. เป็นต้นแบบการขยายผลองค์ความรู้ที่ได้รับจากการศึกษา วิจัย ทดสอบ และสาธิต
ยกระดับสินค้าและบริการสู่มาตรฐานสากล มุ่งให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการพัฒนา
คุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน
- ✓ 4. เผยแพร่ประชาสัมพันธ์โครงการ และกิจกรรมตามแนวพระราชดำริศูนย์เรียนรู้
และแหล่งท่องเที่ยว

โครงสร้าง ของโครงการฯ

โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรม
เขาชะงุ้มฯ มีการดำเนินงานแบบบูรณาการ โดยมีลักษณะ
โครงสร้างการบริหารขององค์กร ดังนี้

5.1 คณะกรรมการบริหารโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนา
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยมีองค์มนตรีเป็นประธาน
มีปลัดกระทรวงที่เกี่ยวข้องเป็นกรรมการ และมีรองเลขาธิการ
กปร. เป็นเลขานุการ

5.2 คณะอนุกรรมการวิชาการโครงการศูนย์ศึกษาการ
พัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยมีองค์มนตรีเป็นประธาน
มีผู้ทรงคุณวุฒิจากสาขาวิชาต่างๆ เป็นอนุกรรมการและมี
ผู้อำนวยการสำนักศึกษาและขยายผลการพัฒนาตามแนว
พระราชดำริ สำนักงาน กปร. เป็นเลขานุการ

5.3 คณะอนุกรรมการจัดทำแนวทางด้านการบริหารจัดการ
โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
โดยมีองค์มนตรี เป็นประธาน มีอธิบดีกรมที่เกี่ยวข้อง
เป็นอนุกรรมการ และมีที่ปรึกษาฯ สำนักงาน กปร. เป็น
เลขานุการ

5.4 คณะอนุกรรมการวางแผนและติดตามประเมินผล
โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
โดยมีเลขาธิการกปร. เป็นประธาน มีผู้แทนกรมที่เกี่ยวข้อง
เป็นอนุกรรมการ และมีที่ปรึกษาฯ สำนักงาน กปร.เป็นเลขานุการ

5.5 คณะอนุกรรมการการดำเนินงานโครงการศูนย์
ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบุรี เป็นประธาน มีส่วนราชการที่
เกี่ยวข้องเป็นอนุกรรมการ และมีผู้อำนวยการโครงการศูนย์
ศึกษาการพัฒนาห้วยทราย ฯ เป็นเลขานุการ

5.6 คณะอนุกรรมการการดำเนินงานโครงการศึกษาวิธี
การฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดราชบุรี เป็นประธาน มีส่วนราชการที่
เกี่ยวข้องเป็นอนุกรรมการ และมีผู้อำนวยการโครงการศึกษา
วิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ เป็นเลขานุการ

5.7 คณะทำงานโครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรม
เขาชะงุ้มอันเนื่องมาจากพระราชดำริ แต่งตั้งตามคำสั่งคณะ
อนุกรรมการดำเนินงานโครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดิน
เสื่อมโทรมเขาชะงุ้มอันเนื่องมาจากพระราชดำริเพื่อให้การ
ปฏิบัติงานในโครงการฯ เป็นไปอย่างถูกต้องและเหมาะสมตาม
แนวพระราชดำริ

คณะกรรมการบริหารโครงการศึกษาการพัฒนา อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

- นายพลอากาศ สุวรรณรัฐ องคมนตรี เป็นประธาน
- รองเลขาธิการ กปร. เป็นกรรมการและเลขานุการ

คณะอนุกรรมการดำเนินงานโครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดิน เสื่อมโทรมเขาชะงุ้มอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

- ผู้ว่าราชการจังหวัดราชบุรี เป็นประธานอนุกรรมการ
- ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรม
เขาชะงุ้มฯ เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ

คณะทำงานโครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรม เขาชะงุ้มอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ด้านบริหารจัดการ

- ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรม
เขาชะงุ้มฯ เป็นประธานคณะทำงาน
- หัวหน้างานบริหารศูนย์ศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดิน
เสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ เป็นคณะทำงานและเลขานุการ

ด้านวิชาการ

- ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรม
เขาชะงุ้มฯ เป็นประธานคณะทำงาน
- หัวหน้างานวิชาการศูนย์ศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดิน
เสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ เป็นคณะทำงานและเลขานุการ

ด้านขยายผล

- รองผู้ว่าราชการจังหวัดราชบุรีเป็นประธานคณะทำงาน
- ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรม
เขาชะงุ้มฯ เป็นคณะทำงานและเลขานุการ

การบริหารงาน ภายในโครงการฯ

การบริหารงานภายในโครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในรูปแบบของการบูรณาการระหว่างหน่วยงานต่างๆ เข้ามาร่วมพัฒนา และแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ตามแนวพระราชดำริ ของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เพื่อให้การดำเนินงานของโครงการฯ สามารถสนองแนวพระราชดำริได้ครบถ้วนสมบูรณ์จึงได้กำหนดรูปแบบ การบริหารงานภายในโครงการฯ ดังนี้

ผู้อำนวยการ
ศูนย์ศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดิน
เสื่อมโทรมเขาชะงุ้มอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

สำนักงานเลขานุการ
โครงการฯ สังกัด
งานพัฒนาที่ดิน

หน่วยงานร่วม
ดำเนินการในพื้นที่

1. งานบริหารทั่วไป
2. งานวิชาการ
3. งานส่งเสริม
และพัฒนาพื้นที่

1. งานวิชาการ
2. งานส่งเสริม
การเกษตร
3. งานป่าไม้
4. งานชลประทาน
5. งานปศุสัตว์
6. งานประมง
7. งานการข้าว
8. งานสหกรณ์

หน่วยงาน ร่วมดำเนินการ

1 กรมพัฒนาที่ดิน

- เป็นหน่วยงานหลักทำหน้าที่เป็นส่วนเลขานุการโครงการฯ เป็นแกนกลางในการบริหารงาน ประสานงาน ติดตามประเมินผล และประชาสัมพันธ์กิจกรรมของโครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ
- จัดทำแผนและดำเนินการศึกษาทดลองวิจัยและพัฒนาพื้นที่
- สาธิตแนะนำและบริการเกษตรกรด้านการพัฒนาที่ดิน
- สำรวจดินอย่างละเอียดและวางแผนการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่เป้าหมาย
- จัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำภายในพื้นที่เป้าหมาย
- บริหารจัดการสิ่งก่อสร้าง และอาคารภายในพื้นที่โครงการฯ
- สนับสนุนการดำเนินงานให้กับหน่วยงานต่างๆ ที่ร่วมดำเนินงานโครงการฯ ตามกรอบนโยบาย และทรัพยากรที่มีอยู่

2 กรมชลประทาน

- บริหารจัดการน้ำและพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อสนับสนุนการศึกษา ทดลอง และการดำเนินงานของโครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ
- ควบคุมและดำเนินการก่อสร้างโครงการชลประทานขนาดเล็ก และขนาดกลางภายในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และโครงการอื่นตามพื้นที่ลุ่มน้ำ ตามที่ได้รับมอบหมาย
- ดำเนินการเกี่ยวกับการกักเก็บรักษาการส่งและระบายหรือแบ่งน้ำเพื่อการเกษตรกรรม การสาธารณสุข การอุตสาหกรรม การคมนาคมทางน้ำ ติดตามและประเมินความปลอดภัยของเขื่อน รวมทั้งการป้องกันความเสียหายอันเกิดจากน้ำภายในพื้นที่ที่รับผิดชอบ
- บำรุงรักษาอาคารชลประทาน ถนนชลประทาน และปรับปรุงแหล่งน้ำธรรมชาติให้เกิดประโยชน์ในการอุปโภคและบริโภคในพื้นที่โครงการ
- แก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำและป้องกันบรรเทาอุทกภัยรวมทั้งการป้องกันและแก้ไขปัญหาระลอกน้ำในพื้นที่ที่รับผิดชอบ
- ให้ความรู้และเทคโนโลยีสมัยใหม่แก่ผู้ใช้น้ำ

3 กรมวิชาการเกษตร

- ทำการศึกษาและวิจัยหาพันธุ์พืชที่เหมาะสมเพื่อปลูกในพื้นที่ที่ได้รับผลตอบแทนทางเศรษฐกิจคุ้มค่า
- นำผลการศึกษาวิจัยที่ประสบผลสำเร็จแล้วไปขยายผลสู่เกษตรกรพื้นที่เป้าหมาย
- ให้บริการทางวิชาการ และถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต
- ฝึกอบรมให้ความรู้ถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตพืช
- จัดทำแปลงสาธิตการผลิตพืช

4 กรมปศุสัตว์

- ศึกษาทดลองค้นคว้าและวิจัยการปลูกพืชอาหารสัตว์ในพื้นที่ดินเสื่อมโทรม การใช้วัสดุท้องถิ่นเลี้ยงสัตว์พันธุ์สัตว์ที่เหมาะสมและแนวทางการส่งเสริมอาชีพปศุสัตว์ที่เหมาะสม รวมทั้งปัญหาการเกิดโรคในสัตว์เลี้ยง
- ส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์แก่เกษตรกร
- ฝึกอบรมเพื่อให้ความรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีการเลี้ยงสัตว์แก่เกษตรกร

5 กรมส่งเสริมการเกษตร

- ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรให้มีขีดความสามารถในการผลิตและจัดการสินค้าเกษตรตามความต้องการของตลาด
- ให้บริการทางการเกษตรตามสภาพปัญหาและความต้องการของเกษตรกร
- ศึกษาวิจัยและพัฒนางานด้านการส่งเสริมการเกษตรและบูรณาการการทำงานกับทุกภาคส่วน
- ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร ครอบคลุมเกษตรกรองค์กรเกษตรกรและวิสาหกิจชุมชนให้มีความเข้มแข็ง และสามารถพึ่งพาตนเองได้
- ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรให้มีขีดความสามารถในการผลิตและจัดการสินค้าเกษตรตามความต้องการของตลาด

6 กรมประมง

- ศึกษาวิธีการเลี้ยงปลาที่เหมาะสมกับสภาพแหล่งน้ำในเขตพื้นที่
- ทดลองและวิจัยหาพันธุ์ปลาที่เหมาะสมในการเลี้ยงและแก้ไขปัญหาของน้ำอย่างถูกต้องและประหยัด
- ส่งเสริมและเผยแพร่การเลี้ยงปลาสู่เกษตรกรเพื่อเพิ่มอาหารโปรตีน
- ศึกษาหาวิธีการขยายพันธุ์สัตว์น้ำที่เป็นที่ต้องการของตลาด

7 กรมส่งเสริมสหกรณ์

- ส่งเสริมและพัฒนาให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้นมั่นคง พึ่งพาตนเองได้ และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
- เผยแพร่การสหกรณ์ เพื่อให้ประชาชนรู้จักเข้าใจยอมรับศรัทธาและเข้ามาร่วมในขบวนการ สหกรณ์ หรือให้กลุ่ม/องค์กรในพื้นที่ใช้ “ระบบการสหกรณ์” ในการดำเนินงาน
- พัฒนาขีดความสามารถในการบริหารจัดการ การดำเนินธุรกิจและเทคโนโลยี ให้แก่สหกรณ์และ กลุ่มเกษตรกร เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สามารถอำนวยความสะดวกทางเศรษฐกิจสังคมแก่กลุ่มสมาชิกและชุมชน
- เสริมสร้างโอกาสในการเข้าถึงแหล่งทุนให้แก่สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร รวมถึงสนับสนุนการใช้ “ทุนทางสังคม” ในการสร้างความมั่นคงและชุมชนเข้มแข็ง
- เสริมสร้างเครือข่ายการผลิต การตลาดและพันธมิตรทางธุรกิจ เพื่อให้การผลิตด้านการเกษตรมีความมั่นคง ประชาชนสามารถยึดเป็นอาชีพได้และมีความภาคภูมิใจในอาชีพของตน

8 สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดราชบุรี

- ช่วยติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของโครงการฯ
- ขยายผลการพัฒนาโครงการตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่โครงการฯ และพื้นที่หมู่บ้านรอบโครงการฯ
- กำกับดูแลและพัฒนาข้าราชการและลูกจ้างในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่การพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

9

กรมการข้าว

- ศึกษา วิจัยทดลองพัฒนาเกี่ยวกับพันธุ์ข้าว เทคโนโลยีการผลิต การอารักขาพืช วิทยาการหลังการเก็บเกี่ยว การแปรรูป และมาตรฐานข้าว
- ดำเนินการผลิตและส่งเสริมสนับสนุนเกี่ยวกับ เมล็ดพันธุ์ข้าว
- ส่งเสริม สนับสนุนและถ่ายทอดเทคโนโลยี การผลิต และการจัดการข้าวรวมทั้งอนุรักษ์และส่งเสริม วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับข้าว
- ดำเนินงานเกี่ยวกับการตรวจสอบ และรับรอง มาตรฐานข้าว
- ส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่ม การ พัฒนาระบบการจัดการสินค้า การแปรรูปข้าวและผลิตภัณฑ์ และสนับสนุนการตลาดข้าว

10

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

- ทำการสำรวจเกี่ยวกับพันธุ์พืชสัตว์ป่าและอื่นๆ ในป่าเพื่อให้ทราบถึงลักษณะชนิดที่ดั่ง และนิเวศวิทยา ตามธรรมชาติในป่า และทำการศึกษาทดลองวิจัยเกี่ยวกับการปลูกการขยายพันธุ์ไม้ป่า ระบบนิเวศวิทยา และสิ่งแวดล้อม ในป่ารวมถึงด้านการใช้ประโยชน์และการจัดการป่าที่ยั่งยืน
- ทำการฝึกอบรมและเผยแพร่ให้ความรู้ เกี่ยวกับ ป่าและสภาพแวดล้อมรวมทั้งการป้องกันไฟไหม้ ตลอดจนถึง ประชาสัมพันธ์รณรงค์สร้างจิตสำนึกให้มีความรักความ ห่วงแหนทรัพยากรป่าไม้
- จัดทำแปลงสาธิต “แปลงนิทรรศการที่มีชีวิต” ประเภทต่างๆ เช่น แปลงฟื้นฟูป่า และแปลงสาธิตการใช้ ประโยชน์ของป่ารูปแบบต่างๆ
- พัฒนาและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของป่าให้คงสภาพตามระบบนิเวศวิทยา ด้วยมาตรการ ต่างๆ และเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนและประชาชน เพื่อสร้างเครือข่าย
- ฟื้นฟูสภาพป่าให้สมบูรณ์
- ส่งเสริมและสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เช่น จัดให้มีการเดินศึกษาธรรมชาติ เส้นทางศึกษาธรรมชาติ การบริการนักท่องเที่ยว เป็นต้น

11

กรมป่าไม้

- ทำการศึกษา ทดลองวิจัยเกี่ยวกับการปลูก การขยายพันธุ์ไม้ป่า ระบบนิเวศวิทยาและสิ่งแวดล้อม ในบริเวณขอบป่ารวมถึงด้านการใช้ประโยชน์และการ จัดการป่าที่ยั่งยืน
- ทำการฝึกอบรมและเผยแพร่ให้ความรู้ เกี่ยวกับ ป่าไม้และสภาพแวดล้อม ตลอดจนถึงประชาสัมพันธ์ รณรงค์ สร้างจิตสำนึกให้มีความรักความห่วงแหนทรัพยากรป่าไม้
- จัดทำแปลงสาธิต “แปลงนิทรรศการที่มีชีวิต” ประเภทต่างๆ เช่น แปลงสาธิตการปลูกไม้โตเร็วเพื่อ ใช้เป็นไม้พลังงานและไม้เศรษฐกิจ และแปลงสาธิต การใช้ประโยชน์ของป่ารูปแบบต่างๆ
- พัฒนาและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมของป่าให้คงสภาพตามระบบนิเวศวิทยา ด้วยมาตรการต่างๆ และเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน และประชาชนเพื่อสร้างเครือข่าย
- ฟื้นฟูป่าเสื่อมโทรมให้กลับเป็นป่าที่สมบูรณ์

12 จังหวัดราชบุรี

- ประสานและสนับสนุนการดำเนินงานโครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ ตามอำนาจและหน้าที่รับผิดชอบในด้านต่างๆ
- บริหารและติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินงานร่วมกับโครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ และ สำนักงาน กปร.

13 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดราชบุรี

- จัดและกระจายบริการสาธารณสุขให้ครอบคลุมพื้นที่โครงการฯ และหมู่บ้านขยายผล รวมทั้งพื้นที่ที่มีพระราชดำริ
- สนับสนุนและให้ความรู้ด้านอนามัยและสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม

14 กรมการพัฒนาชุมชน

- จัดระเบียบชุมชนหมู่บ้านขยายผล พร้อมทั้งพัฒนาสตรี เด็ก และเยาวชนในหมู่บ้าน
- จัดตั้งกลุ่มหรือรวมกลุ่มผู้สนใจภายใต้โครงสร้างของ อบต. และจัดการฝึกอบรมความรู้เบื้องต้น การทำงานในรูปกลุ่มและบทบาทของประธานและคณะกรรมการกลุ่ม และกำหนดระเบียบข้อบังคับของกลุ่ม เป็นการมุ่งพัฒนาคุณลักษณะผู้นำ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานพัฒนาของหน่วยงานอื่นๆ
- ฝึกอบรมเกษตรกรให้มีความรู้ในการประกอบอาชีพ โดยการประสานงานด้านวิทยาการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

15 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- ร่วมดำเนินงาน และให้การสนับสนุนการพัฒนาในพื้นที่โครงการฯ และพื้นที่หมู่บ้านขยายผล
- ประชาสัมพันธ์กิจกรรมการดำเนินงานในพื้นที่ในรูปแบบของการมีส่วนร่วมในกิจกรรม

16 สำนักงานคณะกรรมการพิเศษ

เพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.)

- กำหนดนโยบายและแนวทางการพัฒนาของโครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ ให้เป็นไปตามแนวพระราชดำริสอดคล้องครบถ้วนและมีประสิทธิภาพ
- กำกับ ดูแลกำหนดการดำเนินงาน และบริหารโครงการให้สอดคล้องตามแนวพระราชดำริ
- พิจารณาให้การสนับสนุนงบประมาณ และทรัพยากรต่างๆ ในการดำเนินงานตามความจำเป็นและเหมาะสม เพื่อให้การดำเนินงานสามารถสนองพระราชดำริได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ประเมินผลการดำเนินงานโครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ

17 สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดราชบุรี

- ประชาสัมพันธ์กิจกรรมการดำเนินงานในพื้นที่ของโครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ และพื้นที่เป้าหมายการดำเนินงานของโครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ ในทุกรูปแบบ

อัตรากำลัง

นางสาวกฤษฎา ทิวกาตรี

รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการ
ศูนย์ศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้ม
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

งานบริหารงานทั่วไป

งานวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ดิน

งานส่งเสริมและพัฒนาพื้นที่

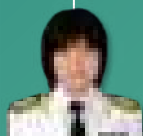
น.ส.วรางคณา สว่างอารมณ์
เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน

นายสิพัฒน์ ธารประสิทธิ์
นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ

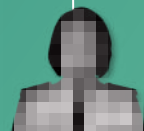
น.ส.รัญญกานต์ แซ่เจ๋อ
นักวิชาการเกษตรชำนาญการ

น.ส.นันทพร กอบธัญญกิจ
นักวิชาการเกษตรชำนาญการ

น.ส.โสภิษฐา ไพฑูรยากุล
นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ

น.ส.วาริน โพธิ์
เจ้าพนักงานการเกษตรอาวุโส

น.ส.วิภาดา ยุกถาวร
เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน

น.ส.เพชรรัตน์ ร่มโพธิ์ชัย
เจ้าหน้าที่การเดินและบัญชี

น.ส.อรรธรณ ปานสวย
เจ้าหน้าที่ระบบงานคอมพิวเตอร์

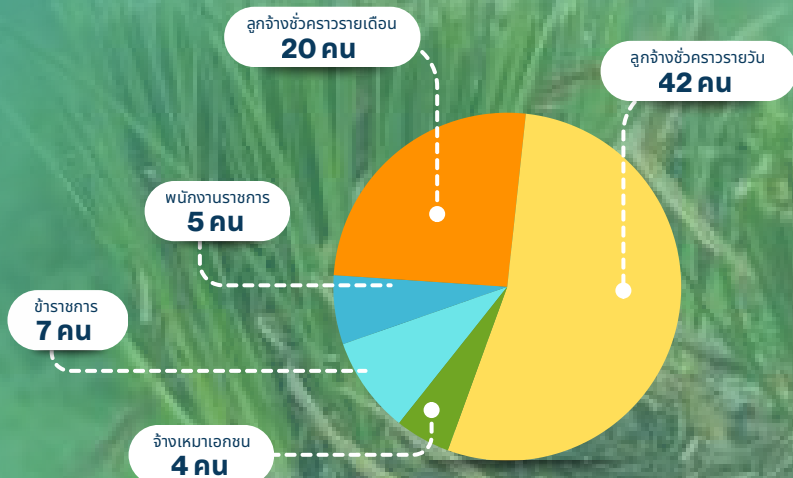

นายพงษ์สุระ จิตโรจน์
นักวิชาการเกษตร

นายสามารถ โพธารก
นักวิชาการเกษตร

อัตรากำลัง
78
อัตรา

รายนามผู้บริหาร

ศูนย์ศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้ม
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

1

2529 - 2547

นายพจนา ไชอารีย์

หัวหน้าโครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดิน
เสื่อมโทรมเขาชะงุ้ม
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

2

2547 - 2551

นายทศพร ปุระสุวรรณ

หัวหน้าโครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดิน
เสื่อมโทรมเขาชะงุ้ม
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

3

2551 - 2562

นายบุญช่วย ช่วยระดม

ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดิน
เสื่อมโทรมเขาชะงุ้ม
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

4

2562 - 2567

นายอนุรักษ บัวคลี่คลาย

ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดิน
เสื่อมโทรมเขาชะงุ้ม
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

5

2567 - ปัจจุบัน

นางสาวกฤษฎา ทิวาตรี

รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการ
ศูนย์ศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้ม
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

งบประมาณปี 2568

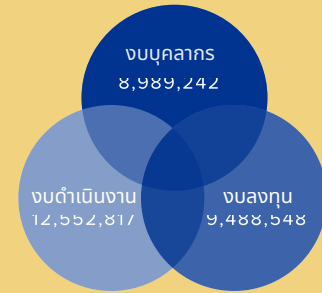
ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงาน กปร.
จำนวน 20,856,696 บาท

ได้รับการสนับสนุนจากกรมพัฒนาที่ดิน
จำนวน 10,173,911 บาท

รวมงบประมาณปี พ.ศ. 2568
จำนวนทั้งสิ้น 31,030,607 บาท

ผลการดำเนินงาน

โครงการ/กิจกรรม ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงาน กปร.	หน่วยนับ	การดำเนินงาน	
		แผนการดำเนินงาน	ผลการปฏิบัติงาน
แผนงานการศึกษา ทดลอง วิจัยและพัฒนา			
1. งานสาริตข้อมูลงานวิจัย			
1.1 สาริตการใช้มูลไส้เดือนดินในการปรับปรุงพื้นที่ดินลูกรัง	โครงการ	1	1
1.2 สาริตพันธุ์หญ้าแฝกสายพันธุ์ต่างๆ 28 สายพันธุ์	โครงการ	1	1
1.3 สาริตการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริในพื้นที่อับฝน	โครงการ	1	1
1.4 สาริตการปลูกพืชผักรูปแบบต่างๆ	โครงการ	1	1
1.5 สาริตการปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำตามแนวพระราชดำริ	โครงการ	1	1
1.6 ศึกษาและสาริตการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อหญ้าแฝกสายพันธุ์ต่างๆ	โครงการ	1	1
1.7 ศึกษาและสาริตการทำ การใช้จุลินทรีย์สังเคราะห์แสง	โครงการ	1	1
1.8 ศึกษาและสาริตการสร้างแหล่งอาหารแบบอิงอาศัยธรรมชาติ	โครงการ	1	1
1.9 โครงการสาริตระบบการปลูกพืชแบบผสมผสานในพื้นที่ดินตื้นปานกลาง	ไร่	22	22
1.10 สาริตการปลูกไม้ผลในพื้นที่ดินตื้นปานกลาง	ไร่	7	7
1.11 สาริตการปลูกพืชไร่ในพื้นที่ดินตื้นปานกลาง	ไร่	7	7
1.12 ศึกษาและสาริตการเก็บข้อมูลอุณหภูมิและความชื้นในดินที่ระดับต่างๆ สำหรับการวางแผนการจัดการปัญหาดินตื้น	โครงการ	1	1
1.13 ไถไถไร่ทรงเขาชะงุ้ม	โครงการ	1	1
1.14 สาริตการเลี้ยงแพะเนื้อในระบบฟาร์มเขาชะงุ้ม	โครงการ	1	1
1.15 การเลี้ยงเปิดไข่สร้างรายได้	โครงการ	1	1
1.16 สาริตการเลี้ยงไส้เดือนดินเพื่อนเกษตรอินทรีย์	โครงการ	1	1
1.17 โครงการศึกษาและสาริตพืชคลุมดินชนิดต่าง ๆ สำหรับปรับปรุงดินตื้นดินลูกรัง	โครงการ	1	1
1.18 ศึกษาการปลูกกาแฟร่วมกับไม้ยืนต้น ใบแปลงป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง	โครงการ	1	1
1.19 ศึกษาและสาริตการปลูกพืชในโรงเรือนอัจฉริยะ	โครงการ	1	1
1.20 ผลของการปลูกหญ้าแฝกพันธุ์สุราษฎร์ธานีแบบอินทรีย์ ต่อสาร Vetiverin ในรากหญ้าแฝก	โครงการ	1	1

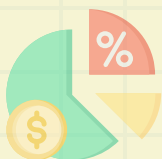
โครงการ/กิจกรรม ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงาน กปร.	หน่วยนับ	การดำเนินงาน	
		แผนการดำเนินงาน	ผลการปฏิบัติงาน
แผนงานขยายผลการพัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้			
1. งานส่งเสริมและพัฒนาพื้นที่			
1.1 โครงการส่งเสริมและพัฒนาพื้นที่หมู่บ้านรอบศูนย์ศึกษาฯ 12 หมู่บ้าน กิจกรรมที่ 1 พัฒนาพื้นที่ดินตื้นเพื่อการปลูกผัก กิจกรรมที่ 2 พัฒนาพื้นที่ดินตื้นเพื่อการปลูกพืชไร่ กิจกรรมที่ 3 พัฒนาพื้นที่ดินตื้นเพื่อการปลูกไม้ผล	ราย	60	60
1.2 โครงการส่งเสริมการเพิ่มผลผลิตในโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน ในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน กิจกรรมที่ 1 ส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตร กิจกรรมที่ 2 ส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรในโรงเรียน	โรงเรียน	2	2
1.3 โครงการส่งเสริมการเพิ่มผลผลิตในโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน ในโรงเรียนหมู่บ้านรอบโครงการฯ กิจกรรมที่ 1 ส่งเสริมการทำการใช้สารอินทรีย์ชีวภาพในการเกษตร กิจกรรมที่ 2 ส่งเสริมการปลูกผักยกแคร่	โรงเรียน	14	14
1.4 โครงการพัฒนาแปลงเกษตรกรยกระดับศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริ	แห่ง	8	8
1.5 โครงการต่อยอดโครงการพัฒนาแหล่งน้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลยางหัก อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี	โครงการ	1	1
1.6 โครงการเพิ่มผลผลิตอาหารโปรตีนจากสัตว์น้ำในพื้นที่แหล่งน้ำไร่นา นอกเขต ชลประทาน (บ่อจั่ว)	โครงการ	1	1
1.7 โครงการฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน (รณรงค์และส่งเสริมการ ปลูกหญ้าแฝกเพื่อส่งเสริม 1,000,000 กล้า/2,500 ไร่)	ไร่	2500	2,500
2. งานฝึกอบรมและถ่ายทอดองค์ความรู้			
2.1 โครงการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรหมู่บ้านขยายผลในการถ่ายทอดความรู้	ราย	40	40
2.2 โครงการอาหารกลางวันสำหรับเด็กนักเรียนในการศึกษาดูงาน	ราย	500	500
2.3 โครงการมีคคุุศกน้อย	ราย	15	15
2.4 โครงการการลดต้นทุนและสร้างมูลค่าเพิ่มในการผลิตสัตว์น้ำจืด เพื่อเสริมสร้าง ความมั่นคงทางอาหารตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	โครงการ	โครงการ	1
2.5 โครงการพัฒนาศักยภาพมาตรฐานการบริการ	ราย	20	20
2.6 โครงการอบรมคุณธรรม จริยธรรม บุคลากรในศูนย์ฯ	ราย	50	50
2.7 โครงการอบรมเยาวชนสร้างจิตสำนึกรักสิ่งแวดล้อม	ราย	70	70
2.8 โครงการอบรมมาตรฐาน (อย.) และการเพิ่มมูลค่าสินค้า	ราย	30	30
2.9 โครงการอบรมการทำผลิตภัณฑ์จากหญ้าแฝกประยุกต์	ราย	20	20
2.10 โครงการอบรมแปรรูปผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิต (ไข่ไก่,ไข่เป็ด)	ราย	20	20
2.11 โครงการอบรมการเลี้ยงชันโรงใช้เป็นตัวชี้วัดในแปลงเกษตรอินทรีย์	ราย	25	25
2.12 โครงการอบรมมาตรฐานแปลงเกษตร (เกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์)	ราย	50	50
2.13 โครงการอบรมการเลี้ยงไส้เดือนดินเพื่อนเกษตรอินทรีย์ 100 คน (10 ครั้ง)	ราย	100	100
2.14 โครงการอบรมการสร้างตลาดเขาชะงุ้มวิถีธรรมชาติ 20 ราย (6 ครั้ง) (KhaoChangum Green Market)	ครั้ง	6	6
2.15 โครงการอบรมการขายสินค้าออนไลน์	ราย	20	20
2.16 เผยแพร่ความรู้ด้านการสหกรณ์	ราย	30	30

โครงการ/กิจกรรม ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงาน กปร.	หน่วยนับ	การดำเนินงาน	
		แผนการดำเนินงาน	ผลการปฏิบัติงาน
3. งานฟื้นฟูอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม			
3.1 โครงการขยະสร้างรายได้ ลดขยะ ลดโลกร้อน	โครงการ	1	1
3.2 โครงการป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่า 3,041-1-41 ไร่	ไร่	3,041	3,041
3.3 โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จำนวน 2 แห่ง (เส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติ ป่าเขาเขียว ระยะทาง 1,170 เมตร และเส้นทางเดินศึกษาพรรณไม้ตามเส้นทางเสด็จขึ้นพลับพลาที่ประทับ 570 เมตร)	แห่ง	2	2
3.4 โครงการเพาะชำกล้าไม้สนับสนุนโครงการปลูกป่าในใจคนการปลูกป่า 3 อย่างประโยชน์ 4 อย่าง	โครงการ	1	1
3.5 โครงการศึกษาการฟื้นฟูและพัฒนาป่าไม้ตามแนวพระราชดำริ	โครงการ	1	1
แผนงานบริหารจัดการองค์กร			
1. การจัดจ้างบุคลากร เพื่อปฏิบัติงานในโครงการ			
1.1 โครงการจัดจ้างบุคลากรเพื่อปฏิบัติงานในโครงการ	โครงการ	1	1
2. การบริหารจัดการด้านต่าง ๆ			
2.1 พัฒนาปรับปรุงดูแลรักษาพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติที่มีชีวิต 2.1.1 โครงการปรับปรุงดูแลรักษาภูมิทัศน์ 2.1.2 โครงการสวนไม้มงคล 2.1.3 โครงการสวนไม้สีเหลืองเฉลิมพระเกียรติ	โครงการ	1	1
2.2 การบริหารจัดการด้านการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	โครงการ	1	1
2.3 การบริหารจัดการด้านตัวชี้วัดโครงการฯ 2.3.1 เก็บข้อมูลตัวชี้วัดด้านการพัฒนาดิน แหล่งน้ำ และเกษตร 2.3.2 ติดตามเปลี่ยนแปลงด้านป่าไม้	โครงการ	1	1
2.4 การบริหารจัดการด้านการผลิตเมล็ดพันธุ์สำรองเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร 2.4.1 การผลิตเมล็ดพันธุ์พืชผัก 2.4.2 การผลิตเมล็ดพันธุ์พืชไร่ 2.4.3 การผลิตพันธุ์ไม้ผลไม้ยืนต้น	โครงการ	1	1
3. เอกสารเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ			
3.1 การจัดทำเอกสารเผยแพร่ และรายงานประจำปี	โครงการ	1	1
3.2 ค่าใช้จ่ายในการประชาสัมพันธ์ การต้อนรับ การศึกษาจากโครงการฯ การดูแลรักษาอาคารสถานที่ และการจัดกิจกรรม	โครงการ	1	1
4. ค่าใช้จ่ายในการจัดซื้อวัสดุ ดูแลรักษาและซ่อมบำรุง			
4.1 ค่าซ่อมครุภัณฑ์ของโครงการฯ	โครงการ	1	1
4.2 ค่าปรับปรุงระบบส่งน้ำในโครงการฯ	โครงการ	1	1
4.3 ปรับปรุงโรงผลิตน้ำดื่มในโครงการฯ 2 แห่ง	โครงการ	1	1

โครงการ/กิจกรรม ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงาน กปร.	หน่วยนับ	การดำเนินงาน	
		แผนการดำเนินงาน	ผลการปฏิบัติงาน
แผนงานบริหารจัดการองค์กร (ต่อ)			
5. จัดซื้อครุภัณฑ์เพื่อใช้ในโครงการฯ			
5.1 แก้อัฟฟลาสติกเกรด A	ตัว	200	200
5.2 แก้อัฟฟัสสำนักงาน	ตัว	7	7
5.3 เครื่องกรองน้ำบาดาล	เครื่อง	1	1
5.4 เครื่องฉีดพ่นปุ๋ยต่อท้ายรถไถ	ชุด	1	1
5.5 เครื่องตัดหญ้าสะพายหลัง	เครื่อง	3	3
5.6 เครื่องทำลายเอกสารแบบตัดตรง ครั้งละ 10 แผ่น	เครื่อง	1	1
5.7 เครื่องปรับอากาศ แบบตั้งพื้น ระบบ inverter ขนาด 24,000 บีทียู	เครื่อง	2	2
5.8 เครื่องปรับอากาศ แบบแยกส่วน ระบบ inverter ขนาด 9,000 บีทียู	ชุด	1	1
5.9 เครื่องยนต์พร้อมปั้มน้ำ ขนาด 1.5 นิ้ว 2 จังหวะ	เครื่อง	2	2
5.10 เครื่องรับ-ส่งวิทยุระบบ VHF/FM ชนิดมือถือ 5 วัตต์	เครื่อง	8	8
5.11 เครื่องเสียงติดอาคารนอกลูกครึ่ง	ชุด	1	1
5.12 เค้าเตอร์จำหน่ายสินค้า ในตลาด KhaoChangum Green Market	ชุด	5	5
5.13 ชั้นแสดงสินค้า	ชุด	2	2
5.14 ตู้บานเลื่อนกระจก ขนาด 91.4x40.6x88 ซม.	ตู้	8	8
5.15 ตู้บานเลื่อนกระจก สูง 180 ซม.	ตู้	3	3
5.16 ตู้ลิ้นชักเกอร์ 18 ช่อง	ใบ	2	2
5.17 ตู้ลิ้นชักเกอร์ 6 ช่อง	ตู้	2	2
5.18 ตู้เหล็ก แบบ 2 บาน	ตู้	10	10
5.19 โต๊ะทำงานแบบเหล็ก พร้อมกระจก ขนาด 123x67x75.3 ซม.	ตัว	5	5
5.20 โต๊ะพับอเนกประสงค์ 45x180 ซม.	ตัว	10	10
5.21 โต๊ะสแตนเลส พับได้	ตัว	5	5
5.22 บันไดสไลด์	อัน	2	2
5.23 พัดลมดูดอากาศ	เครื่อง	1	1
5.24 พัดลมติดผนัง 18 นิ้ว	ตัว	2	2
5.25 รถเข็นชนิดนั่ง	คัน	2	2
5.26 รถเกรลเลอร์บรรทุกแบ็กโคร	คัน	1	1
5.27 โรงเรือนอัจฉริยะจั่ว 2 ชั้น 6x20x5.5 เมตร	โรงเรือน	1	1
5.28 เลื่อยยนต์	เครื่อง	1	1
5.29 สว่านแท่น	เครื่อง	1	1
5.30 หม้อหุงต้มสแตนเลส 36 ซม.	ใบ	5	5
5.31 หม้อหุงต้มสแตนเลส 50 ซม.	ใบ	5	5

โครงการ/กิจกรรม ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงาน กปร.	หน่วยนับ	การดำเนินงาน	
		แผนการดำเนินงาน	ผลการปฏิบัติงาน
6. ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง			
6.1 ก่อสร้างโรงอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์ พร้อมอุปกรณ์	หลัง	1	1
6.2 จัดทำพื้นคอนกรีต กว้าง 4 เมตร ยาว 250 เมตร หยา 0.15 เมตร	งาน	1	1
6.3 ซ่อมแซมโรงเรือนเพาะชำ จำนวน	โครงการ	1	1
6.4 ซ่อมอาคารสำนักงาน (ทาสีหลังคา ซ่อมหลังคาน้ำรั่ว)	งาน	1	1
6.5 ปรับปรุง ซ่อมแซม ห้องน้ำหลังคาอาคารเอนกประสงค์	งาน	1	1
6.6 ปรับปรุงภูมิทัศน์ภายในที่พักเกษตรกรเพื่อรองรับตลาดเขาชะงุ้มวิถีธรรมชาติ (Khao Changum Green Market)	งาน	1	1
6.7 ปรับปรุงอาคารเอนกประสงค์ (ซ่อมฝ้า, พื้น, ทาสี)	งาน	1	1
โครงการ/กิจกรรม ได้รับการสนับสนุนจากกรมพัฒนาที่ดิน			
1. ผลิตและส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝก	กล้า	2,094,600	2,094,600
2. โครงการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ศูนย์ศึกษาวิธีการฟื้นฟูดินเสื่อมโทรม เขาชะงุ้มอันเนื่องมาจากพระราชดำริ			
2.1 จัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ	ไร่	800	800
2.2 สาธิตการใช้ปุ๋ยพืชสด	ไร่	300	300
2.3 สาธิตการทำการใช้น้ำหมักชีวภาพ	ไร่	500	500
2.4 สาธิตการทำปุ๋ยหมัก พด.	ไร่	200	200
2.5 ก่อสร้างและซ่อมแซมเส้นทางลำเลียง	กม.	15	15
2.6 ปรับปรุงและซ่อมแซมระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ	ไร่	250	250
2.7 สืบสานรักษาต่อยอด พระราชดำริ ร.9 เพื่อสร้างการรับรู้ (การจัดงานชมศูนย์ศึกษา พัฒนาคความรู้ ภูมิกรรศการ)	ครั้ง	1	1
3. โครงการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการเกษตรเขาชะงุ้มอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์)	โครงการ	1	1
4. ปรับปรุงภูมิทัศน์	โครงการ	1	1
5. โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ	โครงการ	1	1
6. โครงการพัฒนากลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตเกษตรอินทรีย์ฯ PGS	โครงการ	1	1
7. โครงการบริหารจัดการดินเชิงรุกแก่เกษตรกรรายแปลงผ่านบัตรดินดี ปี 2568	โครงการ	1	1
โครงการ/กิจกรรมได้รับการสนับสนุนจากกรมการข้าว			
1. แปลงเรียนรู้การปลูกข้าวนาสวน	ไร่	3	3
โครงการ/กิจกรรมได้รับการสนับสนุนจากจังหวัดราชบุรี			
1. โครงการพัฒนาพื้นที่ตามแนวพระราชดำริ และหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	โครงการ	1	1

งานวิจัยสาริต

“จากแปลงทดลองสู่แหล่งเรียนรู้เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน”

โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ ได้ดำเนินการศึกษาทดลองและวิจัยอย่างต่อเนื่อง เพื่อค้นหาแนวทางฟื้นฟูพื้นที่เสื่อมโทรมให้กลับมามีความอุดมสมบูรณ์ สามารถใช้ประโยชน์ทางการเกษตรและสิ่งแวดล้อมได้อย่างยั่งยืน ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา งานวิจัยหลายด้านได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบ ทั้งเรื่องการอนุรักษ์ดินและน้ำ การปลูกพืชเหมาะสมกับพื้นที่ การฟื้นฟูป่า การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ การปลูกพืช และเลี้ยงสัตว์ เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้เหล่านี้สู่สาธารณชน โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ ได้นำผลการทดลองที่ประสบผลสำเร็จมาจัดแสดงในรูปแบบแปลงสาธิต และฐานการเรียนรู้ กระจายอยู่ภายในพื้นที่โครงการฯ โดยมุ่งหวังให้เป็นแหล่งเรียนรู้ ที่ผู้เข้าศึกษาดูงาน และนักท่องเที่ยวสามารถเห็นตัวอย่างของการฟื้นฟูดินและการจัดการพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม

ภายในงานสาริต ผู้เยี่ยมชมจะได้พบกับขั้นตอนต่าง ๆ ของการฟื้นฟูสภาพดิน ตั้งแต่การปรับปรุงโครงสร้างดิน การเลือกพืชที่เหมาะสม การพัฒนาแหล่งน้ำ ไปจนถึงการจัดการพื้นที่แบบผสมผสาน รวมทั้งเทคโนโลยีการเกษตรที่พัฒนาขึ้นจากข้อมูลวิจัยของโครงการฯ ทุกองค์ความรู้ได้รับการนำเสนอให้เข้าใจง่าย พร้อมสอดแทรกแนวพระราชดำริที่เป็นหัวใจของการพัฒนา งานสาริตข้อมูลวิจัยจึงไม่เพียงเป็นพื้นที่ถ่ายทอดความรู้ แต่ยังเป็นเวทีสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เข้าชมมองเห็นความเป็นไปได้ของการฟื้นฟูดินเสื่อมโทรมในพื้นที่อื่นๆ ทั่วประเทศ เพื่อร่วมกันสืบสานแนวคิดการพัฒนาอย่างพอเพียงและยั่งยืนตามพระราชปณิธาน ปัจจุบันโครงการมีงานวิจัยกว่า 100 เรื่อง มีงานสาริตงานวิจัย จำนวน 20 กิจกรรม ดังนี้

สาริตการใช้มูลไส้เดือนดินในการปรับปรุงพื้นที่ดินลูกรัง

โครงการสาริตการใช้มูลไส้เดือนดินในการปรับปรุงพื้นที่ดินลูกรัง ดำเนินการโดยงานพัฒนาที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน เป็นการสาธิตรูปแบบการเลี้ยงไส้เดือนดินเพื่อผลิตมูลไส้เดือนดิน และน้ำหมักมูลไส้เดือนดิน เพื่อใช้เป็นปุ๋ยอินทรีย์ในการปรับปรุงบำรุงดินและกำจัดขยะอินทรีย์ ได้ดำเนินการสาธิตวิธีการเพาะเลี้ยงไส้เดือนดิน สาริตการนำมูลไส้เดือนดินและน้ำหมักมูลไส้เดือนดินมาใช้ประโยชน์ โดยจัดทำเป็นฐานเรียนรู้ไส้เดือนดินเพื่อนเกษตรอินทรีย์ และจัดทำแปลงสาธิตการใช้มูลไส้เดือนดินในการปลูกพืชผักแบบผสมผสาน ซึ่งปลูกหมุนเวียนตลอดทั้งปี พร้อมทั้งเก็บข้อมูลการเลี้ยงไส้เดือนดินการเปลี่ยนแปลงของดิน และปริมาณผลผลิตพืชผัก เพื่อนำมาจัดทำเป็นองค์ความรู้เผยแพร่ ในปีงบประมาณ 2568 ได้ดำเนินการดูแลรักษาฐานเรียนรู้ ให้พร้อมต่อการเข้ามศึกษาเรียนรู้ของคณะศึกษาดูงาน และเพิ่มการผลิตมูลไส้เดือนให้มากขึ้น ปัจจุบันมีกำลังการผลิตมูลไส้เดือน เดือนละ 600 กิโลกรัม พร้อมทั้งสนับสนุนสายพันธุ์ไส้เดือนดินให้กับเกษตรกร ที่สนใจนำกลับไปต่อยอดในพื้นที่ของตนเอง

ศึกษาและสาริตการสร้างแหล่งอาหารแบบอิงอาศัยธรรมชาติ

โครงการศึกษาและสาริตการสร้างแหล่งอาหารแบบอิงอาศัยธรรมชาติ ดำเนินการโดยงานพัฒนาที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน ได้ดำเนินการเพาะเห็ดระโงก ได้ต้นยางนา เห็ดตับเต่า ได้ต้นกาแฟ และเห็ดโคน ในบริเวณพื้นที่แปลงป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง แปลงสาธิตการเพิ่มรายได้จากเห็ดป่าแบบยั่งยืน ซึ่งเห็ดระโงก เห็ดตับเต่า และเห็ดโคน เป็นเห็ดเศรษฐกิจ ราคาแพงในฤดูฝน สามารถเก็บขายได้ทุกปีโดยไม่ต้องลงทุนมาก ช่วยเพิ่มรายได้เสริมให้ชุมชน ทำให้พื้นที่ป่า “สร้างผลผลิต” ได้โดยไม่ต้องบุกรุกหรือทำลายป่าและเห็ดกลุ่มนี้เป็นเห็ด“ไมคอร์ไรซา (Mycorrhiza)” คือเห็ดที่อยู่ร่วมกับรากต้นไม้ใหญ่แบบพึ่งพากัน เห็ดช่วยย่อยสลายอินทรีย์วัตถุและส่งอาหารน้ำให้ต้นไม้แม่ ต้นไม้แม่ให้ร่มเงา ความชื้น และสารอาหารกลับให้เห็ด และยังช่วยให้ดินร่วนซุย เพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน

A woman wearing an orange shirt and a tan cap is holding a large, round, white clock with a black face. She is also holding a red fire extinguisher in her other hand. The background shows a building with a sign that says "FIRE" and some greenery.

โครงการศึกษาและสาธิตการทำ และการใช้จุลินทรีย์สังเคราะห์แสง ดำเนินการโดยงานพัฒนาที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน ได้ดำเนินการ ศึกษา ทดลอง การเลี้ยงเชื้อจุลินทรีย์สังเคราะห์แสง จำนวน 2 ชนิด คือ จุลินทรีย์สังเคราะห์แสงจากใบทองหลาง และจุลินทรีย์สังเคราะห์แสงจากไผ่ (พด.15) ดำเนินการสาธิต การใช้จุลินทรีย์สังเคราะห์แสงกับแปลงสาธิตการปลูกพืชชนิดต่างๆ ในพื้นที่โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ พร้อมทั้ง สาธิตองค์ความรู้ในฐานเรียนรู้ จุลินทรีย์สังเคราะห์แสง และสนับสนุนหัวเชื้อจุลินทรีย์สังเคราะห์แสงให้กับประชาชน ที่สนใจ จำนวน กว่า 200 ราย

24 | รายงานประจำปี 2568

สาริตการกำเกษตรทฤษฎีใหม่

ตามแนวพระราชดำริในพื้นที่อับฝน

โครงการสาริตการกำเกษตรทฤษฎีใหม่ ตามแนวพระราชดำริในพื้นที่อับฝน ดำเนินการโดยงานพัฒนาที่ดินกรมพัฒนาที่ดิน ดำเนินการขึ้นบนพื้นที่ 17 ไร่ เพื่อเป็นตัวอย่างการจัดการที่ดินและน้ำตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงในพื้นที่เกษตรของชุมชน พื้นที่ทั้งหมดถูกแบ่งเป็น 4 ส่วน เพื่อให้เกิดความสมดุล ระหว่าง “การพึ่งพาตนเอง” และ “การใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า” ได้แก่

1. พื้นที่แหล่งน้ำ 30% ขุดสระเก็บกักน้ำเพื่อใช้ในการเพาะปลูก เลี้ยงสัตว์ และสำรองไว้ใช้ยามฝนแล้ง
2. พื้นที่นาข้าว 30% ปลูกข้าวเพื่อบริโภคภายในครัวเรือน ลดต้นทุนการซื้อข้าว
3. พื้นที่ไม้ผลและไม้ยืนต้น 30% ปลูกพืชผสมผสาน เช่น มะม่วง มะพร้าว ฝรั่ง สร้างรายได้ทั้งระยะสั้น และระยะยาว
4. พื้นที่อยู่อาศัย 10% ใช้สร้างบ้าน โรงเรือน ปลูกผักสวนครัว เลี้ยงปลา เลี้ยงไก่ไข่ เลี้ยงเป็ด และเลี้ยงแพะ เป็นต้น

การดำเนินการในปี 2568 เป็นการดำเนินการดูแลรักษาพื้นที่ให้มีกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง จัดทำป้ายสื่อความหมายภายในแปลง และดำเนินการดูแลรักษาแปลงให้เรียบร้อย มีภูมิทัศน์ที่สวยงาม เพื่อเป็นสถานที่เรียนรู้แก่คณะศึกษาดูงาน และผู้เยี่ยมชม

แปลงสาริตการปลูกข้าวนาสวน ดำเนินการโดยงานข้าว ศูนย์วิจัยข้าวราชบุรี ในปีงบประมาณ 2568 ได้ดำเนินการปลูกข้าวพันธุ์ ปทุมธานี 1

สาริตการเลี้ยงเป็ดไข่สร้างรายได้

สาริตการเลี้ยงเป็ดไข่สร้างรายได้ ดำเนินการโดยงานปศุสัตว์ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดราชบุรี ณ แปลงสาริตการกำเกษตรทฤษฎีใหม่ ได้ดำเนินการ ติดตาม และให้คำแนะนำการเลี้ยงเป็ดไข่ และการแปรรูป สร้างผลิตภัณฑ์จากไข่เป็ด เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ในการสร้างอาชีพเสริมให้กับเกษตรกร ในการเลี้ยงเป็ดไข่ไว้บริโภค

สาริตการเลี้ยงแพะเนื้อในฟาร์มเขาชะงุ้ม

สาริตการเลี้ยงแพะเนื้อในระบบฟาร์มเขาชะงุ้ม ดำเนินการโดยงานปศุสัตว์ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดราชบุรี ได้ดำเนินการส่งเสริมการเลี้ยงแพะเนื้ออย่างต่อเนื่อง ปีงบประมาณ 2566 ได้สนับสนุนแพะเนื้อลูกผสมพันธุ์บอร์ เพศเมีย อายุ 10 -18 เดือน จำนวน 10 ตัว พร้อมทั้งดูแลติดตามอย่างต่อเนื่อง ในปีงบประมาณ 2568 ได้ซ่อมบำรุงโรงเรือนแพะ เนื่องจากโรงเรือนมีสภาพเสื่อมโทรมไปตามระยะเวลาการใช้งาน พร้อมทั้งจัดซื้อวัสดุเวชภัณฑ์ และวัสดุวิทยาศาสตร์และการแพทย์ และอาหารแพะ เพื่อการบริหารจัดการโครงการฯ การติดตามผลการดำเนินงาน พร้อมทั้งให้คำแนะนำการเลี้ยงแพะเนื้อ แก่เจ้าหน้าที่โครงการฯ เพื่อผลิตลูกแพะเป็นแหล่งเรียนรู้การเลี้ยงแพะให้แก่เกษตรกร และประชาชนผู้สนใจ

ไก่ไข่ไร้กรง

สาริตการเลี้ยงไก่ไข่ไร้กรงเขาชะงุ้ม ดำเนินการโดยงานปศุสัตว์ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดราชบุรี ได้ดำเนินการก่อสร้างโรงเรือนเลี้ยงไก่ไข่ ภายในแปลงสาริตการกำเกษตรทฤษฎีใหม่ ในโครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ จำนวน 1 โรงเรือน และอาหาร ปีงบประมาณ 2565 ได้สนับสนุนแม่พันธุ์ไก่ไข่อาหาร และเวชภัณฑ์ต่อเนื่อง ในปีงบประมาณ 2568 ดำเนินการปลดระวางไก่อายุเกิน และสนับสนุนพันธุ์ไข่ไก่ชุดใหม่ พร้อมทั้งจัดซื้ออาหารไก่ วัสดุเวชภัณฑ์ วัสดุวิทยาศาสตร์และการแพทย์ สำหรับกิจกรรมไข่ไก่ไร้กรงเป็นการผลิตไข่เพื่อบริโภค และจำหน่ายเป็นผลิตภัณฑ์ไข่ไก่สดเน้นสภาพแวดล้อมในเล้าไก่ หรือบริเวณที่เลี้ยงไก่ ให้มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม เน้นการปล่อยเลี้ยงแบบอิสระ ไก่สามารถคุ้ยเขี่ยตามธรรมชาติ ลดความเครียด เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ และถ่ายทอดเทคโนโลยีการเลี้ยงไก่ไข่ไร้กรงแก่เกษตรกร และต่อยอดเป็นอาชีพเสริมได้

โครงการพัฒนาและรณรงค์การใช้หญ้าแฝก

โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ โดยงานพัฒนาที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน ได้ดำเนินการศึกษาทดลองและวิจัย การปลูกหญ้าแฝกตามแนวพระราชดำริ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2534 เป็นต้นมา ปัจจุบันมีกิจกรรมเกี่ยวกับหญ้าแฝกดังนี้

แปลงรวบรวม หญ้าแฝก 28 สายพันธุ์

ปีงบประมาณ 2568 โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ ได้ดำเนินการปรับปรุงแปลงสาธิตหญ้าแฝกสายพันธุ์ต่างๆ 28 สายพันธุ์ โดยนำต้นหญ้าแฝกเดิมออก เนื่องจากมีการปนของสายพันธุ์ค่อนข้างมาก ทำให้ไม่ตรงตามสายพันธุ์ และได้นำสายพันธุ์หญ้าแฝกที่ผ่านการตรวจสอบสายพันธุ์บริสุทธิ์ (ตรวจ DNA) โดยกรมพัฒนาที่ดิน มาปลูกทดแทน โดยการปลูกในภาชนะจัดวางด้านหน้าแปลง 1 ชุด (ทุกพันธุ์) และนำแต่ละสายพันธุ์ ปลูกลงแปลงอย่างละ 1 แถว ระยะปลูก 1 X 1 เมตร

จุดเรียนรู้ สาธิตการปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำตามแนวพระราชดำริ

ได้ดำเนินการดูแลรักษาพื้นที่ปลูกแฝกของโครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ ได้แก่ แนวหญ้าแฝกทรงปลูก แนวหญ้าแฝกรอบขอบอ่างเก็บน้ำเขาชะงุ้ม แนวหญ้าแฝกรอบบ่อน้ำ แนวหญ้าแฝกในพื้นที่ลาดเท แปลงปลูกแฝกร่วมกับแปลงผัก แปลงขยายพันธุ์หญ้าแฝกบริเวณร่องน้ำ และแปลงแฝกสร้างดิน โดยดำเนินการดูแล รักษา ตัดหญ้า บริเวณแนวแฝกไม่ให้มีวัชพืช ตัดใบ ใส่ปุ๋ย ให้น้ำอย่างเหมาะสมอีกทั้งดำเนินการปลูกหญ้าแฝกซ่อมแซมพื้นที่เดิม เพื่ออนุรักษ์ดินและน้ำเพิ่มความชุ่มชื้นภายในพื้นที่โครงการฯ พร้อมทั้งจัดทำเป็นฐานเรียนรู้หญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำเพื่อสาธิตการปลูก การดูแลรักษา และประโยชน์จากหญ้าแฝก

ห้องปฏิบัติการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อหญ้าแฝก เพื่อศึกษาและสาธิตการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อหญ้าแฝกสายพันธุ์ต่างๆ

ดำเนินการปรับปรุงห้องเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ และทดลองเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อหญ้าแฝก สายพันธุ์ราชบุรี กำแพงเพชร 2 และสุราษฎร์ธานี ผลการทดลองพบว่า

- หญ้าแฝกสายพันธุ์กำแพงเพชร 2 ไม่พบการปนเปื้อนของรา และแบคทีเรีย ซึ่งกำลังอยู่ในขั้นตอนการขยายจำนวนต่อไป
- หญ้าแฝกสายพันธุ์ราชบุรี และสายพันธุ์สุราษฎร์ธานี พบการปนเปื้อนของเชื้อราและแบคทีเรีย ซึ่งกำลังอยู่ในขั้นตอนการศึกษาปริมาณสารฟอกฆ่าเชื้อที่เหมาะสม

แฝกเพื่องานวิศวกรรม

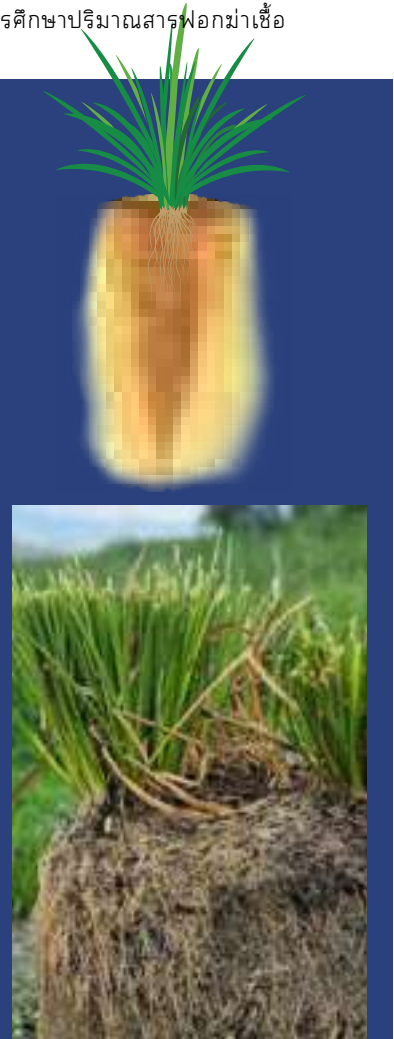
ได้เริ่มจัดทำแปลงขยายพันธุ์หญ้าแฝกสำหรับงานวิศวกรรม ทดลองปลูกเพื่อใช้รากหญ้าแฝกสกัดสารผลิตน้ำยาบ้วนปาก โดยปลูกหญ้าแฝกพันธุ์สุราษฎร์ธานีเมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2567 โดยดำเนินการทดลอง 2 ส่วนดังนี้

1. การปลูกในภาชนะ เพื่อสะดวกในการดูการเจริญเติบโตของรากโดยดำเนินการปลูกหญ้าแฝกพันธุ์สุราษฎร์ธานี ในถัง 200 ลิตร ใช้วัสดุปลูก 2 สูตร ดังนี้

- สูตรที่ 1 ทราย : แกลบเผา : ขุยมะพร้าว อัตราส่วน 1 : 1 : 1

- สูตรที่ 2 ทราย : แกลบเผา อัตราส่วน 1 : 1

2. การปลูกในแปลง เพื่อเป็นแปลงขยายพันธุ์และศึกษาการเจริญเติบโตของต้นและราก โดยดำเนินการปลูกหญ้าแฝกพันธุ์สุราษฎร์ธานี ก่อนปลูกเตรียมดินด้วยการใส่ปุ๋ยหมักและแกลบเผา อัตรา 4 ตัน/ไร่ และใส่ปุ๋ยสูตร 15-15-15 จำนวน 10 กิโลกรัม/ไร่ ทุกๆ 2 เดือน พร้อมทั้งได้ดำเนินการเก็บข้อมูลการเจริญเติบโตของต้นและรากของหญ้าแฝก เก็บข้อมูลดิน ดูแล ให้น้ำ ใส่ปุ๋ย ตัดใบอย่างสม่ำเสมอ

ส่งเสริมและสาธิตการปลูกหญ้าแฝกแก่เกษตรกร

ดำเนินการจัดทำแปลงขยายพันธุ์หญ้าแฝก ทั้งแฝกกลุ่ม และแฝกดอน พร้อมชุดแยก จัดทำเป็นกล้าหญ้าแฝกแบบรากเปลือย และกล้าหญ้าแฝกแบบชำถุง ส่งเสริมให้เกษตรกร นำไปปลูกในพื้นที่ของตนเอง เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

สาริตะบบการปลูกพืช แบบผสมผสาน ในพื้นที่ดินตื้นปานกลาง

แปลงสาริตะบบการปลูกพืชแบบผสมผสานในพื้นที่ดินตื้นปานกลาง ดำเนินการ โดยงานวิชาการเกษตร ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรราชบุรี กรมวิชาการเกษตร

พื้นที่ 22 ไร่ ดำเนินการดูแลบำรุงรักษาแปลงปลูกพืชแบบผสมผสาน ได้แก่ มะค่า สะเดา มะเฟือง มะนาว กระเทียม ชะอม มะยงชิด แปลงปลูกรวบรวมสายพันธุ์ส้มโอ และแปลงพ่อแม่พันธุ์แห่นางแมว ให้มีความสมบูรณ์ กำจัดวัชพืชโดยรอบบริเวณแปลง โดยวิธีการตัด เพื่อลดการใช้สารเคมี ตัดแต่งกิ่ง ใส่ปุ๋ยหมักเติมอากาศ

พื้นที่ 1.5 ไร่ ดำเนินการ ดูแลบำรุงรักษาแปลงปลูกอะโวคาโด 3 สายพันธุ์ ได้แก่ พันธุ์ปีเตอร์สัน (Peterson) พันธุ์บัคคาเนีย (Buccaneer) พันธุ์แฮส (Hass) ให้มีความแข็งแรงสมบูรณ์

พื้นที่ 6 ไร่ ปลูกโรมะขามเปรี้ยว พันธุ์กระดานซัง ดำเนินการดูแล บำรุงรักษา ใส่ปุ๋ย ให้มีความแข็งแรง สมบูรณ์ ตัดแต่งกิ่ง และกำจัดวัชพืชภายในพื้นที่แปลง

สาริตการปลูกไม้ผล ในพื้นที่ดินตื้นปานกลาง

แปลงสาริตการปลูกไม้ผลในพื้นที่ดินตื้น ดำเนินการ โดยงานส่งเสริมการเกษตร สำนักงานเกษตรอำเภอโพธาราม กรมส่งเสริมการเกษตร มีพื้นที่ 7 ไร่ เป็นแปลงปลูกมะม่วงหลากหลายสายพันธุ์ ได้แก่ มะม่วงแก้ว มะม่วงเขียวเสวย มะม่วงน้ำดอกไม้ มะม่วงหิมพานต์ มะม่วงแก้วลือเลื่องมะม่วงอกร่อง และมะม่วงแรด พร้อมทั้งปลูกกาแฟพันธุ์โรบัสต้า เป็นพืชแซม ปัจจุบัน กาแฟ มีอายุ 3 ปี อายุ 2 ปี และอายุ 1 ปี กิจกรรมที่ดำเนินการ คือดูแลแปลง ให้สะอาด ดำเนินการตัดแต่งกิ่งมะม่วงให้โปร่งเพื่อให้แสงแดดส่องถึง ลดการเกิดโรคราดำ และแมลงศัตรูมะม่วง ตัดหญ้าภายในและบริเวณแปลง ดูแลระบบน้ำ ใส่ปุ๋ยเคมีสำหรับพืชแซม ทำหยาบริเวณโคนต้นกาแฟพร้อมทั้ง ใส่ปุ๋ยมูลขี้ไก่กลบจำนวน 500 กิโลกรัม/ไร่ ปุ๋ยเคมี สูตร 15-15-15 จำนวน 30 กิโลกรัม/ไร่

สาริตการปลูกพืชไร่ ในพื้นที่ดินตื้นปานกลาง

ดำเนินการโดยงานส่งเสริมการเกษตร สำนักงานเกษตรอำเภอโพธาราม กรมส่งเสริมการเกษตร พื้นที่ 7 ไร่ ได้แบ่งแปลงย่อย 4 แปลง เพื่อปลูกพืชแบบหมุนเวียน เพื่อตัดวงจรโรค และแมลง ปรับปรุงบำรุงดิน โดยมีกิจกรรมการปลูกตลอดทั้งปี พืชที่ปลูกได้แก่ ปลูกข้าวโพดหวานสุปเปอร์สวิต สลับหมุนเวียนกับการปลูกปอเทือง มีการพักแปลงปลูก ดูแลรักษาแปลงโดยการตัดหญ้าภายในแปลง และรอบๆแปลง ดูแลระบบน้ำภายในแปลง ปรับปรุงบำรุงดิน โดยการใช้ปุ๋ยหมัก มูลขี้ไก่กลบ และปุ๋ยเคมี ดังนี้

- ใช้มูลขี้ไก่กลบ จำนวน 500 กิโลกรัม/ไร่
- ใช้พืชปุ๋ยสด ปอเทือง 5 กิโลกรัม/ไร่
- ใช้ปุ๋ยเคมี สูตร 15-15-15 จำนวน 50 กิโลกรัม/ไร่
- ใช้ปุ๋ยเคมี สูตร 46-0-0 จำนวน 50 กิโลกรัม/ไร่

งานส่งเสริมและพัฒนาพื้นที่

“พัฒนาชีวิตเกษตรกร และชุมชนอย่างยั่งยืน”

งานพัฒนาที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน ได้ดำเนินงานส่งเสริมและพัฒนาพื้นที่เกษตรกรรมในพื้นที่ขยายผลโดยรอบโครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ อย่างต่อเนื่อง ครอบคลุมพื้นที่ในตำบลเขาชะงุ้ม ตำบลเตาปูน และตำบลนางแก้ว อำเภอโพธาราม รวมทั้งตำบลปากช่อง อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี ตลอดจนขยายผลสู่โรงเรียนรอบโครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ จำนวน 14 โรงเรียน และโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ในอำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี อีก 2 โรงเรียน การดำเนินงานมุ่งเน้นการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการฟื้นฟูและพัฒนาดิน การจัดการทรัพยากรน้ำ การปลูกพืชที่เหมาะสมกับระบบนิเวศพื้นที่ และเทคนิคการลดต้นทุนการผลิต โดยมีการลงพื้นที่ให้คำแนะนำ ติดตาม สนับสนุนวัสดุ และประเมินผลการปรับใช้ของเกษตรกร และโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง วัตถุประสงค์สำคัญคือเพื่อให้เกษตรกร สามารถฟื้นฟูดิน ปลูกพืชได้ผลดี ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ และเกิดความมั่นคงทางอาชีพ โรงเรียนได้รับการส่งเสริมให้พัฒนาพื้นที่เรียนรู้ด้านการเกษตรตามแนวพระราชดำริ เพื่อสร้างความรู้พื้นฐานแก่เยาวชนในท้องถิ่น นำไปสู่การยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่อย่างยั่งยืน

โครงการส่งเสริมและพัฒนาพื้นที่หมู่บ้าน รอบโครงการฯ 12 หมู่บ้าน

ดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาพื้นที่หมู่บ้านรอบโครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ แก่เกษตรกร จำนวน 60 ราย ดำเนินกิจกรรมดังนี้

กิจกรรมที่ 1 พัฒนาพื้นที่ดินต้น (ดินลูกรัง) เพื่อการปลูกผัก

กิจกรรมที่ 2 พัฒนาพื้นที่ดินต้น (ดินลูกรัง) เพื่อการปลูกพืชไร่

กิจกรรมที่ 3 พัฒนาพื้นที่ดินต้น (ดินลูกรัง) เพื่อการปลูกไม้ผล

โดยลงพื้นที่เกษตรกรผู้ร่วมโครงการ สำรวจพื้นที่ เก็บข้อมูลเกษตรกร ชนิดพืชที่ปลูก จำนวนพื้นที่ปลูกพืช ลักษณะของดินเก็บตัวอย่างดินเพื่อนำไปวิเคราะห์ธาตุอาหาร พร้อมทั้งให้คำแนะนำติดตามการปลูกพืช และการปรับปรุงบำรุงดินตามค่าวิเคราะห์ดิน

จัดฝึกอบรมสาริต การปรับปรุงบำรุงดิน การทำปุ๋ยหมัก การทำน้ำหมักชีวภาพ และการเลี้ยงไส้เดือนดิน ทั้งสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้เกษตรกรเพื่อนำไปปรับปรุงดินและเพิ่มคุณภาพผลผลิตในพื้นที่เกษตรของตนเอง ได้แก่ ปุ๋ยหมัก จุลินทรีย์สารเร่งซูเปอร์ พด. เพื่อผลิตปุ๋ยอินทรีย์ สารชีวภัณฑ์ในการกำจัดศัตรูพืช วัสดุอุปกรณ์ในการเลี้ยงไส้เดือนดิน เมล็ดพันธุ์พืชผัก พืชไร่ และไม้ผลไม้ยืนต้น พร้อมทั้งติดตามผลสัมฤทธิ์ของโครงการฯ

จัดอบรมเกษตรกร ในพื้นที่ตำบลเขาชะงุ้ม และตำบลยายผล ในวันที่ 12 กันยายน พ.ศ. 2568 พร้อมทั้งสนับสนุนปัจจัยการผลิตวัสดุเกษตร เช่น วัสดุสำหรับผลิตปุ๋ยหมัก วัสดุสำหรับผลิตน้ำหมักชีวภาพ

โครงการพัฒนาแปลงเกษตรกรยกระดับศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริ จำนวน 8 แห่ง

- กิจกรรมปรับปรุงข้อมูลภายในแปลง
- กิจกรรมปรับปรุงแปลงสาริตในรูปแบบตามหลักวิชาการ
- กิจกรรมส่งเสริมการทำ การใช้สารอินทรีย์ชีวภาพในการเกษตร การใช้สารชีวภัณฑ์ในการควบคุมโรคและแมลงในแปลงเกษตร

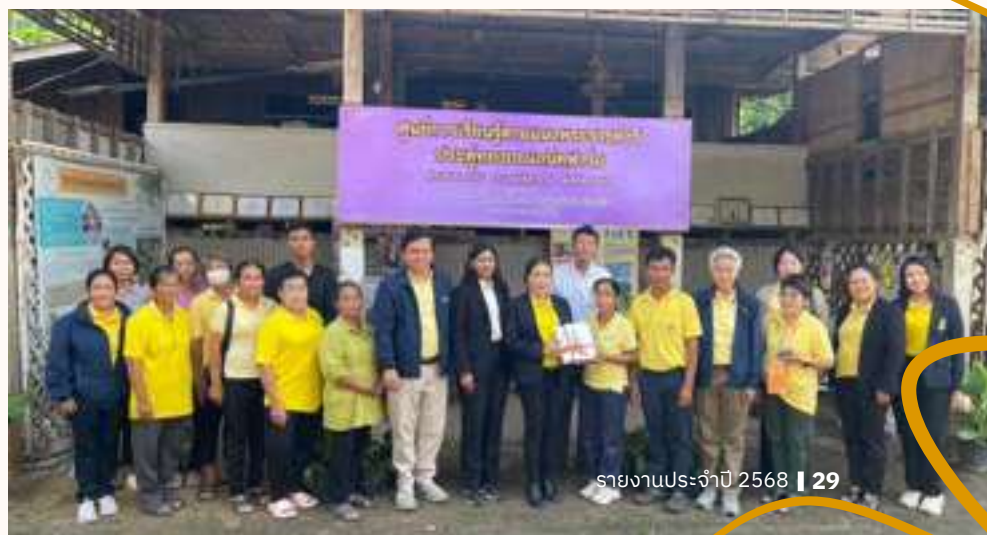
เกษตรกรเครือข่ายขยายผลโครงการพระราชดำริเขาชะงุ้มฯ รับโล่พร้อมเกียรติบัตร ศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริ จำนวน 10 แห่ง

วันที่ 18 พฤศจิกายน 2567 นางสาว ตรีนรินทร์ เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นประธานในพิธีมอบโล่เชิดชูเกียรติ พร้อมประกาศนียบัตร ศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริ 2567 ของโครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ โดยมีนางสาวกฤษณา ทิวาตรี รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการโครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ กล่าวต้อนรับ นายปริณณวรัตน์ วัชรอาภากร ผู้อำนวยการกองแผนงานและยุทธศาสตร์ สำนักงาน กปร. กล่าวรายงานความเป็นมาโครงการขยายเสริมเพิ่มเครือข่ายศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริฯในครั้งนี้ มีศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริของโครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ รับโล่เชิดชูเกียรติ พร้อมประกาศนียบัตร ซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านเกษตรอินทรีย์ และเกษตรผสมผสาน ผ่านการประเมิน จำนวน 10 แห่ง ประกอบด้วย

ด้านเกษตรอินทรีย์ จำนวน 7 แห่ง ได้แก่ 1) นายโชคดี ตั้งจิตร์ 2) นายชวลิต คล้ายอยู่ 3) นายไมตรี พวงอินทร์ 4) นางสาววาสนา กราบเคหะ 5) นางสมคิด ทองสุข 6) นายสมบูรณ์ ร่องประเสริฐ และ 7) นางสาวสมหมาย แดงชาติ

ด้านเกษตรผสมผสาน จำนวน 3 แห่ง ได้แก่ 1) นางสาวเนียง เกตุมณี 2) นายสุกิจ สุภาพงค์ และ 3) นายสุรัตน์ ฉายแก้ว

จากนั้น นำคณะเยี่ยมชมพื้นที่โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ ปลูกหญ้าแฝกพันธุ์สุราษฎร์ธานี ในแปลงขยายพันธุ์หญ้าแฝกเพื่อผลิตเวชภัณฑ์และเยี่ยมชมห้องเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อเพื่อขยายพันธุ์หญ้าแฝก ต่อมาเดินทางไปเยี่ยมชมศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริด้านเกษตรอินทรีย์ จำนวน 2 แห่ง ซึ่งเป็นเกษตรที่ได้รับโล่เชิดชูเกียรติในครั้งนี้ ได้แก่ นายไมตรี พวงอินทร์ หมู่ 10 ตำบลเขาชะงุ้ม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี และนายโชคดี ตั้งจิตร์ หมู่ 8 ตำบลนางแก้ว อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี

โครงการเพิ่มศักยภาพการผลิต ในแปลงเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน โรงเรียนรอบศูนย์ศึกษาฯ จำนวน 14 โรงเรียน

ดำเนินการโดยงานพัฒนาที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน
ในโรงเรียนจำนวน 14 โรงเรียน ดังนี้ โรงเรียนบ้านเขาแหลม
โรงเรียนวัดเขาชะงุ้ม โรงเรียนวัดเขาล้อม โรงเรียนวัดหนองมะค่า
โรงเรียนบ้านพุหลิ่ง โรงเรียนวัดระฆังทอง โรงเรียนวัดนางแก้ว
โรงเรียนวัดแก้วฟ้า โรงเรียนบ้านหนองตาพูด โรงเรียนบ้านเนินม่วง
โรงเรียนบ้านหนองไยบัว โรงเรียนบ้านหนองกวาง โรงเรียนวัดเขาพระ
และโรงเรียนวัดช่องพราน

โดยดำเนินกิจกรรมดังนี้

กิจกรรมส่งเสริมการทำการใช้สารอินทรีย์ชีวภาพในการเกษตร
ได้ดำเนินการเก็บข้อมูลโรงเรียน พื้นที่ทำเกษตร ความต้องการ
วัสดุการเกษตรสำหรับเพิ่มผลผลิตอาหารกลางวัน และเป็น
แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน

กิจกรรมส่งเสริมการปลูกผักกกระ ได้ดำเนินการสนับสนุน
โรงเรียนผักกกระ ปุ๋ยหมัก เมล็ดพันธุ์พืช และอุปกรณ์
การเกษตรให้ความรู้การปรุงดินเพื่อปลูกพืชผัก พร้อมทั้ง
ติดตามผลสัมฤทธิ์ของกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

**กิจกรรมฝึกอบรมเพิ่มทักษะความรู้ให้นักเรียนและครู
หลักสูตร “เพิ่มศักยภาพการผลิตในแปลงเกษตรเพื่ออาหาร
กลางวันโรงเรียนรอบศูนย์ศึกษาฯ”** ให้แก่ครูและนักเรียน จำนวน
42 ราย ในวันที่ 3 กันยายน 2568

จัดอบรมหลักสูตร “เพิ่มศักยภาพการผลิตในแปลงเกษตรเพื่ออาหารกลางวันโรงเรียน
รอบศูนย์ศึกษาฯ” จำนวน 42 ราย ในวันที่ 3 กันยายน พ.ศ. 2568 ณ ศูนย์ศึกษาวิ
การฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ พร้อมสนับสนุนปัจจัยการผลิต และ ติดตาม
ให้การแนะนำการดำเนินงานของโรงเรียน

โครงการเพิ่มศักยภาพการผลิต ในโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน ของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน 2 โรงเรียน

โครงการส่งเสริมการเพิ่มผลผลิตในโครงการเกษตรเพื่ออาหาร
กลางวันในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน โดยงานพัฒนาที่ดิน
กรมพัฒนาที่ดิน ดำเนินการในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จำนวน
2 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านถ้ำหิน อำเภอสวนผึ้ง
จังหวัดราชบุรี และโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนตะโกปิดทอง
อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี ดำเนินการส่งเสริม จำนวน 2 กิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมส่งเสริมการแปรรูปสินค้าทางการเกษตร ได้ดำเนิน
การถ่ายทอดความรู้ให้กับนักเรียน โรงเรียน ได้แก่ การส่งเสริมการ
เลี้ยงไส้เดือนดิน การทำปุ๋ยหมัก

กิจกรรมส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรในโรงเรียน ได้ดำเนิน
การดูแล ให้คำแนะนำการจัดการแปลงปลูกพืชสมุนไพร

**กิจกรรมสนับสนุนวัสดุปลูก และถ่ายทอดองค์ความรู้ในการปลูก
ผักแบบยกแคร่**

โครงการต่อยอดโครงการพัฒนาแหล่งน้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร รัชกาลที่ 10

โครงการต่อยอดโครงการพัฒนาแหล่งน้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร รัชกาลที่ 10 เป็นโครงการที่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ในขณะที่ยังทรงดำรงพระราชอิสริยยศ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จพระราชดำเนินแทนพระองค์ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ไปทรงเยี่ยมราษฎรและทอดพระเนตรพื้นที่บริเวณโครงการอุทยานเฉลิมพระเกียรติ ไทยประจัน บ้านไทยประจัน ตำบลยางหัก อำเภอปากท่อ และบ้านห้วยม่วง ตำบลตะนาวศรี อำเภอสวนผึ้ง เมื่อวันที่ 10 เมษายน 2535 ทรงมีพระราชดำริให้กรมชลประทานพิจารณาโครงการ และก่อสร้างแหล่งน้ำช่วยเหลือการเพาะปลูกและการอุปโภคบริโภค จำนวน 6 แห่ง เพื่อช่วยเหลือราษฎรซึ่งประสบความเดือดร้อนขาดแคลนน้ำในการอุปโภคบริโภคและทำการเกษตร ประกอบด้วย อ่างเก็บน้ำบ้านไทยประจัน อ่างเก็บน้ำบ้านพุทรา อ่างเก็บน้ำห้วยพุทรา อ่างเก็บน้ำเขาหัวแดง อ่างเก็บน้ำหินสือตอนบน อ่างเก็บน้ำบ้านโป่งพรหม ซึ่งเป็นโครงการ อ่างเก็บน้ำขนาดเล็กครอบคลุมพื้นที่ตำบลยางหัก นับได้ว่าโครงการอ่างเก็บน้ำทั้ง 6 แห่งนี้เป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ด้านการพัฒนาแหล่งน้ำแห่งแรก ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เป็นไปตามพระราชปณิธาน ทรงสืบสาน รักษา ต่อยอด โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร กรมพัฒนาที่ดินจึงเข้าดำเนินการให้ความรู้แก่ชุมชน เพื่อให้สามารถบริหารจัดการดิน น้ำ สามารถปลูกพืชได้ ส่วนกรมประมง ได้ฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำในแหล่งน้ำโครงการพระราชดำริ

งานพัฒนาที่ดิน

งานพัฒนาที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน ได้ดำเนินกิจกรรมในพื้นที่พัฒนาแหล่งน้ำ ดังนี้

- กิจกรรมการพัฒนาพื้นที่เพื่อการปลูกพืชผัก จำนวน 25 ราย
- กิจกรรมการพัฒนาพื้นที่เพื่อการปลูกไม้ผล จำนวน 25 ราย
- กิจกรรมการพัฒนาระบบน้ำในพื้นที่เกษตรกรรมเพื่อการปลูกพืชผักและไม้ผล จำนวน 20 ราย

ได้ดำเนินการประชุมชี้แจงการดำเนินกิจกรรม ฝึกอบรม สาธิตการปรับปรุงบำรุงดิน เพื่อการปลูกพืชผักและไม้ผล พร้อมทั้งสนับสนุนปัจจัยทางการเกษตร เมล็ดพันธุ์พืชผัก และต้นพันธุ์ไม้ผล ปุ๋ยหมัก จุลินทรีย์ สารเร่งซูเปอร์ พด. และให้คำแนะนำ ติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

งานประมง

งานประมง โดยศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด ราชบุรี กรมประมง ดำเนินกิจกรรมฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำในแหล่งน้ำโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ดังนี้

- กิจกรรมผลิตพันธุ์ปลาน้ำจืด ขนาด 3 - 5 เซนติเมตร ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดราชบุรีดำเนินการเพาะพันธุ์ปลาน้ำจืด และอนุบาลปลาที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดราชบุรี ให้ได้ขนาด 3 - 5 เซนติเมตร เพื่อปล่อยในแหล่งน้ำโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ จำนวน 1,000,000 ตัว ประกอบด้วย
 - ปลาตะเพียนขาว จำนวน 300,000 ตัว
 - ปลาสลวยขาว จำนวน 200,000 ตัว
 - ปลาแก้มช้ำ จำนวน 200,000 ตัว
 - ปลาตะเพียนทอง จำนวน 200,000 ตัว
 - ปลาบ้า จำนวน 100,000 ตัว
- กิจกรรมปล่อยพันธุ์ปลาน้ำจืดในแหล่งน้ำโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดราชบุรี ดำเนินการสำรวจความพร้อมของแหล่งน้ำโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดราชบุรี ประสานงานผู้นำชุมชนและประชาชนในพื้นที่ ก่อนดำเนินการปล่อยพันธุ์ปลาน้ำจืด โดยทำการคัดเลือกแหล่งน้ำที่มีความพร้อม เหมาะสมกับการปล่อยพันธุ์ ปลาน้ำจืดให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของโครงการฯ โดยคัดเลือกแหล่งน้ำจำนวน 3 แห่ง ดังนี้

- อ่างเก็บน้ำบ้านทุ่งศาลา หมู่ ๔ ตำบลปาทวย อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี
- อ่างเก็บน้ำบ้านพุทรา หมู่ ๔ ตำบลยางหัก อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี
- อ่างเก็บน้ำห้วยศาลา หมู่ 7 ตำบลยางหัก อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี

งานฝึกอบรมและถ่ายทอดองค์ความรู้ “พัฒนาศักยภาพเกษตรกร และบุคลากร”

โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ ได้ดำเนินงานฝึกอบรมและถ่ายทอดองค์ความรู้ แก่ เกษตรกร และบุคลากรของโครงการฯ อย่างต่อเนื่อง ผ่านหลักสูตรด้านการพัฒนาอาชีพ การอนุรักษ์ทรัพยากรดินและน้ำ และการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม รวมทั้งสิ้น 32 หลักสูตร มีผู้เข้าร่วมเรียนรู้ จำนวน 1,155 ราย เพื่อช่วยเสริมสร้างทักษะ เพิ่มศักยภาพ และสนับสนุนการนำองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

โครงการอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้ 21 หลักสูตร

1. โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ หลักสูตรเทคโนโลยีการผลิตผักแบบผสมผสาน จำนวน 2 รุ่น
2. โครงการเทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสานในพริกมะเขือ มะระจีน สำหรับส่งออกกลุ่มสหภาพยุโรป
3. โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ การถ่ายทอดความรู้เรื่องการดูแลรักษาต้นไม้
4. โครงการอบรมการเลี้ยงไส้เดือนดินเพื่อเกษตรอินทรีย์ หลักสูตร การเลี้ยงไส้เดือนดินสูตรลับฉบับเขาชะงุ้ม จำนวน 10 รุ่น
5. โครงการอบรมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม หลักสูตร การถ่ายทอดเทคโนโลยีการจัดการน้ำในแปลงปลูกด้วยระบบควบคุมน้ำอัตโนมัติ และระบบพลังงานแสงอาทิตย์
6. โครงการอบรมปฐมนิเทศเบื้องต้นและดับเพลิง
7. โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและคุณภาพสูงตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์บนฐานทรัพยากรชุมชนและการปลดปล่อยคาร์บอน
8. โครงการอบรม หลักสูตรการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากใบหญ้าแฝก
9. โครงการอบรมสร้างตลาดเขาชะงุ้มวิถีธรรมชาติ 6 ครั้ง
10. โครงการมัคคุเทศก์น้อย

11. โครงการอบรมสร้างจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม (ธนาคารขยะเสด็จเจนีรั)
12. โครงการอบรมการทำผลิตภัณฑ์จากหญ้าแฝกประยุกต์
13. โครงการอบรมแปรรูปผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิต (ไข่ไก่ ไข่เป็ด)
14. โครงการอบรมการขายสินค้าออนไลน์
15. โครงการอบรมคุณธรรมจริยธรรม
16. โครงการอบรมโครงการเพิ่มศักยภาพการผลิตในแปลงเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน
17. โครงการอบรมมาตรฐานแปลงเกษตร (เกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์)
18. โครงการอบรมโครงการลดต้นทุนและสร้างมูลค่าเพิ่มในการผลิตสัตว์น้ำจืดเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงอาหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
19. โครงการอบรมโครงการสร้างจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม
20. โครงการอบรมโครงการพัฒนาพื้นที่ดินต้น
21. โครงการอบรมการเลี้ยงชันโรงใช้เป็นตัวชี้วัดในแปลงเกษตรอินทรีย์

โครงการอบรมสร้างงานสร้างอาชีพ

ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 10 หลักสูตร

1. หลักสูตร การเลี้ยงไส้เดือนเพื่อผลิตปุ๋ยหมักคุณภาพสูง
2. หลักสูตร การผลิตน้ำหมักชีวภาพสุดยอดธาตุอาหารพืช
3. หลักสูตร การผลิตสารไล่แมลงจากสมุนไพรไล่สัตว์
4. หลักสูตร การผลิตสารชีวภัณฑ์ป้องกันโรคและกำจัดแมลงในแปลงเกษตรอินทรีย์
5. หลักสูตร การปลูกผักสลัดยกแคร่แบบประหยัดต้นทุน ปลูกง่าย ดูแลสะดวก
6. หลักสูตร การแปรรูปปลาไหลเพื่อเพิ่มมูลค่า
7. หลักสูตร การออกแบบลวดลายบนถุงผ้าด้วยเทคนิค Eco-print
8. หลักสูตร การทำน้ำยาเอนกประสงค์จากสมุนไพร
9. หลักสูตร การประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากยางรถยนต์เก่า
10. หลักสูตร การทำสมุนไพรอบแห้งสำหรับการผลิตเครื่องสำอาง

โครงการพัฒนาศักยภาพเกษตรกร หมู่บ้านขยายผลในการถ่ายทอดองค์ความรู้

วันที่ 27 กันยายน 2568 นำเกษตรกรเครือข่ายฯ จำนวน 40 ราย ศึกษาดูงาน ณ สวนบุญส่ง ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ตำบลโรงเข้ อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร เพื่อให้เกษตรกรได้เรียนรู้ เกี่ยวกับการผลิต การใช้แตนทริคโคแกรมมา แตนเบียนบราคอน และสารชีวภัณฑ์ ในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช รวมทั้งการทำปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูง ในการลดต้นทุนการผลิต โดยนางสุกัญญา แอนิหนะ รองประธานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน เป็นผู้ให้ความรู้แก่เกษตรกร หลังจากนั้นได้เดินทางไปศึกษาดูงานด้านการสร้างตลาดให้เข้มแข็ง และยั่งยืน ณ ตลาดบ้านสวน ชุมชนคลองตาจ่า อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม

โครงการอบรมมาตรฐานแปลงเกษตร (เกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์)

วันที่ 8 กันยายน 2568 จัดโครงการอบรมมาตรฐานแปลงเกษตร (เกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์) แก่เกษตรกรเครือข่ายฯ จำนวน 50 ราย เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานเกษตรปลอดภัย (GAP) โดยนายยุติพล พระแก้ว นักวิชาการเกษตร กรมวิชาการเกษตร มาตรฐานเกษตรอินทรีย์โดยนายวิโรจน์ วิโรจน์พันธ์ เป็นวิทยากรถ่ายทอดองค์ความรู้ ซึ่งการอบรมในครั้งนี้มุ่งหวังเพื่อพัฒนา และยกระดับแปลงเกษตรในเครือข่ายให้ได้มาตรฐานตามที่กำหนด ณ อาคารเขาชะงุ้ม โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ

โครงการอบรมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม หลักสูตร การถ่ายทอดเทคโนโลยีการจัดการน้ำในแปลงปลูก ด้วยระบบควบคุมน้ำอัตโนมัติ และระบบพลังงานแสงอาทิตย์

โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ ร่วมกับ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการถ่ายทอดเทคโนโลยีการจัดการน้ำในแปลงปลูกด้วยระบบควบคุมน้ำอัตโนมัติ และระบบพลังงานแสงอาทิตย์ ในวันที่ 29 - 30 เมษายน 2568 ณ อาคารเขาชะงุ้ม โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ ซึ่งการอบรมในครั้งนี้เป็นการฝึกปฏิบัติการต่ออุปกรณ์ การติดตั้งระบบน้ำอัตโนมัติ ระบบควบคุมผ่านโทรศัพท์ และระบบการใช้พลังงานแสงอาทิตย์ เพื่อพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรสู่ Smart Farmer และใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรมที่เหมาะสมกับพื้นที่ลดเวลาในการทำงานในแปลง ทั้งนี้ นางสาวกฤษณา ทิวาตรี รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้กล่าวต้อนรับและเปิดการฝึกอบรม ผศ.ดร.สันติ รักษาวงศ์ คณบดีคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง เป็นวิทยากรถ่ายทอดองค์ความรู้แก่เกษตรกรผู้เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน 30 ราย

โครงการอบรมการสร้างตลาด เขาะจุ่มวิถีธรรมชาติ

ดำเนินโครงการอบรม “การสร้างตลาดเขาะจุ่มวิถีธรรมชาติ” ให้แก่เกษตรกรเครือข่ายฯ จำนวน 20 ราย รวม 6 ครั้ง โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาศักยภาพด้านการตลาดแก่เกษตรกรในเครือข่ายขยายผลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ พร้อมทั้งสร้างพื้นที่จำหน่ายสินค้าและบริการในช่วงวันเสาร์-อาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์ ภายใต้ชื่อ “ตลาดนังยาง”

การบริหารจัดการตลาดดำเนินงานโดย คณะกรรมการบริหารตลาดนังยาง ซึ่งประกอบด้วยเกษตรกรในเครือข่ายฯ โดยมีประธานที่มาจากการเลือกตั้งของสมาชิก เพื่อให้เกิดการยอมรับ และการมีส่วนร่วมของชุมชน ทั้งนี้คณะกรรมการกลั่นกรองโครงการตลาดเขาะจุ่มวิถีธรรมชาติ ทำหน้าที่ให้คำปรึกษา โดยมีผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาะจุ่มอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อาจารย์ ดร.รัชดา อดอัว จากคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา โครงการตลาดเขาะจุ่มวิถีธรรมชาติ “ตลาดนังยาง” เพื่อร่วมพัฒนาระบบการจัดการตลาดและภาพลักษณ์โดยรวมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

โครงการอบรม การขายสินค้าออนไลน์

วันที่ 1 กันยายน 2568 โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาะจุ่มฯ โดยนางสาวกฤษณา ทิวาตรี รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาะจุ่มอันเนื่องมาจากพระราชดำริ นางสาวนันทพร กอบธัญญกิจ นักวิชาการเกษตรชำนาญการ จัดโครงการฝึกอบรม การขายสินค้าออนไลน์ แก่เกษตรกรเครือข่ายฯ จำนวน 20 ราย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอน และวิธีการขายสินค้าออนไลน์ สามารถสร้างและจัดการร้านค้าออนไลน์บนแพลตฟอร์มต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมี นายสาทร อ่อนคำ เป็นวิทยากรถ่ายทอดองค์ความรู้ ณ อาคารเขาะจุ่มโครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาะจุ่มฯ

โครงการอบรมมาตรฐาน อ.ย. และการเพิ่มมูลค่าสินค้า

จัดอบรมโครงการอบรมมาตรฐาน อ.ย. และการเพิ่มมูลค่าสินค้า
แก่เกษตรกรเครือข่ายฯ 30 ราย จำนวน 3 ครั้ง
ในวันที่ 18, 23 กรกฎาคม 2568 และวันที่ 20 กันยายน 2568

โครงการอบรมการเลี้ยง ใส่เตี๋ฮอนดินเพื่อนเกษตรกรอินทรีย์

ดำเนินโครงการอบรมการเลี้ยงใส่เตี๋ฮอนดินเพื่อนเกษตรกรอินทรีย์ หลักสูตร “การเลี้ยงใส่เตี๋ฮอนดิน สูตรลับเขาชะงุ้ม” แก่เกษตรกร และประชาชนทั่วไปทั่วประเทศ จำนวน 10 รุ่น รุ่นละ 10 ราย รวมจำนวน 100 ราย โดยมีเป้าหมายในการอบรมเดือนละ 1 ครั้ง ตลอดปีงบประมาณ 2568 ซึ่งเป็นการให้องค์ความรู้ทั้งภาคทฤษฎีและลงมือปฏิบัติ พร้อมทั้งสนับสนุนวัสดุเลี้ยง ได้แก่ ตัวใส่เตี๋ฮอนดิน กะละมัง และมูลวัว เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม สามารถนำกลับไปเลี้ยงและต่อยอดในการทำเกษตรอินทรีย์ได้

ร่วมกับบริษัท SCG จัดอบรมการพัฒนา ผลิตภัณฑ์จากใบหญ้าแฝก

วันที่ 20 พฤษภาคม 2568 โครงการศึกษาเขาชะงุ้มฯ ร่วมกับบริษัท SCG จัดอบรมการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากใบหญ้าแฝก เพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสนับสนุน ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้มีความรู้เพิ่มขึ้น และสามารถที่จะนำความรู้เหล่านั้นนำไปพัฒนา สร้างอาชีพให้แก่ ครอบครัว ชุมชน ให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืน โดยมี นางนิตยา ตัญเจิม นางทิพวรรณ เทียมเมฆ และนางสาวจันทร์เพ็ญ ทองน้อย เกษตรกรเครือข่ายกลุ่มหญ้าแฝกเขาชะงุ้ม ร่วมเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน 20 ราย

โครงการอบรมการทำผลิตภัณฑ์ จากหญ้าแฝกประยุกต์

เขาชะงุ้ม จัดอบรม “การทำผลิตภัณฑ์ หญ้าแฝกประยุกต์” ให้เกษตรกร 20 ราย

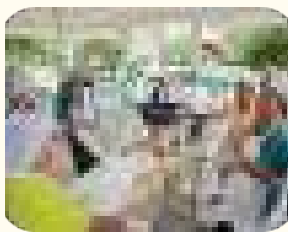
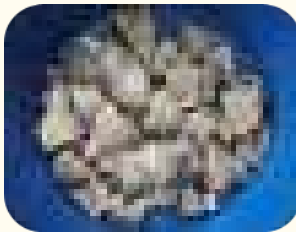
วันที่ 25 สิงหาคม 2568 โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ ได้จัดการอบรมเชิงปฏิบัติการหัวข้อ “การทำผลิตภัณฑ์หญ้าแฝกประยุกต์” ให้แก่เกษตรกรจำนวน 20 ราย โดยมุ่งเน้นให้ผู้เข้าร่วมได้เรียนรู้การนำหญ้าแฝกมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ที่สร้างรายได้ เพิ่มโอกาสทางอาชีพ และต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นการอบรมครั้งนี้ได้รับเกียรติจาก นางนิตยา ตัญเจิม นางทิพวรรณ เทียมเมฆ และนางสาวจันทร์เพ็ญ ทองน้อย ตัวแทนเกษตรกร เครือข่ายกลุ่มหญ้าแฝกเขาชะงุ้ม ทำหน้าที่เป็นวิทยากรถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคนิคการผลิต และขั้นตอนต่าง ๆ ให้แก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมอย่างใกล้ชิดกิจกรรมดังกล่าวช่วยเสริมสร้างทักษะและความมั่นใจแก่เกษตรกร ซึ่งสามารถนำไปต่อยอดสู่การสร้างผลิตภัณฑ์คุณภาพ และเพิ่มรายได้ให้แก่ครัวเรือนในพื้นที่ต่อไป

โครงการลดต้นทุนและสร้างมูลค่า เพิ่มในการผลิตสัตว์น้ำจืด

เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทางอาหาร ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

วันที่ 10 กันยายน 2568 งานประมง โดยศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดราชบุรี กรมประมง ได้เนิการโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ หลักสูตร “การลดต้นทุน และสร้างมูลค่าเพิ่มในการผลิตปลาน้ำจืดเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทางอาหารตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” แก่เกษตรกรเครือข่ายฯ จำนวน 10 ราย ณ อาคารเอนกประสงค์ โครงการศึกษาริธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ โดยวิทยากรจากศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดราชบุรี บรรยายเรื่องการเลี้ยงปลาน้ำจืดเบื้องต้น และการลดต้นทุนการผลิตปลาน้ำจืด ด้วยอาหารจากธรรมชาติ พร้อมฝึกปฏิบัติ เรื่อง “การเพิ่มมูลค่าผลผลิตปลาน้ำจืดเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทางอาหาร”แปรรูปปลาน้ำจืดเมนู “ปลาร้า เมืองเือง” โดยวิทยากรจากกองวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีอุตสาหกรรมสัตว์น้ำ กรมประมง

โครงการอบรมเผยแพร่ ความรู้ด้านสหกรณ์

งานสหกรณ์ โดยสำนักงานสหกรณ์จังหวัดราชบุรี กรมส่งเสริมสหกรณ์ ดำเนินการเผยแพร่ ความรู้ด้านการสหกรณ์ แก่เกษตรกรเครือข่ายฯ ในตำบลเขาชะงุ้ม ตำบลเตาปูน ตำบลนางแก้ว อำเภอโพธาราม และตำบลปากช่อง อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี จำนวน 30 ราย พร้อมนำเกษตรกรศึกษาดูงานสหกรณ์ แนะนำให้สมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์ หรือนำวิธี การสหกรณ์ไปใช้ในกลุ่มผู้ผลิต กลุ่มออมทรัพย์ และกลุ่มอาชีพ

- วันที่ 15 กันยายน 2568 ได้จัดอบรม เผยแพร่ความรู้ ณ โครงการศึกษาริธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ

โครงการอบรมแปรรูปผลิตภัณฑ์ เพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิต (ไข่ไก่, ไข่เป็ด)

งานปศุสัตว์ โดยสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดราชบุรี กรมปศุสัตว์ ดำเนินการฝึกอบรมโครงการ อบรมแปรรูปผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิต (ไข่ไก่, ไข่เป็ด) แก่เกษตรกรเครือข่ายฯ และประชาชนที่สนใจ จำนวน 20 ราย เมื่อวันที่ 26 - 27 สิงหาคม 2568 ณ โครงการศึกษาริธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ (ไข่ไก่, ไข่เป็ด) และเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม เพิ่มโอกาสทางการตลาด และสร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกรเครือข่ายฯ และประชาชน ที่สนใจ

- วันที่ 16 กันยายน 2568 นำเกษตรกรเครือข่ายฯ ศึกษาดูงานสหกรณ์โคนมหนองโพราชบุรี จำกัด (ในพระบรมราชูปถัมภ์) หมู่ 3 ตำบลหนองโพ อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี และสหกรณ์การเกษตรโพธาราม จำกัด หมู่ 2 ตำบลนางแก้ว อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ด้านการบริหารจัดการ การผลิต การตลาด การเข้าถึงแหล่งเงินทุน

โครงการพัฒนาศักยภาพ มาตรฐานบริการ

อบรม “ปฐมพยาบาลเบื้องต้นและดับเพลิง”

วันที่ 6 พฤษภาคม 2568 จัดอบรมเชิงปฏิบัติการ หลักสูตร “ปฐมพยาบาลเบื้องต้นและดับเพลิง” ในโครงการพัฒนาศักยภาพมาตรฐานการบริการ ซึ่งได้รับการถ่ายทอดความรู้จากทีมวิทยากรจากศูนย์การเรียนรู้ชุมชนด้านการแพทย์ฉุกเฉินมูลนิธิสว่างสาธารณกุลสถานสว่างราชบุรี และอาสาสมัครดับเพลิงมูลนิธิสว่างสาธารณกุลสถานสว่างราชบุรี เป็นวิทยากรถ่ายทอดองค์ความรู้ แก่บุคลากรของศูนย์ศึกษาเขาชะงุ้ม จำนวน 35 ราย ซึ่งการอบรมในครั้งนี้เป็นการฝึกปฏิบัติการปฐมพยาบาลเบื้องต้น การทำ CPR การใช้เครื่อง AED การป้องกันอัคคีภัย และการดับเพลิงเบื้องต้น” เพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคลากร ในการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวอย่างปลอดภัย อีกทั้งเป็นการเตรียมรับมือกับภัยพิบัติธรรมชาติและสาธารณภัยอีกด้วย

จัดอบรมมารยาทบนโต๊ะอาหาร

จัดอบรม มารยาทบนโต๊ะอาหาร ให้แก่บุคลากร จำนวน 15 ราย การฝึกปฏิบัติ ประกอบด้วย การจัดหาอุปกรณ์บนโต๊ะอาหาร การจัดวางอุปกรณ์ในการจัดโต๊ะอาหาร การบริการที่ดี และการจัดทำโต๊ะอาหารให้สวยงามตามหลักสากล โดยได้รับถ่ายทอดความรู้ โดยทีมวิทยากรจากมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

- ศูนย์เรียนรู้วิถีชีวิตและจิตวิญญาณชาวนาไทย(นาเฮียใช้) อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

นำบุคลากรศึกษาดูงาน เพิ่มประสบการณ์การเรียนรู้

วันที่ 25 กันยายน 2568 โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ ได้นำบุคลากร จำนวน 40 ราย เดินทางไปศึกษาดูงาน ยังหน่วยงานและสถานประกอบการ มีความเชี่ยวชาญด้านอาชีพและการพัฒนาเกษตร ในจังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อเพิ่มพูนองค์ความรู้ และนำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินกิจกรรมของโครงการฯ ซึ่งคณะฯ ได้เข้าศึกษาเรียนรู้จากวิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพสหกรณ์วัดลาดปลาเค้า อำเภอศรีประจันต์ เรียนรู้กระบวนการสร้างผลิตภัณฑ์ของชุมชน การพัฒนาคุณภาพสินค้า และขั้นตอนการขอมาตรฐาน อย. ฟาร์มแกะขอบฟ้า อำเภอศรีประจันต์ ศึกษานวัตกรรม การเกษตรยุคใหม่ เช่น ระบบน้ำอัจฉริยะภายในโรงเรือน และเทคนิคการปลูกพืชที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ศูนย์เรียนรู้วิถีชีวิตและจิตวิญญาณชาวนาไทย (นาเฮียใช้) อำเภอเมืองสุพรรณบุรี เรียนรู้การบริหารจัดการพื้นที่ การจัดกิจกรรมต้อนรับคณะศึกษาดูงาน และรูปแบบการให้บริการต่าง ๆ ที่ประสบความสำเร็จ

การศึกษาดูงานครั้งนี้ช่วยเปิดมุมมองใหม่ให้แก่บุคลากร ทั้งด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ นวัตกรรมทางการเกษตร และแนวทางการบริหารจัดการกิจกรรมเรียนรู้ เพื่อนำองค์ความรู้ที่ได้รับกลับมาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินงานของโครงการฯ ต่อไป

- ฟาร์มแกะขอบฟ้า อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี

- วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพสหกรณ์วัดลาดปลาเค้า อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี

โครงการอบรมคุณธรรมจริยธรรม บุคลากรในศูนย์ฯ

วันที่ 2 กันยายน 2568 จัดโครงการฝึกอบรม คุณธรรม จริยธรรม แก่บุคลากร จำนวน 50 ราย โดยมี พระครูพิสิฐ ธีรธรรม เจ้าอาวาสวัดหนองไผ่ แสดงพระธรรมเทศนา เรื่องคุณธรรม จริยธรรม ในการทำงาน และการดำรงชีวิตประจำวันอย่างมีความสุข

โครงการมัคคุเทศก์น้อย

โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ ดำเนินโครงการ “มัคคุเทศก์น้อยจิตอาสา” เพื่อเปิดโอกาสให้ เด็กนักเรียนในพื้นที่ใกล้เคียงได้ เข้ามาเรียนรู้ทักษะการเป็น มัคคุเทศก์ พร้อมเป็นตัวแทนต้อนรับนักท่องเที่ยวที่มาเยือน โครงการฯ นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการจะทำหน้าที่บรรยายเรื่องราว ของโครงการฯ บนรถรางนำเที่ยว ตลอดเส้นทางระยะทาง 5 กิโลเมตร ถ่ายทอดข้อมูลของโครงการฯ พร้อมสร้างบรรยากาศ ที่เป็นกันเองให้แก่นักท่องเที่ยว โครงการจัดการอบรมอย่าง ต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มศักยภาพด้านการสื่อสาร ความมั่นใจ และความรู้ เกี่ยวกับพื้นที่ ปัจจุบันได้จัดเรปปฏิบัติงานให้มัคคุเทศก์น้อย หมุนเวียนมาบริการนักท่องเที่ยว วันละ 4 คน ในทุกช่วง วันหยุดเสาร์-อาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์ โครงการนี้ไม่เพียง สร้างประสบการณ์นอกห้องเรียนให้แก่เด็กนักเรียน แต่ยังช่วย ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเรียนรู้ของโครงการฯ ให้ดีดกและ อบอุ่นยิ่งขึ้นด้วย

โครงการอบรมเยาวชนสร้าง จิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม

วันที่ 11 กันยายน 2568 ดำเนินการจัด โครงการอบรม สร้างจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 จากโรงเรียนในตำบลเขาชะงุ้ม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี จำนวน 6 โรงเรียน และโรงเรียนใน ตำบลนางแก้ว อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี จำนวน 1 โรงเรียน รวมจำนวน 70 ราย ณ โครงการ ศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ ซึ่งการอบรม ในครั้งนี้เป็นการสร้างจิตสำนึกให้ผู้เข้าร่วมอบรม รักสิ่งแวดล้อม มากขึ้น เข้าใจปัญหา และรู้หลักการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

โครงการอบรมสร้างงานสร้างอาชีพ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 10 หลักสูตร

โครงการอบรมสร้างงานสร้างอาชีพ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 10 หลักสูตร ได้รับสนับสนุนงบประมาณจาก จังหวัดราชบุรี เพื่อเพิ่มทักษะความรู้ในการสร้างงาน สร้างอาชีพ แก่เกษตรกรเครือข่ายขยายผลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริเขาชะงุ้ม กลุ่มวิสาหกิจชุมชน กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มสตรี หรือกลุ่มอาชีพอื่นใด จำนวน 250 คน เริ่มโครงการอบรม ตั้งแต่วันที่ 4 มิถุนายน ถึงวันที่ 25 มิถุนายน 2568 ณ โครงการศึกษาวิถีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ

หลักสูตรที่ 1 “การเลี้ยงไส้เดือนเพื่อผลิตปุ๋ยหมักคุณภาพสูง”

วันที่ 4 มิถุนายน 2568 จัดอบรมให้ความรู้ การเลี้ยงไส้เดือน เพื่อผลิตปุ๋ยหมักคุณภาพสูง เนื้อหาในการอบรมประกอบด้วยการเลี้ยง ไส้เดือนดินเพื่อผลิตปุ๋ยหมักคุณภาพสูง บรรยายโดย นางสาวธัญญกานต์ เช็งเครือ นักวิชาการเกษตรชำนาญการ เจ้าหน้าที่โครงการศึกษาวิถีการ ฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ

และแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเลี้ยงไส้เดือนดินแบบฉบับฟาร์ม ไส้เดือนตาหวาน โดยนายขจรเกียรติ บรรเลงจิต เจ้าของฟาร์มไส้เดือน ตาหวาน พร้อมทั้งฝึกปฏิบัติการเลี้ยงไส้เดือนดิน การคัดแยกสายพันธุ์ ไส้เดือนดิน การเตรียม Bedding การเก็บเกี่ยว ผลผลิตจากการเลี้ยง ไส้เดือนดินการผลิตน้ำหมักมูลไส้เดือนดิน

หลักสูตรที่ 2 “การผลิตน้ำหมักชีวภาพส่วยอดธาตุอาหารพืช”

วันที่ 5 มิถุนายน 2568 จัดอบรมให้ความรู้การผลิต น้ำหมักชีวภาพส่วยอดธาตุอาหารพืช เนื้อหาในการอบรม ประกอบด้วยการผลิตน้ำหมักชีวภาพส่วยอดธาตุอาหารพืช บรรยายโดย นางสาววริน โฟธิ เจ้าพนักงานการเกษตรอาวุโส เจ้าหน้าที่โครงการศึกษาวิถีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ พร้อมทั้งฝึกปฏิบัติการทำน้ำหมักชีวภาพจากปลา การทำน้ำหมัก ชีวภาพจากผลไม้ การทำอาร์โมนไข่ การทำจุลินทรีย์สังเคราะห์แสง

หลักสูตรที่ 3 “การผลิตสารไล่แมลงจากสมุนไพรไล่ตัว”

วันที่ 6 มิถุนายน 2568 จัดอบรมให้ความรู้ การผลิตสารไล่ แมลงจากสมุนไพรไล่ตัว เนื้อหาในการอบรมประกอบด้วยสมุนไพรไล่ตัว ที่ใช้ในการป้องกันโรคและแมลง บรรยายโดยนายล่า กุลน้อย ศูนย์จัดการ ศัตรูพืชชุมชนปากช่อง และการผลิตสารไล่แมลง บรรยาย โดยนางสาว วริน โฟธิ เจ้าพนักงานการเกษตรอาวุโส เจ้าหน้าที่โครงการศึกษาวิถี การฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ พร้อมทั้งฝึกปฏิบัติ การทำสารไล่ แมลงสูตรกรมพัฒนาที่ดิน สูตรปราชญ์ชาวบ้าน สารสกัดจากสะเดา ทางไหล ยาสูบ

หลักสูตรที่ 4 “การผลิตสารชีวภัณฑ์ป้องกันโรคและกำจัดแมลงในแปลงเกษตรอินทรีย์”

วันที่ 11 มิถุนายน 2568 จัดอบรมให้ความรู้การผลิตสารชีวภัณฑ์ ป้องกันโรคและกำจัดแมลงในแปลงเกษตรอินทรีย์”เนื้อหาในการอบรม ประกอบด้วยสารชีวภัณฑ์ที่ใช้ในการเกษตร บรรยายโดย นายยอด จันธิบัติ ประธานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ตำบลเขาชะงุ้ม และการใช้เชื้อบีที (*Bacillus thuringiensis*), เชื้อไตรโครเดอร์มา (*Trichoderma* sp.) และเชื้อบีเอส (*Bacillus subtilis*) บรรยายโดยนายแมน สุขเจริญ รองประธานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ตำบลเขาชะงุ้ม พร้อมทั้งฝึก ปฏิบัติการทำสารชีวภัณฑ์ชนิดต่างๆ เช่น การขยายเชื้อ BT การขยาย เชื้อไตรโครเดอร์มาด้วย ข้าวเปลือก และการขยายเชื้อ BS 2 รูปแบบคือ แบบให้ออกซิเจน และแบบใช้นมผง

หลักสูตรที่ 5 “การทำน้ำยาเอนกประสงค์ จากสมุนไพร ”

วันที่ 19 มิถุนายน 2568 จัดอบรมให้ความรู้ การทำน้ำยาเอนกประสงค์จากสมุนไพร เนื้อหาในการอบรม ประกอบด้วยการทำน้ำหมักสมุนไพรสเปรย์และหลักการทำน้ำยาเอนกประสงค์ ถ่ายทอดเรื่องราวว่าจะมาเป็นเจ้าของฟาร์มภูมิใจ & เจียรระไนการเดินท์ โดยนางจามรี เจริญธรรมจักร เจ้าของฟาร์มภูมิใจ & เจียรระไนการเดินท์ พร้อมทั้งฝึกปฏิบัติการทำน้ำยาเอนกประสงค์ การทำน้ำหมักสมุนไพรสเปรย์

หลักสูตรที่ 6 “การแปรรูปปลา เพื่อเพิ่มมูลค่า”

วันที่ 13 มิถุนายน 2568 จัดอบรมให้ความรู้ การแปรรูปปลาเพื่อเพิ่มมูลค่า เนื้อหาในการอบรม ประกอบด้วย

การแปรรูปปลาเพื่อเพิ่มมูลค่า บรรยายโดย นายปรีชา สารบรรณ นักวิชาการประมง ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดราชบุรี

แนวทางการจัดการสินค้าและการตลาด บรรยาย โดยนางสาวสุภิญญา ทิพย์มัตย์ นักวิชาการประมงปฏิบัติการ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดราชบุรี และได้ฝึกปฏิบัติการแปรรูปปลาสดเดี๋ยว

หลักสูตรที่ 7 “การออกแบบลวดลายบนถุงผ้า ด้วยเทคนิค ECO-PRINT ”

วันที่ 18 มิถุนายน 2568 จัดอบรมให้ความรู้ การออกแบบลวดลายบนถุงผ้าด้วยเทคนิค Eco-print ในการอบรม ประกอบด้วยหลักการ Eco-print การพิมพ์ลายผ้าด้วยพืช และถ่ายทอดเรื่องราวว่าจะมาเป็นแบรนด์ฟัสตราลัดน์ บรรยายโดย นางแพรวพลอย ธรรมกิจจานนท์ วิทยากรชุมชนฟัสตราลัดน์ ช่วงบ่ายฝึกปฏิบัติการ ออกแบบลวดลายบนถุงผ้าด้วยเทคนิค Eco-print การทำลวดลายบนผ้าดิบ การคัดเลือกใบไม้ ดอกไม้ สำหรับนำมา ทำลวดลาย

หลักสูตรที่ 8 “การปลูกผักสลัดยกแคร่ แบบประหยัดต้นทุน ปลูกง่าย ดูแลสะดวก”

วันที่ 12 มิถุนายน 2568 จัดอบรมให้ความรู้ด้านการผลิตผักสลัดอินทรีย์ให้แก่ผู้เข้าร่วมการอบรม โดยมีเนื้อหาครอบคลุมทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ ดังนี้

การปลูกผักสลัดอินทรีย์ และปฏิทินการผลิตผักสลัด บรรยายโดย นางสาวสิริลักษณ์ คงตะโก นักวิชาการเกษตร โครงการศึกษาริธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ

แนวทางการจัดการวัสดุปลูก การปลูกผักสลัดบนแคร่ และการลดต้นทุนการผลิตถ่ายทอดความรู้โดย นายอิสราภาพ คำน้อย ปราชญ์ชาวบ้านด้านเกษตรอินทรีย์

ผู้เข้าร่วมได้ลงมือทำจริง ได้แก่ การผสมวัสดุปลูก การเพาะกล้าผักสลัด การปลูกต้นกล้าผักสลัดลงแปลง การอบรมครั้งนี้ช่วยเสริมทักษะและเพิ่มความมั่นใจให้เกษตรกรในการผลิตผักสลัดอินทรีย์อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

หลักสูตรที่ 9 “การประดิษฐ์ ผลิตภัณฑ์จากยางรถยนต์เก่า”

วันที่ 20 มิถุนายน 2568 จัดอบรมให้ความรู้การประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากยางรถยนต์เก่า เนื้อหาในการอบรมประกอบด้วย การประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากยางรถยนต์เก่า บรรยายโดย นายอัศม์เดช ข้ามาลัย ผู้ประกอบการ OTOP แก้วอ้อย ยางรถยนต์ลายไทย พร้อมทั้งฝึกปฏิบัติการประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากยางรถยนต์เก่า

หลักสูตรที่ 10 “การทำสมุนไพร อบแห้งสำหรับการผลิตเครื่องสำอาง”

วันที่ 25 มิถุนายน 2568 จัดอบรมให้ความรู้ การทำสมุนไพรอบแห้งสำหรับการผลิตเครื่องสำอาง เนื้อหา ในการอบรมประกอบด้วยเรียนรู้อสมุนไพรชนิดต่างๆ และฤทธิ์สมุนไพร รวมถึงการใช้ประโยชน์ถ่ายทอดเรื่องราว วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกพืชสมุนไพรด่านทับตะโก บรรยายโดยนางสาวโสภี บัวผัน ประธานวิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกพืชสมุนไพร ด่านทับตะโก พร้อมทั้งฝึกปฏิบัติการทำสมุนไพรอบแห้งสำหรับเครื่องสำอาง

งานฟื้นฟูอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

โครงการป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่า จำนวน 3,041 ไร่

ดำเนินงานตามโครงการป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่า พื้นที่โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ โดยงานป่าไม้ กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช สรุปผลการปฏิบัติงานพบว่า พื้นที่ปฏิบัติงาน เนื้อที่ 3,014 - 1 - 41 ไร่ ออกลาดตระเวนป้องกันรักษาป่า และจัดทำแนวกันไฟ ระยะทาง 6 กิโลเมตร ซึ่งในปีงบประมาณ 2568 ไม่มีไฟป่าเกิดขึ้น แต่อย่างไร พร้อมทั้งดำเนินกิจกรรมดังนี้

1. ประชาสัมพันธ์การป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่า

1.1 บำรุงรักษาซุ้มป้ายประชาสัมพันธ์ พระราชดำริ และทฤษฎีการฟื้นฟูและพัฒนาป่าไม้ตามแนวพระราชดำริ และซุ้มป้ายประชาสัมพันธ์การป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่า จำนวน 5 หลัง

1.2 จัดทำป้ายประชาสัมพันธ์พระราชดำริฯ และป้ายผลงานการศึกษานิเวศวิทยาของป่าเต็งรังรุ่นที่ 2 และผลงานการศึกษานิเวศวิทยาของป่า บริเวณแปลงมูลนิธิชัยพัฒนา จำนวน 3 ป้าย

1.3 จัดทำป้ายนิทรรศการพระราชดำริ และผลการดำเนินงานของงานป่าไม้ จำนวน 7 ป้าย

2. กิจกรรมป้องกันรักษาป่า

ได้ปฏิบัติงานป้องกันรักษาป่า โดยจัดชุดลาดตระเวนตรวจป่า และตรวจปราบปรามการบุกรุกทำลายป่า ตลอดจนตรวจปราบปรามการกระทำผิดกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้ ในพื้นที่โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ และสามารถคุ้มครองรักษาพื้นที่ป่าไม้ เนื้อที่ 3,041-1-41 ไร่

3. กิจกรรมควบคุมไฟป่า

3.1 การป้องกันไฟป่า ปฏิบัติงานตรวจหาไฟ และตรวจปราบปรามการลักลอบเผาป่า โดยวิธีการจัดชุดลาดตระเวนโดยรถยนต์ จำนวน 1 คัน โดยรถจักรยานยนต์ จำนวน 2 คัน และการเดินเท้า

3.2 การปฏิบัติงานดับไฟป่า โดยดำเนินการ สำรวจพื้นที่ปฏิบัติงาน เนื้อที่ 3,041-1-41 ไร่ เตรียมพนักงานดับไฟป่า ปฏิบัติงานควบคุมไฟป่า โดยการประชาสัมพันธ์การป้องกันไฟป่า และการปฏิบัติงานดับไฟป่า ซึ่งปีงบประมาณ 2568 ไม่มีไฟป่าเกิดขึ้น แต่อย่างไร

4. ปฏิบัติงานอื่นๆ

4.1 บำรุงรักษาแปลงสาธิตการฟื้นฟูสภาพป่า ในพื้นที่โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ เนื้อที่ 3 ไร่ เพื่อจัดทำ เป็นแปลงรวมพรรณไม้ และเป็นแหล่งศึกษาชนิดพันธุ์ไม้ ตลอดจนเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ

4.2 ทำการปลูกต้นไม้เสริมป่า ในแปลงสาธิตการฟื้นฟูสภาพป่า จำนวน 10 ชนิดๆ ละ 20 ต้น รวมทั้งสิ้น 200 ต้น ได้แก่ ประดู่ป่า แดง มะค่าโมง ยมหิน ตะเคียนทอง ยางนา สัก พญามะฮอกกานี และมะขามป้อม

4.3 จัดทำแนวกันไฟ ระยะทาง 6 กิโลเมตร

โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

การดำเนินโครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ พื้นที่โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ ปีงบประมาณ 2568 ได้ดำเนินงานในพื้นที่ 2 แห่ง ได้แก่

1. เส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติ “ป่าเขาเขียว” ระยะทาง 1.170 กิโลเมตร มีการบำรุงรักษาและปรับปรุงองค์ประกอบต่าง ๆ ได้แก่
 - ป้ายประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับงานด้านป่าไม้ และป้ายพระราชดำริ “การปลูกป่าโดยไม่ต้องปลูก”
 - ป้ายสื่อความหมายธรรมชาติ พร้อมทั้งจัดทำป้ายสื่อความหมายเพิ่มเติมอีก 2 ป้าย เพื่อให้ข้อมูลแก่ผู้เดินศึกษาธรรมชาติ
 - บำรุง รักษา ซ่อมแซม พื้นผิวเส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติ
 - บำรุง รักษา ซ่อมแซม รวบรวมกันสั่น ขึ้นบันได จุดชมวิว และลานกางเต็นท์
2. เส้นทางเดินศึกษาพรรณไม้ตามเส้นทางเสด็จฯ ระยะทาง 570 เมตร มีการดูแลและพัฒนาพื้นที่อย่างต่อเนื่อง ได้แก่
 - บำรุงรักษา ซ่อมแซม และปรับปรุงพื้นผิวเส้นทาง
 - ดูแลรวบรวมกันสั่น ขึ้นบันได
 - ซ่อมแซมซุ้มแสดงนิทรรศการในศาลาริมทาง ศาลาที่ประทับ และศาลาจุดชมวิว
 - บำรุงรักษาป้ายต่างๆ เช่น ป้ายทางเข้า ป้ายชื่อพันธุ์ไม้ ป้ายนิทรรศการแนวพระราชดำริ ป้ายทฤษฎีการฟื้นฟูป่าไม้ ป้ายประชาสัมพันธ์พระราชดำริ รวมถึงป้ายแสดงผลการดำเนินงานด้านป่าไม้ของโครงการฯ

การพัฒนาและบำรุงรักษาเส้นทางทั้งสองแห่ง ช่วยให้ผู้มาเยือนสามารถเรียนรู้ลักษณะพรรณไม้ ชนิดป่าไม้ ระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่โครงการฯ ได้อย่างสะดวกและปลอดภัย พร้อมทั้งได้รับความเพลิดเพลินด้านันทนาการ และประโยชน์ด้านสุขภาพจากการเดินศึกษาธรรมชาติ

โครงการเพาะชำกล้าไม้ สนับสนุนโครงการปลูกป่าในใจคน การปลูกป่า 3 อย่างประโยชน์ 4 อย่าง

การดำเนินงานโครงการเพาะชำกล้าไม้สนับสนุนโครงการปลูกป่าในใจคน และการปลูกป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพล อดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร (รัชกาลที่ 9) ในพื้นที่โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ ในปีงบประมาณ 2568 ได้ดำเนินการบำรุงดูแลรักษาเรือนเพาะชำกล้าไม้ชั่วคราว บำรุงดูแลรักษาแปลงเพาะชำกล้าไม้ และได้ดำเนินการจัดซื้อกล้าไม้เพื่อสนับสนุนโครงการฯ จำนวนทั้งหมด 30,000 ต้น โดยจำแนกเป็นกล้าไม้ ที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจ (กล้าไม้สูงใหญ่) จำนวน 15,000 กล้า ได้แก่ สัก แดง มะค่าโมง ประดู่ป่า พยุง และตะเคียนทอง เป็นต้น และเพาะชำกล้าไม้ทั่วไป จำนวน 15,000 กล้า ชนิดพันธุ์กล้าไม้ที่ทำการเพาะชำ ได้แก่ หว้า โมกมัน สะเดา ปิบ เสลา ตะแบก อินทนิล ยางนา มะฮอกกานี ชี้เหล็กบ้าน คุณ กาฬพฤกษ์ มะกล่ำต้น มะค่าแต้ พิกุล ไข่รวก แดงสด และสารภี เป็นต้น เพื่อใช้ในการปลูกฟื้นฟูสภาพป่า ซึ่งเป็นการสนับสนุนโครงการปลูกป่าในใจคน และการปลูกป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง

โครงการศึกษาการฟื้นฟูและพัฒนาป่าไม้ตามแนวพระราชดำริ

โครงการศึกษาการฟื้นฟูและพัฒนาป่าไม้ตามแนวพระราชดำริ ดำเนินการในพื้นที่โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ โดยงานป่าไม้ สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 3 (บ้านโป่ง) กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช

1. การสำรวจและคัดเลือกพื้นที่

ทำการสำรวจ และดูขอบเขตของพื้นที่แปลงตัวอย่างถาวรเดิม ขนาด 40x80 เมตร จำนวน 4 แปลง เพื่อทำการศึกษาการฟื้นฟูและพัฒนาป่าไม้ ตามแนวพระราชดำริ ดังนี้

1.1 แปลงตัวอย่างถาวรเดิม พื้นที่ป่าธรรมชาติที่ฟื้นฟูสภาพป่าเองตามธรรมชาติ ตามแนวพระราชดำริ “การปลูกป่าโดยไม่ต้องปลูก”

1.2 แปลงตัวอย่างถาวรเดิม พื้นที่ดำเนินการปลูกป่าเสริม ตามแนวพระราชดำริ “การปลูกป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง”

1.3 แปลงตัวอย่างถาวรเดิม พื้นที่ดำเนินการปลูกป่าเสริม ตามแนวพระราชดำริ “ป่าเปียก”

1.4 แปลงตัวอย่างถาวรเดิม พื้นที่ดำเนินการปลูกป่าเสริม ตามแนวพระราชดำริ “การปลูกป่าทดแทน”

2. การบำรุงรักษาต้นไม้ที่ปลูก ดำเนินการ ดังนี้

2.1 ทำการแผ้วถางวัชพืชบริเวณพื้นที่ที่ปลูกต้นไม้

2.2 ทำการถากวัชพืชรอบโคนต้นไม้ พร้อมพรวนดิน และใส่ปุ๋ยสูตร 15-15-15 และปุ๋ยหมัก จำนวน 1,040 ต้น

2.3 ทำการใส่ปุ๋ยหมัก จำนวน 20 กก.ต่อหลุม รวมทั้งสิ้น รวม 1,040 หลุม

2.4 ทำการวางท่อส่งน้ำเข้าแปลงปลูกต้นไม้ และทำการรดน้ำต้นไม้ที่ปลูกในช่วงฤดูแล้ง

3. เก็บข้อมูลการเจริญเติบโตของต้นไม้

3.1 ทำการเก็บข้อมูลแปลงตัวอย่างถาวร (แปลงควบคุมหรือแปลงป่าธรรมชาติ) ขนาด 40x80 เมตร จำนวน 1 แปลง

3.2 ทำการเก็บข้อมูลการเจริญเติบโตของต้นไม้ที่ปลูกในแปลงตัวอย่างถาวร ขนาด 40x80 เมตร จำนวน 3 แปลง

4. ทำการวิเคราะห์ข้อมูล

5. สรุปประเมินผลการปฏิบัติงาน

ผลการศึกษาพบว่า

แปลงตัวอย่างถาวร ขนาด 40x80 เมตร ในพื้นที่ป่าธรรมชาติ เป็นแปลงตัวอย่างถาวร “การปลูกเสริมป่าธรรมชาติ” ในแปลงที่ 2 และแปลงที่ 3

ชนิดพันธุ์ไม้ขนาดใหญ่ที่มีความสำคัญทางนิเวศวิทยามากที่สุด ได้แก่ กระถินยักษ์

ชนิดพันธุ์ไม้หนุมที่มีความสำคัญ ทางนิเวศวิทยามากที่สุด ได้แก่ กระถินยักษ์

จำนวนชนิดพันธุ์ไม้ของไม้ขนาดใหญ่ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ความหนาแน่นของต้นไม้ขนาดใหญ่ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น พื้นที่หน้าตัดลำต้นของพันธุ์ไม้ขนาดใหญ่ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

ความโต (เส้นผ่าศูนย์กลาง) เฉลี่ยของต้นไม้ขนาดใหญ่ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

ความสูงทั้งหมดเฉลี่ยของต้นไม้ขนาดใหญ่ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

ชนิดพันธุ์ไม้ขนาดใหญ่ที่มีความสำคัญทางนิเวศวิทยามากที่สุด ไม่มีการเปลี่ยนแปลง

ต้นไม้ที่ปลูกเสริมธรรมชาติ รวม 16 ชนิด ได้แก่ ตาเสือ ยมหิน มะอึกกานี พยุง มะขามป้อม แดง มะริด ยางนา มะไฟป่า ประดู่ป่า จันทน์หอม สัก พะยอม มะค่าโมง กระถินณรงค์ และตะเคียนทอง

ต้นไม้ที่มีอัตราการรอดตายสูงสุด ได้แก่ สัก กระถินณรงค์ ตะเคียนทอง มะค่าโมง ประดู่ป่าและจันทน์หอม ต้นไม้ที่มีอัตราการเจริญเติบโตได้ดีที่สุด คือ สัก ต้นไม้ที่มีอัตราการรอดตายน้อยที่สุด คือ มะไฟป่า

โครงการขยะสร้างรายได้ ลดขยะ ลดโลกร้อน

วันที่ 13 กันยายน 2568 โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ จัดทำโครงการขยะสร้างรายได้ ลดขยะ ลดโลกร้อน โดยนำประชาชน หมู่ที่ 2 ตำบลเขาชะงุ้ม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี และบุคลากรของโครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ จำนวน 40 ราย ศึกษางานต้นแบบการจัดการขยะชุมชนศูนย์เรียนรู้ชุมชนปลอดขยะ Zero Waste ณ บ้านรางพลับ ตำบลกรับใหญ่ อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี เพื่อปลูกฝังจิตสำนึก ให้เกิดความรู้ตระหนักรู้ในการจัดการขยะ การรักษาความสะอาด และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ภายในพื้นที่โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ และชุมชนโดยรอบ

วันที่ 11 สิงหาคม 2568 โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ ร่วมกับผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 2 จัดกิจกรรมรณรงค์ การคัดแยกขยะ โครงการ “ธนาคารขยะ เขาเสด็จจูเนียร์” ในตลาดนั่งยาง ณ พื้นที่โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) เป็นโครงการที่สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงสืบสานพระราชปณิธาน ในการอนุรักษ์ทรัพยากร ของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ได้เริ่มดำเนินการ โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ เป็นต้นแบบในการฟื้นฟูป่า ตามแนวพระราชดำริการปลูกป่า โดยไม่ต้องปลูก เป็นพื้นที่ที่มีพืชพรรณหลากหลาย ทั้งพืชท้องถิ่น และพืชพรรณหายาก ที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์ไว้ โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ จึงได้จัดทำโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เพื่อรักษาทรัพยากรทางพันธุกรรมพืชที่สำคัญ ส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมรวมทั้งส่งเสริมให้เยาวชนประชาชน ตระหนักถึงความสำคัญรู้คุณค่า และใช้ประโยชน์ทรัพยากรได้อย่างยั่งยืน

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ มี 4 กิจกรรมดังนี้

1. กิจกรรมปกป้องทรัพยากร โครงการปกป้องทรัพยากร
2. กิจกรรมสำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากร โครงการสำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากร
3. กิจกรรมปลูกรักษาทรัพยากร โครงการบำรุงรักษาแปลงรักษาทรัพยากร
4. กิจกรรมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรโครงการบำรุงรักษาและปรับปรุงข้อมูลในพิพิธภัณฑ์ดิน

จากการดำเนินงานกิจกรรมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร โครงการบำรุงรักษาและปรับปรุงข้อมูลในพิพิธภัณฑ์ดิน ทำให้โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ มีข้อมูลภายในพิพิธภัณฑ์ดินที่เป็นปัจจุบัน และมีข้อมูลครบถ้วน มีผู้เชี่ยวชาญพิพิธภัณฑ์ดิน ในปีงบประมาณ 2568 จำนวน 360 ราย มีความพึงพอใจในกิจกรรมระดับดีมาก ร้อยละ 94 ระดับดี ร้อยละ 6

งานสนับสนุนโครงการพัฒนา อันเนื่องมาจากพระราชดำริ กรมพัฒนาที่ดิน

โครงการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ

1. ดำเนินการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ จำนวน 800 ไร่ โดยมีกิจกรรม ขุดบ่อ เก็บน้ำ ขุดคูยกร่อง พื้นที่ดำเนินการในตำบลเขาชะงุ้ม ตำบลเตาปูน อำเภอโพธาราม และตำบลปากช่อง อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี แก่เกษตรกร จำนวน 30 ราย
2. ปรับปรุงซ่อมแซมระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ จำนวน 250 ไร่ พื้นที่ดำเนินการ หมู่ 8 ตำบลเขาชะงุ้ม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี แก่เกษตรกร จำนวน 13 ราย
3. ก่อสร้างและซ่อมแซมทางลำเลียง จำนวน 15 กิโลเมตร พื้นที่ดำเนินการ หมู่ 9 และหมู่ 10 ตำบลเขาชะงุ้ม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี แก่เกษตรกร จำนวน 8 ราย

ผลสำเร็จที่ได้จากการดำเนินงาน สามารถช่วยแก้ไขปัญหายาตแล่นน้ำในหน้าแล้ง ปัญหาหน้าท่วมขังในฤดูฝน ให้เกษตรกรสามารถปลูกพืชหลักตามที่ต้องการ ช่วยให้เกษตรกรรู้จักวิธีการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำที่ถูกต้อง และเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์ดินและน้ำ เกษตรกรสามารถใช้พื้นที่ได้อย่างเหมาะสม และเต็มประสิทธิภาพของดิน รู้จักวิธีการปรับปรุงบำรุงดินในพื้นที่ที่ทำการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำของตนเอง สามารถใช้พื้นที่ได้อย่างเหมาะสม และเต็มประสิทธิภาพของดิน ได้รับผลผลิตและรายได้เพิ่มขึ้น

โครงการรณรงค์และส่งเสริม การปลูกหญ้าแฝก

โครงการรณรงค์และส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝก เป็นโครงการที่จัดทำขึ้นเพื่อแก้ปัญหาความเสื่อมโทรมของดิน ลดปัญหาการชะล้างพังทลายของดิน ช่วยอนุรักษ์ดินและน้ำ รักษาความชื้นของดิน ช่วยให้เกษตรกรสามารถใช้ประโยชน์พื้นที่ในการเพาะปลูกพืชได้ โดยดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรปลูกหญ้าแฝกในพื้นที่ของตนเอง และพื้นที่สาธารณะประโยชน์ ซึ่งในปีงบประมาณ 2568 โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ ได้ดำเนินการผลิตกล้าหญ้าแฝก เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกในพื้นที่ขยายผลและผลิตกล้าหญ้าแฝกเพื่อนำไปปลูกในพื้นที่ที่มีปัญหาการชะล้างพังทลายของดิน จำนวน 2,094,600 กล้า

พร้อมทั้งดำเนินการโครงการจัดทำแปลงขยายพันธุ์หญ้าแฝกในพื้นที่โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ และพื้นที่ของเกษตรกร หมู่ 2 ตำบลเขาชะงุ้ม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี ในการนำมาส่งเสริมในรูปแบบของกล้าหญ้าแฝกเปลือยราก พร้อมทั้งดำเนินการจัดทำกล้าหญ้าแฝกแบบชำถุงในโรงเรือน เพื่อใช้ในกิจกรรมต่างๆ และดำเนินการติดตามให้องค์ความรู้ แก่เกษตรกรผู้ใช้ประโยชน์จากหญ้าแฝก การดูแลรักษา และการแปรรูปสร้างมูลค่าจากหญ้าแฝกอีกด้วย

โครงการสาธิตการใช้ปุ๋ยพืชสด

ดำเนินการสาธิตการใช้ปุ๋ยพืชสด (ปอเทือง) ในการปรับปรุงบำรุงดิน ในพื้นที่โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ หมู่ 2 ตำบลเขาชะงุ้ม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี และพื้นที่หมู่บ้านรอบโครงการฯ จำนวน 12 หมู่บ้าน ตำบลเขาชะงุ้ม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี พื้นที่รับประโยชน์ 300 ไร่ ประชากรได้รับประโยชน์ จำนวน 39 ราย

โครงการสาธิตการทำ การใช้ปุ๋ยหมัก พด.

ดำเนินการสาธิตการทำ การใช้ปุ๋ยหมัก พด.ในพื้นที่โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ หมู่ 2 ตำบลเขาชะงุ้ม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี และพื้นที่หมู่บ้านรอบโครงการฯ จำนวน 12 หมู่บ้าน ตำบลเขาชะงุ้ม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี พื้นที่รับประโยชน์ 200 ไร่ ประชากรได้รับประโยชน์ จำนวน 36 ราย

โครงการสาธิตการทำ การใช้น้ำหมักชีวภาพ

ดำเนินการสาธิตการทำ การใช้น้ำหมักชีวภาพ ในพื้นที่โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ บ้านเขาเขียวเขาเสด็จ หมู่ 2 ตำบลเขาชะงุ้ม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี และพื้นที่หมู่บ้านรอบโครงการฯ จำนวน 12 หมู่บ้าน ตำบลเขาชะงุ้ม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี พื้นที่รับประโยชน์ 500 ไร่ ประชากรได้รับประโยชน์ จำนวน 50 ราย

ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

งานประชาสัมพันธ์ การท่องเที่ยวเชิงเกษตรเขาชะงุ้มอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

อ่างเก็บน้ำเขาชะงุ้ม

โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ เป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ที่สมเด็จพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตรที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร มีพระราชดำริให้พัฒนาพื้นที่ดินเสื่อมโทรมให้เป็นแหล่งเรียนรู้ และแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรนิเวศ เพื่อให้ประชาชนได้เข้ามาศึกษาเรียนรู้ นำกลับไปต่อยอดในพื้นที่ของตนเอง สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน อย่างมีความสุข โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ จึงได้จัดทำโครงการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการเกษตรเขาชะงุ้มอันเนื่องมาจากพระราชดำริขึ้น ซึ่งจัดทำในลักษณะของ“พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติที่มีชีวิต” ในรูปแบบแปลงสาธิต และฐานเรียนรู้ มีกิจกรรมการเรียนรู้ภาคทฤษฎี และลงมือปฏิบัติ มีการถ่ายทอดองค์ความรู้ครอบคลุมด้านการพัฒนาดิน การพัฒนาแหล่งน้ำ การพัฒนาป่าไม้สิ่งแวดล้อม การพัฒนาด้านเกษตร และการพัฒนาอาชีพ พร้อมทั้งมีเครือข่ายเชื่อมโยงการท่องเที่ยวไปสู่การท่องเที่ยวของชุมชน

นักท่องเที่ยวและผู้เข้าชม สามารถเลือกทำกิจกรรมที่สนใจได้หลากหลาย เช่น กิจกรรมการศึกษาฐาน กิจกรรมจิตอาสา การพักผ่อนหย่อนใจ ออกกำลังกาย และชิม ช้อป สินค้าของฝาก พร้อมทั้งมีจุดถ่ายรูป เช็กอินที่หลากหลาย ซึ่งในปีงบประมาณ 2568 มีผู้เข้าชมชม จำนวน 149,102 ราย

ปีงบประมาณ 2568 มีผู้เข้าชมชม
โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ
จำนวน 149,102 ราย ดังนี้

ประเภทผู้เยี่ยมชม / ศึกษาดูงาน	จำนวนผู้เยี่ยมชม (ราย)	ร้อยละ
1. เกษตรกร	4,059	2.72
2. นักเรียน / นักศึกษา	11,318	7.59
3. บุคคลทั่วไป	121,633	81.58
4. ภาครัฐ	9,894	6.64
5. เอกชน	2,135	1.43
6. อื่นๆ (ต่างประเทศ)	63	0.04
รวม	149,102	100

จำนวนผู้เยี่ยมชม ปีงบประมาณ 2568

ประชาสัมพันธ์

ต้อนรับคณะศึกษาดูงาน

วันที่ 30 พฤศจิกายน 2567 ให้การต้อนรับ คณะครูและนักเรียนโครงการนักพฤกษศาสตร์น้อย โรงเรียนสาริถุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยฝ่ายประถม จำนวน 50 ราย

วันที่ 22 - 23 มกราคม 2568 ให้การต้อนรับ รองเลขาธิการคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) พร้อมนำคณะเยี่ยมชมบ้านเกษตรกรเครือข่ายขยายผลของโครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ จำนวน 2 แห่ง และเยี่ยมชมงานขยายผลโรงเรียนเครือข่ายฯ จำนวน 1 แห่ง

วันที่ 19 มีนาคม 2568 ให้การต้อนรับคณะกรรมการวิสามัญสมาชิกวุฒิสภา และเจ้าหน้าที่คณะกรรมการธิการวิสามัญการพิทักษ์และเกื้อกูลสถาบันพระมหากษัตริย์ จำนวน 15 ราย

วันที่ 21 พฤษภาคม 2568 ให้การต้อนรับ คณะกองทัพมกไทย และกองทัพมกฟิลิปปินส์ ในกิจกรรมแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ด้านกิจการพลเรือน จำนวน 10 นาย

วันที่ 13 มิถุนายน 2568 ให้การต้อนรับ คณะผู้บังคับบัญชา และผู้เข้ารับการฝึกอบรมนักเรียนโรงเรียนพื้งจำกรมยุทธศึกษาทหารเรือ อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม จำนวน 190 นาย

วันที่ 24 กรกฎาคม 2568 ให้การต้อนรับ คณะกรรมการคุ้มครองแห่งชาติสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวเพื่อการแก้ไขปัญหาระเบิดที่ยังไม่ระเบิดที่ตกค้างอยู่ในประเทศ และคณะเจ้าหน้าที่ศูนย์ปฏิบัติการทุบระเบิดแห่งชาติ จำนวน 30 ราย

วันที่ 18 กันยายน 2568 ให้การต้อนรับคณะเจ้าหน้าที่ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (NRES) แห่งประเทศมาเลเซีย จำนวน 6 ราย

จิตอาสาพัฒนา

โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

วันที่ 28 ตุลาคม 2567 จัดกิจกรรม บำรุงรักษาแนวหญ้าแฝกและต้นประดู่ป่าทรงปลูก เนื่องในวันรักต้นไม้ประจำปีของชาติ (National Annual Tree care Day) ซึ่งตรงกับวันที่ 21 ตุลาคม ของทุกปี เพื่อน้อมรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี และสร้างจิตสำนึกในการร่วมกันอนุรักษ์ ดิน น้ำ และป่าไม้อย่างยั่งยืน

วันที่ 25 พฤศจิกายน 2567 ให้การต้อนรับ คณะผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ บริษัท คิวพี (ประเทศไทย) จำกัด จำนวน 50 ราย ร่วมกับปลูกต้นไม้และใส่ปุ๋ยต้นกาแฟ ในโครงการ “คิวพีปลูกป่า จำนวน 5,000 ต้น” และวันที่ 22 มิถุนายน 2568 ร่วมกับ TOYOTA CO-OPERATION CLUB ในโครงการ “TCC Tree Plantation 4 Year 2025 ร่วมใจปลูกป่า ปีที่ 4 ” ร่วมกับปลูกกล้าไม้ยืนต้น จำนวน 1,000 ต้นและปลูกกล้าหญ้าแฝกจำนวน 2,500 กล้า โดยมีผู้ร่วมกิจกรรม 400 ราย

วันศุกร์ ที่ 16 พฤษภาคม 2568 จัดกิจกรรมปลูกต้นไม้เนื่องในวันต้นไม้ประจำปีของชาติ 2568 โดยร่วมกับปลูกต้นไม้ จำนวน 200 ต้น ได้แก่ ต้นสัก ต้นอินทนิล ต้นหว้า ต้นเสลา มะค่าโมง เป็นต้น

ล้อมวลชนสำญจร สืบสานพระราชดำริ @เขาชะงุ้ม

วันที่ 24 - 25 กุมภาพันธ์ 2568 นางสาวกฤษณา ทิฆาตธรรมา รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาวิจัยการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ให้การต้อนรับ คณะล้อมวลชนสำญจร สืบสานพระราชดำริ ประจำปี 2567 ครั้งที่ 3 พื้นที่ภาคกลาง จังหวัดราชบุรี โดยนำคณะศึกษาเยี่ยมชมการดำเนินงานภายในโครงการศึกษาวิจัยการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ และงานขยายการศึกษาพัฒนาสู่พื้นที่รอบโครงการฯ ดังนี้

วันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2568 นำคณะล้อมวลชนศึกษาดูงานการดำเนินงานภายในพื้นที่โครงการศึกษาวิจัยการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ โดยมี นางสาววริษฐา สงวนเสริมศรี รองผู้ว่าราชการจังหวัดราชบุรี กล่าวต้อนรับคณะล้อมวลชน และแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวของจังหวัดราชบุรี นางสาวกฤษณา ทิฆาตธรรมา รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาวิจัยการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มอันเนื่องมาจากพระราชดำริ กล่าวแนะนำการดำเนินงานและการขยายผลของโครงการฯ พร้อมทั้งนำคณะเยี่ยมชมกิจกรรม ดังนี้ งานพัฒนาป่าไม้ แปลงสาธิตการปลูกหญ้าแฝก แปลงสาธิตการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ การปลูกผักในภาชนะเหลือใช้ ฐานเรียนรู้การทำจุลินทรีย์สังเคราะห์แสง ฐานเรียนรู้การเลี้ยงไส้เดือนดิน และเยี่ยมชมร้านค้าเขาชะงุ้มอ้อป & คาเฟ่ ร้านค้าเกษตรกรเครือข่าย พร้อมทั้งนำคณะเยี่ยมชมกิจกรรมของโรงเรียนเครือข่ายขยายผลฯ โรงเรียนวัดนางแก้ว หมู่ที่ 3 ตำบลนางแก้ว อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี

วันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2568 นำคณะล้อมวลชนเยี่ยมชมบ้านเกษตรกรเครือข่ายขยายผล จำนวน 2 ราย ได้แก่ บ้านนายสามารถ พูลเกษม (สวนเกษตรสามารถ) หมู่ 7 ตำบลเตาปูน อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี ชมการบริหารจัดการพื้นที่ด้วยเกษตรทฤษฎีใหม่ การให้น้ำพืชด้วยระบบอัจฉริยะ และเยี่ยมชมบ้านนายสุกัญญา สุภาพงศ์ (สวนยายเหรียญ) หมู่ 7 ตำบลเตาปูน อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี ศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริด้านเกษตรผสมผสาน ชมการเลี้ยงผึ้งชันโรง และการแปรรูปสมุนไพร

ผู้ว่าพาออกกำลังกาย

และร่วมจัดประชุมขับเคลื่อนและติดตามนโยบายของรัฐบาลกระทรวง และจังหวัดราชบุรี

ร่วมจัดประชุมขับเคลื่อนและติดตามนโยบายของรัฐบาล
กระทรวง และจังหวัดราชบุรี

วันที่ 17 มิถุนายน 2568 เวลา 14.00 น. นางสาวกฤษณา ทิวาตรี รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มเนื่องมาจากพระราชดำริ ร่วมจัดประชุมขับเคลื่อนและติดตามนโยบายของรัฐบาล กระทรวง และจังหวัดราชบุรี หรือเรียกว่า สภากาแฟจังหวัดราชบุรี ซึ่งจัดภายใต้ธีม “จับกาแฟแล้วชาวไทย” ณ โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ โดยมีนางสาวฐิติลักษณ์ คำพา ผู้ว่าราชการจังหวัดราชบุรี เป็นประธานประชุม พร้อมทั้งหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หน่วยงานในสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี เข้าร่วมการประชุม โดยการจัดกิจกรรมนี้เป็นการเปิดโอกาสให้ หัวหน้าส่วนราชการ หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ได้พบปะ พูดคุย ประชุมหารือ รวมถึงประชาสัมพันธ์การดำเนินงานโครงการและโครงการต่างๆ ระหว่างหน่วยงาน ในการบูรณาการการทำงานร่วมกัน

ผู้ว่าพาออกกำลังกาย เดิน-วิ่งเพื่อสุขภาพ

วันที่ 17 มิถุนายน 2568 เวลา 16.30 น. นางสาวกฤษณา ทิวาตรี รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มเนื่องมาจากพระราชดำริ พร้อมด้วยเจ้าหน้าที่โครงการฯ ร่วมจัดกิจกรรมผู้ว่าพาออกกำลังกาย เดิน-วิ่งเพื่อสุขภาพ โดยมีนางสาวฐิติลักษณ์ คำพา ผู้ว่าราชการจังหวัดราชบุรี เป็นประธานเปิดงานฯ พร้อมด้วยหัวหน้าส่วนราชการ ข้าราชการ และประชาชนในพื้นที่เข้าร่วมกิจกรรม จำนวนกว่า 400 คน ในการเดิน-วิ่ง ตลอดเส้นทางศึกษาดูงานของโครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ ระยะทาง 5 กิโลเมตร และเส้นทางศึกษารธรรมชาติ เขื่อนชลประทานชลประทานชลประทาน ระยะทาง 570 เมตร ซึ่งกิจกรรมในครั้งนี้จัดเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนออกกำลังกายเป็นประจำสม่ำเสมอ ให้มีสุขภาพที่แข็งแรงทั้งกาย ใจ และเป็นการประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆ ของโครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ อีกด้วย

เปิดตลาดนั่งยาง

@ โครงการพระราชดำริเขาชะงุ้ม

ตลาดนั่งยาง คือ สถานที่เปิดพื้นที่ให้เกษตรกร นำผลผลิตที่ปลอดภัยและมีทั้งพืช ผัก ผลไม้ รวมถึงผลิตภัณฑ์แปรรูปจากชุมชนมาจำหน่ายด้วยตนเอง ภายใต้บรรยากาศร่มรื่นของต้นยางนา ซึ่งได้รับการขนานนามว่าเป็น “ไม้ของพระราชฯ” ด้วยบทบาทสำคัญต่อระบบนิเวศ เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมไทย ตลาดแห่งนี้เป็นที่พิกใจของผู้มาเยือนทุกช่วงวัย ตลาดนั่งยางไม่ใช่แค่ตลาดขายของ แต่เป็นผืนป่าเล็กๆ ที่มีหัวใจ แห่งการอนุรักษ์ เรียนรู้ และเสริมสร้างพลังใจใหม่ ในวิถี “พอดี” และ “ยั่งยืน”

ตลาดนั่งยาง พื้นที่สีเขียว ภายใต้บรรยากาศร่มรื่นของ "ต้นยางนา"

วันที่ 9 สิงหาคม 2568 โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ จัดงานเปิด “ตลาดนั่งยาง” อย่างเป็นทางการ โดยมี นางสาววิษฐา สงวนเสริมศรี รองผู้ว่าราชการจังหวัดราชบุรี เป็นประธานในพิธีเปิดงาน ซึ่งจัดขึ้น ณ โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี พิธีเปิดเป็นไปอย่างคึกคัก ท่ามกลางการมีส่วนร่วมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งในระดับจังหวัด และท้องถิ่น ทั้งนี้ นางสาวกฤษณา ทิวกาตรี รักษาการในตำแหน่ง ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาเขาชะงุ้มอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นผู้กล่าวรายงานการเปิดงาน พร้อมด้วย นายคำนิง แสงคำ ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 10 คณะกรรมการบริหารจัดการตลาดนั่งยาง และผู้นำชุมชนเข้าร่วมงานในครั้งนี้ด้วย

พร้อมทั้งจัดกิจกรรมบริการประชาชนเนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง และงานเปิดตลาดนั่งยาง ในวันที่ 9 - 12 สิงหาคม 2568 ซึ่งมีกิจกรรมดังนี้

- กิจกรรมเปิดตลาดนั่งยาง ชิม ช้อป บูฟเฟต์หม่อไ้ และอาหารพื้นบ้าน รับจำหน่ายผัก ผลไม้ ปลอดภัย ไร้สารพิษ ผลิตภัณฑ์แปรรูป และร้านค้าชุมชน
- กิจกรรม เชื้ออิน ชิมชาดอกดาวเรือง
- กิจกรรมสร้างลายบนถุงผ้าด้วยดาวเรือง
- กิจกรรมรักไม่รู้โรย
- กิจกรรมธนาคารขยะ
- กิจกรรมการแข่งขันขุดบะเพรา
- บัณฑิตอาสาช่วยโครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ

ทั้งนี้ได้สนับสนุนต้นไม้ยืนต้น จำนวน 3,000 ต้น กล้าผัก จำนวน 5,000 ต้น มูลไส้เดือนดิน และจุลินทรีย์สารเร่งซูเปอร์พด. แก่ผู้มาเยี่ยมชม และร่วมกิจกรรม

มีนักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชม จำนวน 12,000 ราย
ยอดจำหน่ายสินค้าในตลาด จำนวน 487,704 บาท

ตลาดนั่งยาง
เปิดทุกวันเสาร์ อาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์ เวลา 08.00 - 15.00 น.

กิจกรรมพิเศษ @ ตลาดนั่งยาง

- ร้านค้าชุมชน ของดี เขาชะงุ้ม

- กิจกรรมรักไม่รู้โรย

- กิจกรรมแข่งขันส้มตำลีลา

- กิจกรรมแข่งขันหุงข้าวเตาถ่าน

- รถรางนำเที่ยวชมโครงการฯ

- กู่ดาวเรือง

- สวนไม้ดอกไม้ประดับ

จัดงานวันน้อมรำลึกก่อตั้งโครงการฯ และงานวันดินโลก ปี 2567

วันที่ 26 ธันวาคม 67 – 5 มกราคม 68

วันที่ 26 ธันวาคม 2567 โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ จัดพิธีเปิดงานวันน้อมรำลึกก่อตั้งโครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มอันเนื่องมาจากพระราชดำริและวันงานดินโลก ปี 2567 “4 ทศวรรษ ฟื้นป่าและแผ่นดินที่พ่อสร้าง” ได้รับเกียรติจาก พลอากาศเอก ชลิต พุกผาสุข องคมนตรี รองประธานกรรมการบริหารโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นประธานในพิธีเปิดงาน นายปิยพงศ์ ชูวงศ์ รองผู้ว่าราชการจังหวัดราชบุรี กล่าวต้อนรับ นายศุภรัชต์ อินทราวุธ รองเลขาธิการคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ กล่าวรายงานการจัดงาน พร้อมด้วย ดร.สุมิตรา วัฒนา รองอธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน นายคำเนิง แสงจำ ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 10 นางสาวกฤษณา ทิวาตรี รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มอันเนื่องมาจากพระราชดำริ หัวหน้าส่วนราชการ และประชาชนทั่วไป เข้าร่วมพิธีเปิดงานโดยพร้อมเพรียงกัน

โอกาสนี้ องคมนตรี ได้มอบเกียรติบัตรแก่เกษตรกรที่ชนะการประกวด “เกษตรกรน้อมนำเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเกษตรที่ยั่งยืน” จำนวน 3 ราย และมอบเกียรติบัตร ให้แก่นักเรียนที่ชนะการประกวด วาดภาพบอร์ดกระดานดำ จำนวน 3 โรงเรียน พร้อมทั้งเยี่ยมชมนิทรรศการ 4 ทศวรรษ ฟื้นป่าและแผ่นดินที่พ่อสร้าง ร้านจำหน่ายผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร นั่งรถรางเยี่ยมชมพื้นที่โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ และปล่อยปลาริมอ่างเก็บน้ำเขาชะงุ้ม

- ซึ่งงานในครั้งนี้จัดขึ้นระหว่างวันที่ 26 ธันวาคม 2567 - 5 มกราคม 2568 ณ โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ หมู่ 2 ตำบลเขาชะงุ้ม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี
- มีผู้เข้าเยี่ยมชมงาน จำนวน 72,349 ราย ยอดจำหน่ายสินค้า 4,934,995 บาท

พิธีทำบุญเนื่องในวันน้อมรำลึกก่อตั้งโครงการฯ

วันที่ 4 มกราคม 2568 โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ จัดพิธีทำบุญตักบาตร เพื่อถวายเป็นพระราชกุศลเนื่องในวันน้อมรำลึกการก่อตั้งโครงการวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ 4 ทศวรรษ ผืนป่าและแผ่นดินที่พ่อสร้าง ซึ่งมีพระราชดำริ ให้จัดตั้งขึ้น เมื่อวันที่ 4 มกราคม 2528

โดยมี นายคำนิง แสงขำ ผู้อำนวยการสำนักงาน พัฒนาที่ดินเขต 10 นางสาวกฤษณา ทิวาตรี รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มอันเนื่องมาจากพระราชดำริบุคลากรของโครงการฯ หัวหน้าส่วนราชการ และประชาชนทั่วไปร่วมทำพิธีโดยพร้อมเพรียงกัน

4 มกราคม 2528 “วันก่อตั้งโครงการพระราชดำริเขาชะงุ้ม”

ภาพกิจกรรมภายในงาน

การประกวดปลูกผักในภาชนะเหลือใช้

การประกวดภาพถ่าย

การประกวดวาดภาพบอร์ดกระดานดำ

ร้านค้าชุมชน ของดีราชบุรี

นิทรรศการ 4 ทศวรรษ
ผืนป่าและแผ่นดินที่พ่อสร้าง

แจกกล้าผัก
และต้นไม้

รถรางเที่ยวชมโครงการฯ

สาธิต ถ่ายทอดความรู้

กิจกรรม
D.I.Y.

ทุ่งทานตะวัน

จัดนิทรรศการ เผยแพร่องค์ความรู้

จัดนิทรรศการ “**หญ้าแฝกสร้างดิน สร้างมูลค่า**”
วันที่ 19 ธันวาคม 2567 ณ สถานีพัฒนาที่ดินสมุทรปราการ
อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ

จัดนิทรรศการ “**หญ้าแฝกห่มดิน สร้างอาชีพ**”
วันที่ 5 มีนาคม 2568 ในงานเปิดบ้านวิชาการ เสริมสร้าง
ความรู้ ผู้ทักษะอาชีพ โรงเรียนเทศบาลวัดไทรอารีรักษ์
(มณีวิทยา) ณ หอประชุมเทศบาลเมืองโพธาราม (ริมน้ำ)
อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี

จัดนิทรรศการ “**นวัตกรรมปลูกดิน พระเอก
ของการทำเกษตรอินทรีย์**” วันที่ 9 พฤษภาคม 2568
ณ งานแก่นจันทร์เกษตรแฟร์ 2025 ตลาดศรีเมือง
อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

จัดนิทรรศการ “**Test Kit For Kid**”
วันที่ 7 สิงหาคม 2568 ในงานสัปดาห์วันวิทยาศาสตร์
แห่งชาติ ซึ่งจัดงานในวันที่ 7-8 สิงหาคม 2568
ณ หอประชุมรัตนพลุกษ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้าน
จอมบึง อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี

เกษตรกรตัวอย่าง

น้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเกษตรที่ยั่งยืน

“

โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ ดำเนินงานในรูปแบบบูรณาการโดยเป็นศูนย์วิจัย สาธิต และทดสอบวิธีการฟื้นฟู และปรับปรุงดินเสื่อมโทรมให้สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นต้นแบบส่งเสริมอาชีพแก่เกษตรกร นอกจากภารกิจหลักในพื้นที่แล้ว โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ ยังได้ขยายผลองค์ความรู้สู่ชุมชนโดยการจัดอบรม ถ่ายทอดองค์ความรู้การจัดการดิน น้ำ ปืช รวมถึงการสร้างมูลค่าเพิ่ม ผ่านการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรให้แก่เกษตรกรใน 12 หมู่บ้านรอบโครงการฯ และพื้นที่ใกล้เคียงอย่างต่อเนื่อง ทำให้ปัจจุบันเกิดเครือข่ายเกษตรกรผู้มุ่งมั่น และประสบความสำเร็จขึ้นหลายรายเพื่อเชิดชูเกียรติและยกย่องเกษตรกรตัวอย่างโครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ จึงได้จัดการประกวดภายใต้หัวข้อ “เกษตรกรน้อมนำเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเกษตรที่ยั่งยืน” ซึ่งในปี 2568 มีเกษตรกรเข้าร่วมนำเสนอผลงาน รวมทั้งสิ้น 6 ราย

”

การเลี้ยง
ชันโรง

การเลี้ยง
ไก่ไข่

นายสุกิจ สุภาพงศ์
สวนยายเหรีญ

ช่องทางการติดต่อ

- 🏠 2/2 หมู่ 7 ตำบลเตาปูน อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี
พิกัดแปลง : E579295 N1519839 Zone 47
- ☎ 081-7636154
- 📌 ร้านบัวกลางเนิน ผลิตภัณฑเพื่อสุขภาพราชบุรี

"ตามรอยเท้าพ่อ สานต่องานอาชีพ เป็นแบบอย่างที่ดีต่อสังคม"

พื้นที่แปลงเกษตร : ทำเกษตรจำนวน 3 ไร่
แรงบันดาลใจสู่ความสำเร็จ

การทำเกษตรแบบผสมผสานวิถีพอเพียง การแบ่งปันผลผลิตกับชุมชน การเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ เช่น การทำสมุนไพรเพื่อสุขภาพ ผลิตภัณฑ์เครื่องสำอาง การเลี้ยงผึ้งโพรงไทย และชันโรง เพื่อป้องกันให้เป็นพื้นที่ปลอดภัยจากสารเคมี น้อมนำตามคำสอนของพ่อสู่การปฏิบัติที่ยั่งยืน

รายได้เฉลี่ยต่อปี
300,000 บาท

ความเชี่ยวชาญ : การเลี้ยงผึ้งโพรงไทยและชันโรง และการแปรรูปสมุนไพรเพื่อสุขภาพ
กิจกรรมที่โดดเด่น : การรวมกลุ่มเลี้ยงผึ้ง (ผึ้งโพรงไทยและชันโรง) การปลูกพืชสมุนไพร (โพล ย่านางแดง ขมิ้นอ้อย วานเอนเหลียง)
ผลิตภัณฑ์แปรรูป : น้ำมันโพล โลชั่นนวดผ่อนคลาย น้ำดื่มมะพร้าว สบู่ก้อนสมุนไพรย่านางแดง สบู่เหลวย่านางแดงน้ำผึ้งชันโรง แชมพูสระผม 5 กลิ่น และยาหม่องสมุนไพร
กิจกรรมเรียนรู้ดูงาน : การทำเกษตรแบบผสมผสานวิถีพอเพียง การเลี้ยงผึ้งโพรง การเลี้ยงชันโรง และการแปรรูปสมุนไพร

"ชื่อสัตย์ ปิรงใส ใส่ใจสิ่งแวดล้อม น้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง"

พื้นที่แปลงเกษตร : ทำเกษตรจำนวน 9.75 ไร่

แรงบันดาลใจสู่ความสำเร็จ

การน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

รายได้เฉลี่ยต่อปี
95,000 บาท

ความเชี่ยวชาญ : เกษตรอินทรีย์ เกษตรทฤษฎีใหม่ และเกษตรผสมผสาน
กิจกรรมที่โดดเด่น : การผลิตข้าวอินทรีย์ การปลูกไม้ผลระบบอินทรีย์แบบผสมผสาน (มะพร้าวน้ำหอม ส้มโอ ทุเรียน) และการเลี้ยงไก่อาราณัติ
กิจกรรมเรียนรู้ดูงาน : ฐานเรียนรู้การเลี้ยงแพะแดง การทำจุลินทรีย์สังเคราะห์แสงจากใบทองหลาง การใช้ระบบน้ำอัจฉริยะในแปลงผักยกแคร่ การเลี้ยงไส้เดือนดิน และการปลูกพืชระบบเกษตรอินทรีย์

นายชกดี ตั้งจิตร
สวนโชคสมบูรณ์เกษตรอินทรีย์

ช่องทางการติดต่อ

- 🏠 55/1 หมู่ 8 ตำบลนางแก้ว อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี
พิกัดแปลง : E581910 N1513447 Zone 47
- ☎ 089-9133014
- 📌 สวนโชคสมบูรณ์เกษตรอินทรีย์

นายสามารถ พูลเกษม
สวนเกษตรสามารถ

ช่องทางการติดต่อ

- 🏠 11/2 หมู่ 7 ตำบลเตาปูน อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี
พิกัดแปลง : E578764 N1519648 Zone 47
- ☎ 089-9187311
- 📌 ท่านสามารถ พูลเกษม (รพช.ร.)

"ไม่มีอะไรที่ทำได้ คิด ศึกษาแล้วทำ"

พื้นที่แปลงเกษตร : ทำเกษตรจำนวน 4 ไร่

แรงบันดาลใจสู่ความสำเร็จ

การปรับเปลี่ยนการทำเกษตรแบบพืชเชิงเดี่ยวมาเป็นเกษตรผสมผสาน โดยเข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ ตามแนวพระราชดำริของพ่อหลวง ปลูกพืชทุกชนิดที่สร้างรายได้ ปรับปรุงดิน ทำปุ๋ยสัตว์เลี้ยงจิ้งจอก ไก่พื้นเมือง ทำปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพใช้เอง การรดน้ำแปลงไม้ผลด้วยระบบน้ำอัจฉริยะ โดยใช้แรงงานเพียงคนเดียว นำไปสู่ความสำเร็จในการดำรงชีวิตได้อย่างยั่งยืน

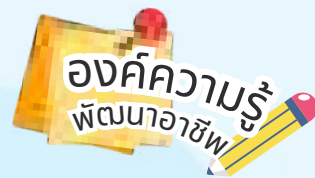

รายได้เฉลี่ยต่อปี
76,000 บาท

ความเชี่ยวชาญ : การทำเกษตรทฤษฎีใหม่แบบผสมผสาน
ผลผลิตที่โดดเด่น : ดอกแค กล้วยน้ำว้า มะพร้าวน้ำหอม ไก่พื้นเมือง และข้าว
กิจกรรมเรียนรู้ดูงาน : การทำเกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรผสมผสาน และระบบน้ำอัจฉริยะ

การเลี้ยงไส้เดือนดิน

เพื่อผลิตปุ๋ยอินทรีย์

วิธีการเลี้ยง

1. เตรียม Bedding นำมูลวัว 100 % ผสมน้ำเปล่า 50-60 % นมกทิ้งไว้ 14 วัน
2. ใส่ Bedding 2/3 ของวงบ่อซีเมนต์ พร้อมเจาะรูระบายน้ำ รดน้ำให้ชุ่มและนำ ตัวไส้เดือน 1 กิโลกรัม ป้อนเลี้ยง
3. การให้ความชื้นระหว่างที่เลี้ยง ช่วงอาทิตย์แรกสามารถรดน้ำให้ความชื้นได้ รดจนกว่าจะเห็นว่ามีน้ำไหลออกจากรูระบายน้ำ หลังจากนั้นก็งดน้ำ
4. เลี้ยงทิ้งไว้ ระยะเวลาเดือนครึ่ง สามารถเก็บผลผลิตมูลไส้เดือนดิน ตัวไส้เดือนดิน และน้ำหมักมูลไส้เดือนดิน มาใช้ได้

Trick

- Bedding นำนมกนานเกิน 1 เดือน
- ไม้เศษผัก/ผลไม้ฝังกลบในอาหารเลี้ยง เสมือน การตัดหญ้ากับไส้เดือน ทำให้มีประชากรเพิ่มขึ้น
- โรงเลี้ยงต้องมีอากาศถ่ายเทดี
- จำเป็นต้องเปลี่ยน Bedding ใหม่อีกเวลา

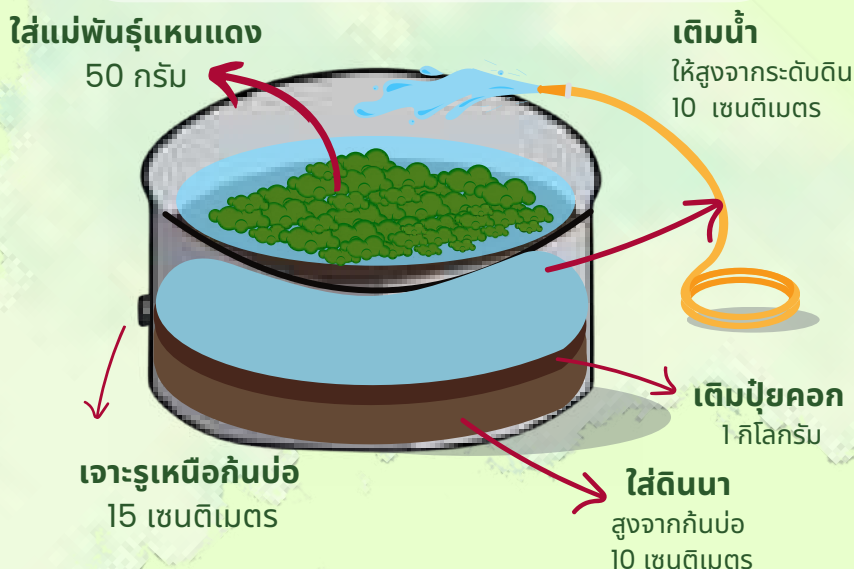
การเลี้ยงแหนแดง ไม่ยากอย่างที่คิด

แหนแดงในประเทศไทยพบอยู่ 2 สายพันธุ์คือ

- **อะซอลล่า พินนาต้า (AZOLLA PINNATA)**
สายพันธุ์ดั้งเดิมในประเทศไทย
- **อะซอลล่า ไมครอฟิลล่า (AZOLLA MICROPHYLLA)**
ปรับปรุงพันธุ์ โดยกรมวิชาการเกษตร จนได้แหนแดงที่มีขนาดใหญ่
ขยายพันธุ์ได้เร็ว ให้ผลผลิตสูงกว่าสายพันธุ์พื้นเมืองถึง 10 เท่า
เพาะเลี้ยงง่าย เจริญเติบโตและเพิ่มปริมาณ ได้อย่างรวดเร็ว

วิธีการเลี้ยงแหนแดง

บ่อซีเมนต์ ขนาด 80 เซนติเมตร สูง 40 เซนติเมตร

ระยะเวลาในการเพาะเลี้ยง

- 14 วัน หลังใส่แม่พันธุ์แหนแดง ในบ่อแม่พันธุ์
แหนแดงจะโตเต็มบ่อ สามารถนำไปขยายต่อได้
- นำแหนแดงจากบ่อแม่พันธุ์ ไปเลี้ยงในบ่อขยาย
ประมาณ 3-4 สัปดาห์ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

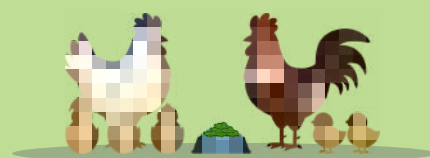
แหนแดง
มีไนโตรเจน
เป็นองค์ประกอบ
สูงถึง 4.6%

ประโยชน์ของแหนแดง

- ลดต้นทุนปุ๋ยไนโตรเจน
และธาตุอาหารชนิดอื่น
เช่น โพแทสเซียมได้

- เพิ่มอินทรียวัตถุให้แก่ดิน
ทำให้ดินอุดมสมบูรณ์ ปรับโครงสร้างดิน

- สามารถนำไปเป็นอาหารสัตว์ได้
เพราะเป็นแหล่งโปรตีนสูงถึง 30 %

เขาชะงุ้มชื้อป & คาเฟ่

Khao Changum Shop & Cafe

SHOP NOW

เขาชะงุ้มชื้อป & คาเฟ่ ศูนย์รวมผลผลิตและรายได้ของชุมชน

ร้านเขาชะงุ้มชื้อป เริ่มก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2557 เพื่อช่วยส่งเสริมและพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกรในชุมชน ร้านเขาชะงุ้มชื้อป นี้ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลาง ที่ให้เกษตรกรได้นำผลผลิตคุณภาพ มาวางจำหน่ายโดยตรง ไม่ว่าจะเป็นพืชผักปลอดสารพิษ และผลิตภัณฑ์แปรรูปที่ทำจากผลผลิตทางการเกษตร

เป้าหมายของเราคือการสร้าง ช่องทางการขาย ที่มั่นคงเพื่อเพิ่มรายได้ และสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจให้กับชาวบ้านในชุมชน เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นได้อย่างยั่งยืน

ตำลึงผง

ไร่สุขพ่วง

ตำลึง พืชพื้นบ้าน ที่ได้รับการแปรรูปจากไร่สุขพ่วง จนกลายเป็น "ผงตำลึง" ซูเปอร์ฟู้ดคุณภาพสูงของไทย ไร่สุขพ่วงได้พัฒนาผลิตภัณฑ์ตำลึงผง ผ่านการแลกเปลี่ยนความรู้ด้านการแปรรูปกับโครงการพระราชดำริ เขาชะงุ้ม อย่างต่อเนื่อง โครงการฯ นี้ยังเป็นช่องทางสำคัญในการจัดจำหน่ายสินค้าของไร่สุขพ่วง เพื่อส่งมอบผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ สู่ผู้บริโภคและสร้างรายได้ที่ยั่งยืนในชุมชน

ตำลึงผงมีปริมาณวิตามินสูง ช่วยบำรุงสายตา บำรุงผิวพรรณ ต้านอนุมูลอิสระ กลิ่นหอม กลมกล่อม และ "ไม่มีคาเฟอีน"

ไร่สุขพ่วง : Rai Sukphoang

แชมพูน้ำมันมะพร้าว

สวนขยายเหรียญ

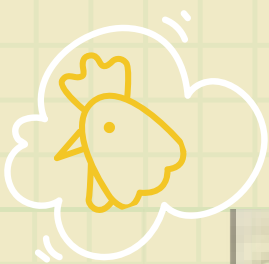
แชมพูน้ำมันมะพร้าว ผลิตจากวัตถุดิบคุณภาพที่ผ่านกรรมวิธีการแปรรูปจากสวนขยายเหรียญ ซึ่งเป็นเกษตรกรเครือข่ายของโครงการพระราชดำริเขาชะจุ่ม สวนขยายเหรียญยังได้รับการตั้งเป็นศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริ ซึ่งเป็นผู้ที่มีองค์ความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านเกษตรอินทรีย์ และเกษตรผสมผสาน

แชมพูน้ำมันมะพร้าว มีคุณสมบัติเด่นในการบำรุงผมให้ นุ่ม ชุ่มชื้น ลดผมแห้งแตกปลาย อ่อนโยน และมีกลิ่นหอมมะพร้าว อ่อน ๆ ที่ช่วยให้รู้สึกผ่อนคลาย ผลิตภัณฑ์นี้ได้รับมาตรฐาน OTOP ซึ่งเป็นเครื่องยืนยันถึงคุณภาพและความใส่ใจในทุกขั้นตอนการผลิต

ร้านบัวกลางเนิน ผลิตกันท์เพื่อสุขภาพราชบุรี

ข้าวตังพัชณี

ไม่ม่น้ำมัน

BEST SELLER

ข้าวตังพัชณี ข้าวตังสูตรเฉพาะของเมืองราชบุรี ทำจากข้าวหอมมะลิ มีสองรสชาติยอดนิยม คือ หน้าพริกเผาไก่หยอง รสเข้มข้นจัดจ้าน และหน้าธัญพืชน้ำผึ้ง รสกลมกล่อม หอม กรอบ ดีต่อสุขภาพ ข้าวตังพัชณีได้รับความนิยมและเสียงตอบรับที่ดีจากผู้บริโภค ถือเป็นสินค้าขายดีที่สุด (**Best Seller**) ในกลุ่มสินค้าประเภทอาหาร ในช่วงปีที่ผ่านมา ข้าวตังพัชณีได้พัฒนาสินค้าทั้งด้านรสชาติ ขนาดแผ่น และบรรจุภัณฑ์ให้ตรงตามความต้องการของตลาด โดยได้รับคำแนะนำจากโครงการพระราชดำริเขาชะจุ่ม ร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอโพธาราม

ข้าวตังพัชณี

4 ทศวรรษ

ฟื้นป่า และแผ่นดินที่พ่อสร้าง
โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้ม
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ทศวรรษที่ 1 (พ.ศ. 258 - 2537)

เริ่มต้นพัฒนา ฟื้นผืนดิน คืนผืนป่า

พลตำรวจตรีทักษ์ ปัทมสิงห์ ณ อยุธยา น้อมเกล้าฯ ถวายที่ดินเสื่อมโทรม
พื้นที่ 694 ไร่ แต่ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดช
มหาราชบรมนาถบพิตร

วันที่ 4 มกราคม 2528 ทรงพระราชทานชื่อโครงการนี้ว่า “โครงการ
ศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้ม”

ต่อมา วันที่ 26 พฤศจิกายน 2529 ได้เสด็จฯ ทอดพระเนตรโครงการศึกษา
วิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ เป็นครั้งแรก และมีพระราชดำริให้ศึกษาหาวิธี
ปรับปรุงดินเสื่อมโทรมให้สามารถใช้ เพาะปลูกได้ และเมื่อวันที่ 8 มิถุนายน 2535
เสด็จฯ ทรงงานในโครงการฯ ครั้งที่ 2 มีพระราชดำริให้ดำเนินการศึกษา ทดสอบ
ปลูกหญ้าแฝก บริเวณพื้นที่อ่างเก็บน้ำเขาชะงุ้ม

ทศวรรษที่ 2 (พ.ศ. 2538 - 2547)

ศึกษา วิจัย สาธิต ทดสอบ สร้างองค์ความรู้พัฒนาพื้นที่

ในทศวรรษที่ 2 เน้นการศึกษา วิจัย และสร้างองค์ความรู้ โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดิน
เสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ ได้ดำเนินงานวิจัยโดยเฉพาะการศึกษาหญ้าแฝกเพื่อฟื้นฟูดิน การสำรวจ
นิเวศวิทยาของป่าบริเวณเขาเขียว และการทดสอบการปลูกพืชชนิดต่างๆ ในพื้นที่โครงการฯ

วันที่ 15 กรกฎาคม 2539 พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดช
มหาราช บรมนาถบพิตร เสด็จฯ ทรงงานโครงการฯ ครั้งที่ 3 มีพระราชดำริให้ดูแลรักษาป่าโดย
ไม่รบกวน เพื่อให้ป่าเต็งรังฟื้นคืนสภาพเป็นป่าเบญจพรรณได้เองภายในระยะเวลา 30 - 40 ปี

ทศวรรษที่ 3 (พ.ศ. 2548 - 2557)

พัฒนาโครงสร้างและแหล่งเรียนรู้ สู่แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ในทศวรรษที่ 3 โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ ได้จัดทำแปลงสาธิต
และจุดเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น แปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ในพื้นที่อับฝน การเลี้ยงไล่เดือนดิน
พิพิธภักดีดิน และการสร้างอาคารจำหน่ายผลิตภัณฑ์เพื่อเป็นจุดจำหน่ายสินค้าชุมชน รวมถึง
จัดกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงเกษตร และในปี 2553 ได้จัดงาน “ชมศูนย์ศึกษาฯ พัฒนาความรู้”
ขึ้นเป็นปีแรก ต่อมาในปี 2555 ได้รับการจัดตั้งเป็น ศูนย์ศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรม
เขาชะงุ้มอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อย่างเป็นทางการ

ทศวรรษที่ 4 (พ.ศ. 2558 - 2567)

สร้างเครือข่าย ขยายผลการพัฒนา ยกระดับการบริการ

ในทศวรรษที่ 4 โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ เน้นการสร้างเครือข่าย
และการถ่ายทอดองค์ความรู้ไปยังกลุ่มเกษตรกรเครือข่าย โรงเรียน และผู้สนใจ เพื่อพัฒนาอาชีพ
อย่างยั่งยืน โครงการฯ ได้รับเลือกเป็นสถานที่จัดงาน วันดินโลก ในปี 2560 และ ปี 2562 สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จฯ ทรงเปิด
งานวันดินโลกปี 2562 และเสด็จฯ ทอดพระเนตรโครงการฯ อีกครั้งในปี 2563

ด้านการท่องเที่ยว ปี 2566 โครงการฯ ได้รับรางวัลในการประกวดรางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย ครั้งที่ 14 โดยได้รับรางวัล
ยอดเยี่ยม Thailand Tourism Gold Awards ประเภทแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ และรางวัลดีเด่น Thailand Tourism Silver Awards
ประเภทการท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำเพื่อความยั่งยืน และในปี 2567 พื้นที่เกษตรกรเครือข่าย ได้รับจัดตั้งเป็นศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริ
จำนวน 90 แห่ง

รายงานประจำปี 2568

โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้ม อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

คณะอำนวยการ

1. นายคำนึ่ง แสงขำ	ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 10
2. นางสาวกฤษณา ทิวาตรี	รักษาการในตำแหน่ง ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้ม อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
3. นายเรวัตร โพธิ์พันธ์	ผู้อำนวยการส่วนประสานโครงการพระราชดำริและกิจการพิเศษ สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๓ (บ้านโป่ง)
4. นางสาวจันทนา คงสมบัติ	เกษตรอำเภอโพธาราม
5. นายดาวรุ่ง คงเทียน	ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรราชบุรี
6. นายบุรินทร์ สรสิทธิ์สุขกุล	ปลัดจังหวัดราชบุรี
7. นางสาวสุรังษี กัปปะรังสี	ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดราชบุรี
8. นางสาวณัฐธรา เสนาพันธ์สกุล	ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยข้าวฉะเชิงเทรา รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์วิจัยข้าวราชบุรี
9. นายสถาปทิม ปลดเปลื้อง	วิศวกรชลประทานปฏิบัติการ
10. นายเฉลิม นวมนิม	สหกรณ์จังหวัดราชบุรี

คณะบรรณาธิการ

1. นางสาวนันทพร กอบัญญกิจ	หัวหน้าคณะบรรณาธิการ
2. นายศิพัฒน์ ธารประสิทธิ์	คณะบรรณาธิการ
3. นางสาววาริน โพธิ์	คณะบรรณาธิการ
4. นางสาวธัญญกานต์ แข็งเครือ	คณะบรรณาธิการ
5. นางสาวรางคนา สว่างอารมณ์	คณะบรรณาธิการ
6. นางสาวโคกขุฑา ไพฑูรยากุล	คณะบรรณาธิการ
7. นายสามารถ โพธารส	คณะบรรณาธิการ
8. นางสาววิภาดา ยกถาวร	คณะบรรณาธิการ
9. นางสาวเพชรรัตน์ รมโพธิ์ชัย	คณะบรรณาธิการ
10. นายพงษ์สุระ จิตรอรุณ	คณะบรรณาธิการ
11. นางสาวสิริลักษณ์ คงตะโก	คณะบรรณาธิการ
12. นางสาวพรพรรณ จันทรัตน์	คณะบรรณาธิการ
13. นางสาวอรรณพ ปานสวย	คณะบรรณาธิการและเลขานุการ

- รางวัลยอดเยี่ยม **Thailand Tourism Gold Awards** ประเภทแหล่งท่องเที่ยว สาขาแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้
 - รางวัลดีเด่น **Thailand Tourism Silver Awards** ประเภทการท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำเพื่อความยั่งยืน
- จากการประกวดรางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย (Thailand Tourism Awards) ครั้งที่ 14 ประจำปี 2566 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.)

รางวัลมาตรฐานระดับ 5 ดาว 5 ดาว
โครงการ STAR : Sustainable Tourism
Acceleration Rating

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.)

ภาพประกอบ

1. นางสาวอรรณพ ปานสวย
2. นายวรานนท์ อินทรนุญ

ดำเนินการผลิตโดย

โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้ม
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
99 หมู่ 2 ตำบลเขาชะงุ้ม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี 70120

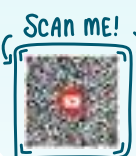
032-240803

khg2529@gmail.com

Facebook

YouTube

LINE Official

Khao-Changum

โครงการพระราชดำริเขาชะงุ้ม